

Regeringens proposition

1981/82:19

om särskild fastighetstaxering, m. m.;

beslutad den 15 oktober 1981.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll ovannämnda dag.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

ROLF WIRTÉN

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att fastighetstaxeringslagen (1979:1152) nu kompletteras med regler för särskild fastighetstaxering. Förslaget innebär inte några större principiella nyheter utan innefattar närmast en samordning av de regler som tidigare gällt enligt kommunalskattelagen (1928:370) och taxeringslagen (1956:623). Särskild fastighetstaxering skall även i fortsättningen ske varje år under perioderna mellan de allmänna fastighetstaxeringarna.

Nytaxeringsgrunderna som tidigare fanns i kommunalskattelagen förs över till fastighetstaxeringslagen med vissa redaktionella ändringar. De beloppsmässiga spärregler som f. n. är knutna till vissa av nytaxeringsgrunderna justeras något. Gällande minimibelopp, 10 000 kr., föreslås höjt till 25 000 kr. En ny beloppsregel som främst berör villafastigheter föreslås också. Ny taxering skall för framtiden alltid ske om småhusets eller tomtmarkens fysiska beskaffenhet ändrats så att värdet bör höjas eller sänkas med minst 100 000 kr. Ytterligare en nyhet är att man vid nytaxeringsprövningen skall väga samman alla förändringar som en fastighet berörts av även om de faller inom olika nytaxeringsgrunder. Kvittning av värdehöjande och värdesänkande förändringar kommer därför att ske i större utsträckning än tidigare.

De administrativa reglerna som tidigare fanns i taxeringslagen anpassas i möjligaste mån till vad som gäller vid den allmänna fastighetstaxeringen och vid inkomsttaxeringen. Distriktsindelning föreslås emellertid ske efter geografiska grunder. Olika slags fastigheter kommer därför att finnas i de flesta distrikten.

Efter mönster av vad som gäller vid den allmänna fastighetstaxeringen och vid den årliga inkomsttaxeringen föreslås ett förfarande som innebär att

fastighetstaxeringsnämnden inom sin arbetsperiod skall kunna ompröva ett tidigare fattat beslut. Omprövning blir aktuell främst då fastighetsägaren har gjort erinringar mot det första beslutet.

Om en förvaltningsdomstol ändrar ett beslut om fastighetstaxering återverkar f. n. inte detta automatiskt på fastighetstaxeringar för år mellan taxeringsåret och det år domstolen ändrar beslutet. I dessa fall är det länsrätten som efter anmälan av taxeringsintendenten eller fastighetsägaren skall göra nödvändiga justeringar. Denna uppföljning, som är av rent teknisk natur, skall fortsättningsvis göras automatiskt av den lokala skattemyndigheten. I fråga om schablonbeskattade småhus skall den lokala skattemyndigheten i regel också följa upp och göra den ändring i inkomst- och förmögenhetstaxeringarna som föranleds av den ändrade fastighetstaxeringen.

Besvär- och rättelseförfarandet är förutom vad gäller besvärstiderna i allt väsentligt utformat som motsvarande bestämmelser vid allmän fastighetstaxering. En nyhet är dock att tidsgränsen för den lokala skattemyndighetens befogenhet att rätta uppenbara fel i taxeringsbeslut eller längdföring slopas. Sådan rättelse föreslås få ske under hela den löpande taxeringsperioden.

Med hänsyn till de nya möjligheterna för den lokala skattemyndigheten att utföra uppföljningsåtgärder för senare taxeringsår föreslås vidare en ny extraordinär besvärsgrund. Såväl vid allmän som särskild fastighetstaxering föreslås dessutom nya regler om besvär i särskild ordning då en förvaltningsdomstol gått ifrån i anvisningar fastlagda riktvärden eller om ett taxeringsbeslut blivit felaktigt på grund av bristfälligt underlag.

De nya reglerna rörande särskild fastighetstaxering skall tillämpas första gången vid taxering år 1982. Det förenklade uppföljningsförfarandet beträffande inkomst och förmögenhet skall gälla fr. o. m. 1982 års inkomst- och förmögenhetstaxeringar.

1 Förslag till**Lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152)**

Härigenom föreskrivs i fråga om fastighetstaxeringslagen (1979:1152)

dels att 1 kap. 7 §, 5 kap. 4 §, 20 kap. 12 och 23 §§, 21 kap. 10 §, 23 kap. 1 och 2 §§ samt rubrikerna till 17–23 kap. skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas nio nya paragrafer, 16 kap. 1–9 §§, och åtta nya kapitel, 25–32 kap., samt närmast före 1 kap., 17 kap. och 25 kap. nya rubriker av nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***Avd. 1. Bestämmelser om taxering av fastighet****1 kap.****7 §**

Allmän fastighetstaxering skall ske vart femte år. Beslut vid allmän fastighetstaxering skall, om inte annat föranleds av *föreskrifter om särskild fastighetstaxering*, gälla från ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker till ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker nästa gång (den löpande taxeringsperioden).

Allmän fastighetstaxering skall ske vart femte år. Beslut vid allmän fastighetstaxering skall, om inte annat föranleds av *föreskrifterna i 16 kap.*, gälla från ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker till ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker nästa gång (den löpande taxeringsperioden).

5 kap.**4 §**

Marknadsvärdet skall bestämmas med hänsyn till det genomsnittliga prisläget under andra året före *taxeringsåret*.

Marknadsvärdet skall bestämmas med hänsyn till det genomsnittliga prisläget under andra året före *det år då allmän fastighetstaxering sker*.

16 kap.**1 §**

Särskild fastighetstaxering skall verkställas de år då allmän fastighetstaxering inte äger rum.

Vid särskild fastighetstaxering fastställs nästföregående års taxering oförändrad om ny taxering enligt 2–5 §§ inte skall ske.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**Ny taxeringsgrunder**2 §*

Ny taxering av fastighet skall ske om under löpande taxeringsperiod

1. ny taxeringsenhet bör bildas eller taxeringsenhet bör ombildas

2. taxeringsenhets beskattningsnatur eller skattepliktsförhållande bör ändras.

3 §

Ny taxering av taxeringsenhet skall ske om under löpande taxeringsperiod taxeringsenhetens värde ökat eller minskat genom sådan förändring i enhetens fysiska beskaffenhet att åsatt taxeringsvärde på grund av förändringen bör ändras med minst en femtedel, dock minst 25 000 kronor. Ny taxering skall dock alltid ske om kostnader som har uppgått till minst en miljon kronor har lagts ned på taxeringsenheten eller, för värderingsenhet med småhus och, i förekommande fall, därtill hörande tomtmark, om det sammanlagda värdet av småhuset och tomtmarken på grund av förändringen bör höjas eller sänkas med minst 100 000 kronor.

Oavsett vad som nu har sagts skall ny taxering ske om bebyggelse skett på taxeringsenhet, som förut varit obebyggd, eller bebyggelsen på en förut bebyggd taxeringsenhet rivits, brunnit ned eller förts bort.

Vid bedömning om ny taxering skall ske på grund av minskning i en taxeringsenhets värde genom skogsavverkning eller annan förändring i fråga om skogsbeståndet skall hänsyn tas även till den värdeökning som den återstående skogen undergått på

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

grund av tillväxt under den löpande
taxeringsperioden.

4 §

Ny taxering av taxeringsenhet skall
ske om under löpande taxeringspe-
riod taxeringsenhetens värde ökat
eller minskat

1. genom beslut om fastställelse av
generalplan, stadsplan eller bygg-
nadsplan

2. genom annat beslut av myndig-
het om beslutet innebär ändring i
rätten att förfoga över eller i övrigt
använda enheten

3. genom att avgift till allmän
va-anläggning eller allmän fjärrvär-
meanläggning (anslutningsavgift) el-
ler ersättning för gatukostnader
erlagts för enheten.

Ny taxering skall ske endast om
taxeringsenhetens taxeringsvärde på
grund av förändringen bör ändras
med minst en femtedel, dock minst
25 000 kronor. Om förändringen
medför en ökning eller minskning av
taxeringsvärdet med mindre än
100 000 kronor skall ny taxering ske
endast efter framställning av tax-
eringsenhetens ägare.

5 §

Ny taxering av taxeringsenhet, vars
värde har bestämts under förutsätt-
ning att den används i förvärvsverk-
samhet av visst slag, skall ske om
verksamheten stadigvarande helt el-
ler i allt väsentligt har lagts ned under
den löpande taxeringsperioden.

Ny taxering får ske endast efter
framställning av taxeringsenhetens
ägare och om taxeringsvärdet till

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

följd av värdeminskning i anledning av nedläggningen bör sänkas med minst hälften.

*Uppskattningsgrunder
m. m.*

6 §

Taxering som avses i detta kapitel skall ske med hänsyn till det allmänna prisläge och de uppskattningsgrunder i övrigt som tillämpats vid den närmast föregående allmänna fastighetstaxeringen.

Taxering som har åsatts enligt bestämmelserna i detta kapitel gäller från ingången av det taxeringsår då taxeringen åsatts, till ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker nästa gång eller ny taxering ånyo sker till följd av bestämmelserna i detta kapitel.

7 §

Vid bedömning av frågan om värdet av en taxeringsenhet vid ingången av visst taxeringsår har förändrats så mycket, att ny taxering skall ske under den löpande taxeringsperioden, skall hänsyn tas till värdeändringen sedan periodens början. Har ny taxering skett vid särskild fastighetstaxering tidigare under perioden, skall dock hänsyn därefter inte tas till värdeändring som har skett före den tidpunkt den nya taxeringen avser.

8 §

Om en taxeringsenhets värde under löpande taxeringsperiod ändrats av flera sådana anledningar som avses i 3 § skall, vid bedömningen om ny taxering skall ske, hänsyn tas till

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

den sammanlagda förändringen. Motsvarande skall gälla då taxeringsenhets värde ändrats av flera sådana anledningar som avses i 4 §.

Om den sammanlagda ökningen eller minskningen av en taxeringsenhets värde av sådana anledningar som avses i 4 § uppgår till minst 100 000 kronor och taxeringsenhetens värde ändrats även av sådan anledning som avses i 3 § skall, vid bedömningen om ny taxering skall ske, hänsyn tas till den sammanlagda ändringen av samtliga anledningar vid prövningen om värdeförändringarna uppfyller beloppskraven i nämnda paragrafer. Detta skall gälla även om värdeförändringen enligt 4 § understiger 100 000 kronor under förutsättning att ägaren gör framställning om detta.

Åtgärder vid ny taxering
9 §

Om ny taxering sker på grund av föreskrifterna i 2-8 §§ får taxeringen i sin helhet prövas. Indelningen i taxeringsenheter skall dock inte omprövas om ny taxering sker av annan anledning än som avses i 2 § punkt 1.

**Avd. 2. Förfarandet m. m. vid
allmän fastighetstaxering**

17 kap. Om taxeringsorganisationen m. m.

18 kap. Om allmän fastighetsdeklaration, m. m.

19 kap. Om förberedande åtgärder

20 kap. Om fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet m. m.

17 kap. Taxeringsorganisationen m. m.

18 kap. Allmän fastighetsdeklaration, m. m.

19 kap. Förberedande åtgärder

20 kap. Fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet m. m.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*12 §¹

I fastighetstaxeringsnämnds beslut skall redovisas dels taxeringsbeslutet enligt punkterna 1–3, dels grunderna för beslutet enligt punkterna 4–7, nämligen

1. fastighetens indelning i taxeringsenheter,
2. taxeringsenhetens beskattningsnatur och skattepliktsförhållande,
3. skattepliktig enhets taxeringsvärde och däri ingående delvärde samt värde av varje värderingsenhet,
4. storleken av sådan värdefaktor som särskilt anges i 8–15 kap.,
5. storleken av riktvärde,
6. storleken av värderingshyra enligt 11 kap. 4 §, bruttokapitaliseringsfaktor enligt 11 kap. 6 §, exploateringsfaktor enligt 12 kap. 6 §, brytningsfaktor och värdet per kubikmeter brytvärd fyndighet enligt 12 kap. 8 §, utbyggd effekt, taxeringseffekt, utnyttjandetid, regleringsmöjlighet och belägenhet enligt 15 kap. 3 § och återanskaffningskostnad enligt 11 kap. 7 § och 15 kap. 7 § samt
7. säreget förhållande som har föranlett justering av riktvärde.

I beslutet skall också redovisas den fördelning av taxeringsvärdet som har skett enligt 5 kap. 8 § tredje stycket.

Värdet av en enskild värderingsenhet anges i fulla tusental kronor. Avrundning sker så att överstigande belopp, som inte uppgår till fullt tusental kronor, faller bort. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva om de ytterligare avrundningsregler som behövs.

23 §

Har fastighetstaxeringsnämnds beslut om taxering ej införts i fastighetslängd inom föreskriven tid eller har taxering införts i fastighetslängd för annan fastighet än den taxeringen avsett eller eljest uppenbarligen felaktigt eller har anteckning om ägare i fastighetslängd blivit oriktig, får den lokala skattemyndigheten besluta om rättelse av fastighetslängden i denna del.

Har fastighetstaxeringsnämnds beslut om taxering blivit oriktigt till följd av

1. uppenbar felräkning, eller
2. uppenbart felaktig överföring av belopp eller annan uppgift från den allmänna fastighetsdeklarationen,

får den lokala skattemyndigheten, om ej särskilda skäl föranleder att länsrätten bör avgöra frågan, besluta om rättelse i denna del.

¹ Senaste lydelse 1980:149.

Nuvarande lydelse

Efter den 1 december under taxeringsåret får rättelse enligt denna paragraf beslutas endast om anmärkning i fråga om felaktigheten gjorts dessförinnan hos den lokala skattemyndigheten.

Innan rättelse beslutas skall, om detta ej är överflödigt, yttrande inhämtas från fastighetstaxeringsnämndens ordförande och, om hinder ej möter, fastighetens ägare.

Den lokala skattemyndigheten skall, om detta ej är uppenbart överflödigt, inom två veckor tillställa fastighetens ägare underrättelse om beslut i fråga om rättelse i den ordning som avses i 19 § samt underrätta skattechefen och vederbörande kommun om beslutet.

Talan mot beslut i fråga om rättelse enligt denna paragraf *får ej föras särskilt. Talan mot taxeringen får även i den del beslutet avser föras i den ordning som gäller för besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut.*

Närmare föreskrifter om förfarandet vid rättelse enligt denna paragraf meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

21 kap. Om besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut²

10 §³

Nämndeman som avses i 8 § utses för tiden från och med den 1 juli det år, då allmän fastighetstaxering äger rum, till och med den 30 juni det år då sådan taxering sker nästa gång.

Värderingsteknisk ledamot i länsrätt förordnas av regeringen för tid som sägs i första stycket.

22 kap. Om besvär över länsrätts och kammarrätts beslut⁴

Föreslagen lydelse

Om besvär över taxeringen har anförts får rättelse enligt denna paragraf inte beslutas, om inte rättelsen avser oriktig anteckning om ägare. Rättelse får beslutas under hela den löpande taxeringsperioden.

Talan mot beslut i fråga om rättelse enligt denna paragraf *förs genom besvär över den taxering som avses med rättelsebeslutet.*

21 kap. Besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut

Värderingsteknisk ledamot i länsrätt förordnas av regeringen för tid som sägs i första stycket. *Avgår sådan person under den tid, för vilken han har blivit utsedd, får regeringen förordna annan person för den tid som återstår.*

22 kap. Besvär över länsrätts och kammarrätts beslut

² Senaste lydelse 1981:280.

³ Senaste lydelse 1981:280.

⁴ Senaste lydelse 1981:280.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***23 kap. Om besvär i särskild ordning⁵****23 kap. Besvär i särskild ordning****1 §⁶**

Har ägare av fastighet, som skall få underrättelse enligt 20 kap. 18 §, inte fått sådan underrättelse senast den 15 augusti under taxeringsåret, får ägaren anföra besvär intill utgången av året efter taxeringsåret.

Har underrättelse som avses i 20 kap. 14 eller 18 § felaktigt innehåll, får ägaren anföra besvär före utgången av femte året efter taxeringsåret.

2 §⁷

Den som enligt 21 kap. 1 § får föra talan mot fastighetstaxeringsnämnds beslut får före utgången av femte året efter taxeringsåret anföra besvär.

1. om fastighet genom förbiseende inte har blivit taxerad.
2. om taxering har ägt rum av annan egendom än fastighet eller om värde har bestämts för egendom som avses i 7 kap. 16 §.
3. om fastighet har upptagits såsom skattepliktig fastän den är undantagen från skatteplikt, eller har undantagits från skatteplikt, trots att så inte hade bort ske.
4. om fastighet eller del av fastighet har taxerats på mer än en ort eller eljest blivit dubbeltaxerad.
5. om taxeringsbeslut beträffande fastigheten har blivit oriktigt på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende.

6. om förvaltningsdomstol genom lagakraftvägande beslut i mål om fastighetstaxering har frångått behörig myndighets anvisning om riktvärde för visst värdeområde och besvären rör fastighet inom samma värdeområde,

7. om fastighet på grund av att underlaget för taxering av fastigheten har varit felaktigt eller ofullständigt har åsatts väsentligt annorlunda taxering än som bort ske,

⁵ Senaste lydelse 1981:280.

⁶ Senaste lydelse 1981:280.

⁷ Senaste lydelse 1981:280.

Nuvarande lydelse

6. om eljest sådana omständigheter föreligger, som bort föranleda väsentligt annorlunda taxering och särskilda skäl föreligger för prövning av besvären,

7. om underrättelse som avses i 20 kap. 14 eller 18 § har haft felaktigt innehåll.

Föreslagen lydelse

8. om eljest sådana omständigheter föreligger, som bort föranleda väsentligt annorlunda taxering och särskilda skäl föreligger för prövning av besvären.

Avd. 3. Förfarandet m. m. vid särskild fastighetstaxering**25 kap. Taxeringsorganisationen m. m.****1 §**

Län indelas i särskilda fastighetstaxeringsdistrikt.

Särskilt fastighetstaxeringsdistrikt skall omfatta visst område inom länet.

2 §

För varje särskilt fastighetstaxeringsdistrikt skall finnas en särskild fastighetstaxeringsnämnd, som verkställer taxering inom distriktet.

3 §

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer beslutar om indelning i särskilda fastighetstaxeringsdistrikt för ett taxeringsår.

4 §

Ordförande i särskild fastighetstaxeringsnämnd förordnas av länsstyrelsen för ett taxeringsår.

Länsstyrelsen får förordna ytterligare en ledamot i särskild fastighetstaxeringsnämnd för ett taxeringsår.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

5 §

Övriga ledamöter i särskild fastighetstaxeringsnämnd och suppleanter för dem utses genom val för ett taxeringsår.

Bestämmelserna i 17 kap. 7 § andra och tredje styckena skall äga motsvarande tillämpning i fråga om särskild fastighetstaxering.

6 §

Bestämmelserna i 17 kap. 1, 8–13, 15–17 och 19–25 §§ skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering. Förordnande av konsulenter som avses i 17 kap. 15 § skall emellertid äga rum senast den 30 november året före det år då särskild fastighetstaxering äger rum.

Länsstyrelsen och den lokala skattemyndigheten skall åt särskild fastighetstaxeringsnämnd bereda ärenden och ombesörja göromål av expeditionell art. Nämda myndigheter granskar fastighetsdeklarationer och tillhandahåller i den omfattning som arbetsförhållandena medger föredragande i ärende som myndighet granskat.

7 §

Besvär över kommunfullmäktiges eller landstings beslut enligt 5 § eller 6 §, såvitt den gäller tillämpningen av 17 kap. 8 och 12 §§, anförs hos länsstyrelsen. I fråga om överklagandet skall i övrigt bestämmelserna i kommunallagen (1977:179) om besvär över beslut av kommunfullmäktige tillämpas.

Mot länsstyrelsens beslut enligt första stycket får talan inte föras. Talan

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

får inte heller föras mot beslut enligt 3 § eller mot länsstyrelsens beslut enligt 4 och 5 §§ samt 6 §, såvitt den gäller tillämpningen av 17 kap. 8 och 11–13 §§.

26 kap. Särskild fastighetsdeklaration, m. m.*1 §*

Den som vid årets ingång var ägare till fastighet får lämna särskild fastighetsdeklaration rörande fastigheten.

Deklaration med tillhörande handlingar skall lämnas till länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten senast den 15 februari under taxeringsåret. Detsamma gäller framställningar enligt 16 kap. 4 och 5 §§.

2 §

Efter anmaning är den som vid årets ingång var ägare till fastighet skyldig att lämna särskild fastighetsdeklaration.

Deklarationen med tillhörande handlingar skall lämnas till den som har utfärdat anmaningen eller till den lokala skattemyndigheten inom den tid som anges i anmaningen. Sluttiden får inte bestämmas till tidigare dag än tionde dagen efter mottagandet av anmaningen. Sluttiden får inte heller bestämmas till tidigare dag än den 15 februari under taxeringsåret.

Anmaning utfärdas om det kan antas att det vid årets ingång förelegat sådant förhållande som enligt 16 kap. skall medföra ny taxering. Anmaning får också utfärdas om framställning enligt 16 kap. 4 eller 5 § har gjorts

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

utan att särskild fastighetsdeklaration har lämnats. Anmaning behöver inte utfärdas, om det är uppenbart att deklaration inte behövs för taxeringen.

3 §

Bestämmelserna i 18 kap. 2–9, 12–14, 16, 22–40 §§ samt 41 § första och tredje styckena skall i den mån inte annat är föreskrivet i detta kapitel äga motsvarande tillämpning vid särskild fastighetstaxering. I anmaning att lämna fastighetsdeklaration skall vidare lämnas uppgift om den grund på vilken anmaning sker.

Vite får inte föreläggas i fall som sägs i 2 §. I förnyad anmaning att lämna särskild fastighetsdeklaration får däremot vite föreläggas.

27 kap. Förberedande åtgärder**1 §**

Senast den 31 oktober året före taxeringsåret skall regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta föreskrifter för förberedelsearbetet.

2 §

Senast den 10 januari under taxeringsåret skall regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta de ytterligare föreskrifter enligt 7 kap. 7 § som behövs för årets taxering förutom dem som har beslutats för den närmast föregående allmänna fastighetstaxeringen eller för därefter följande särskilda fastighetstaxeringar.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***28 kap. De särskilda fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet m. m.****1 §**

Bestämmelserna i 20 kap. 1–9 §§ samt 15 § gäller i tillämpliga delar vid särskild fastighetstaxering.

2 §

Den särskilda fastighetstaxeringsnämnden skall senast den 31 maj under taxeringsåret meddela beslut om taxering av fastighet som ingår i distriktet.

3 §

Bestämmelserna i 20 kap. 12 och 13 §§ om fastighetstaxeringsnämndens beslut gäller vid särskild fastighetstaxering. I beslutet skall också redovisas de skäl som ligger till grund för verkställd ny taxering eller, om särskild fastighetsdeklaration har lämnats eller om framställning om ny taxering har gjorts, de skäl som ligger till grund för beslut att ny taxering inte skall ske.

4 §

Den lokala skattemyndigheten skall senast den 30 juni under taxeringsåret underrätta den som var ägare till fastighet vid ingången av året om

1. innehållet i den särskilda fastighetstaxeringsnämndens beslut om ny taxering av fastighet,

2. att ägaren senast den 31 augusti till fastighetstaxeringsnämndens ordförande får avge skriftliga erinringar mot beslutet,

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3. att ny underrättelse kommer att sändas ut endast om ägaren har avgett erinringar mot beslutet eller fastighetstaxeringsnämnden, utan att erinringar har avgetts, har beslutat åsätta annan taxering än som framgår av 2 § eller annars har frångått sådant beslut,

4. vad som skall iaktas av den som vill överklaga den särskilda fastighetstaxeringsnämndens beslut,

5. innehållet i skiljaktig mening.

Senast den 30 juni under taxeringsåret skall den lokala skattemyndigheten underrätta den som har lämnat särskild fastighetsdeklaration eller som har gjort framställning om ny taxering i det fall fastighetstaxeringsnämnden har beslutat att ny taxering inte skall ske. Underrättelsen skall innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet. Vidare skall gälla vad som sägs i första stycket punkterna 2-5.

Underrättelse skall också sändas till den som har blivit ägare till fastighet efter ingången av året om han hos den lokala skattemyndigheten har anmält att han vill ha en sådan underrättelse.

5 §

Den särskilda fastighetstaxeringsnämnden skall senast den 15 september under taxeringsåret ompröva beslut när fastighetsägaren avger erinringar eller skäl annars föreligger.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

6 §

Den särskilda fastighetstaxeringsnämndens arbete beträffande fastighetstaxeringen skall vara avslutat senast den 15 september under taxeringsåret.

7 §

Den lokala skattemyndigheten skall senast den 15 oktober under taxeringsåret till ägare av fastighet sända underrättelse om den särskilda fastighetstaxeringsnämndens avgörande enligt 5 §. Vidare skall den lokala skattemyndigheten senast samma dag sända underrättelse till sökande som begärt fördelning av taxeringsvärdet enligt 1 §.

Underrättelse skall innehålla upplysning om vad som skall iakttas av den som vill överklaga fastighetstaxeringsnämndens beslut samt om innehållet i skiljaktig mening.

Underrättelse enligt första stycket skall vidare sändas till ägare som före utgången av juli månad under taxeringsåret inte har erhållit underrättelse enligt 4 § och som senast den 25 augusti under taxeringsåret anmält att han önskar underrättelse om innehållet i beslut om fastighetstaxering.

8 §

Bestämmelserna i 20 kap. 19 § gäller vid den särskilda fastighetstaxeringen i fråga om underrättelse enligt 1, 4 och 7 §§.

9 §

Den särskilda fastighetstaxeringsnämndens beslut om fastighetstax-

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

ering skall föras in i fastighetslängd.

Fastighetstaxeringsnämndens beslut om byggnad på annans mark med värde under 10 000 kronor skall dock inte föras in i fastighetslängden. Detsamma gäller om annan än staten tillhörig försvarsbyggnad, som enligt 3 kap. 2 § är undantagen från skatteplikt.

Fastighetslängden skall skrivas under av lokal skattemyndighet. Den skall därefter såvitt gäller den årliga taxeringen utom beträffande egendom som avses i andra stycket anses innefatta den särskilda fastighetstaxeringsnämndens beslut om fastighetstaxering.

Närmare föreskrifter om fastighetslängden meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

10 §

Bestämmelserna i 20 kap. 23 § gäller vid särskild fastighetstaxering. Rättelse av särskild fastighetstaxeringsnämnds beslut får ske endast om felaktigheten uppkommit vid verkställd ny taxering.

11 §

Regeringen meddelar de närmare föreskrifter om den särskilda fastighetstaxeringsnämndens arbete som behövs utöver vad som anges i denna lag.

12 §

Den lokala skattemyndigheten skall i anledning av förvaltningsdomstols beslut avseende visst taxeringsår, för efterföljande år under

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

den löpande taxeringsperioden i fastighetslängden föra in de ändringar i eller tillägg till fastighetstaxering som följer av beslutet. Denna åtgärd skall dock inte vidtas för år då ny taxering har skett och inte heller för åren därefter.

Åtgärden skall vidtas inom fem månader från den dag beslutet meddelades.

Den lokala skattemyndigheten skall inom två veckor efter vidtagen åtgärd tillstålla fastighetens ägare underrättelse i den ordning som avses i 20 kap. 19 §. Länsstyrelsen samt vederbörande fastighetstaxeringsnämnd, taxeringsnämnd och kommun skall underrättas om åtgärden.

Underrättelsen skall innehålla upplysning om

1. den rätt att anföra besvär över den särskilda fastighetstaxeringen som följer av 31 kap. 1 §,

2. den rätt att anföra besvär över inkomst- och förmögenhetstaxeringen som skattskyldig har enligt 102 § taxeringslagen (1956:623) och vad han därvid har att iaktta,

3. den lokala skattemyndighetens skyldighet att ändra inkomst- och förmögenhetstaxeringen enligt 72 b § taxeringslagen, samt

4. bestämmelserna i 16 kap. om ny taxering.

Det som sägs om förvaltningsdomstols beslut gäller även om den lokala skattemyndighetens beslut om rättelse enligt 10 § och 20 kap. 23 §.

Närmare föreskrifter om förfarandet enligt denna paragraf meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 kap. Besvär över särskild fastighetstaxeringsnämnds beslut

1 §

Bestämmelserna i 21 kap. 1, 2 och 7 §§ skall gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

2 §

Besvär av ägare av fastighet skall ha kommit in senast den 30 november under taxeringsåret.

Kommuns besvär skall ha kommit in före den 15 januari året efter taxeringsåret.

Besvär av taxeringsintendent skall ha kommit in senast den 15 maj året efter taxeringsåret. Han skall inom samma tid ha angivit yrkanden och grunder för besvärstalan, om ej med hänsyn till utredningens vidlyfthet eller andra synnerliga skäl länsrätten medger anstånd, dock längst intill utgången av september månad samma år.

Kommer besvär från ägare in efter den i första stycket angivna tiden men före den 15 maj året efter taxeringsåret, får länsrätten pröva besvären om taxeringsintendenten helt eller delvis biträder besvären i sak.

3 §

Bestämmelserna i 21 kap. 8–10 §§ skall gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

30 kap. Besvär över länsrätts och kammarrätts beslut

1 §

Bestämmelserna i 22 kap. 1 § samt

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3–7 §§ skall även gälla i fråga om särskild fastighetstaxering.

Mot länsrätts beslut om sådan fördelning av taxeringsvärde som skett med tillämpning av 28 kap. 1 § och 20 kap. 15 § får talan inte föras.

31 kap. Besvär i särskild ordning**1 §**

Den som enligt 29 kap. 1 § får föra talan mot fastighetstaxeringsnämnds beslut får, i de fall där lokal skattemyndighet vidtagit åtgärd enligt 28 kap. 12 §, anföra besvär över taxeringen inom sex månader från dagen för skattemyndighetens åtgärd.

2 §

Har ägare av fastighet, som skall få underrättelse enligt 28 kap. 7 §, inte fått sådan underrättelse senast den 30 oktober under taxeringsåret, får ägaren anföra besvär intill utgången av året efter taxeringsåret.

Har underrättelse som avses i 28 kap. 4 eller 7 § haft felaktigt innehåll, får ägaren anföra besvär före utgången av femte året efter taxeringsåret.

3 §

Den som enligt 29 kap. 1 § får föra talan mot fastighetstaxeringsnämnds beslut får före utgången av femte året efter taxeringsåret anföra besvär,

1. om fastighet genom förbiseende inte har blivit taxerad,

2. om vid ny taxering annan egendom än fastighet har blivit taxerad eller värde har bestämts för egendom som avses i 7 kap. 16 §.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3. om vid ny taxering fastighet har upptagits såsom skattepliktig fastän den är undantagen från skatteplikt, eller har undantagits från skatteplikt, trots att så inte hade bort ske,

4. om vid ny taxering fastighet eller del av fastighet har taxerats på mer än en ort eller eljest blivit dubbeltaxerad,

5. om vid ny taxering taxeringsbeslut beträffande fastigheten har blivit oriktigt på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende,

6. om förvaltningsdomstol genom lagakraftätagande beslut i mål om fastighetstaxering har frångått behörig myndighets anvisning om riktvärde för visst värdeområde och besvären rör fastighet inom samma värdeområde,

7. om fastighet på grund av att underlaget för taxering av fastigheten har varit felaktigt eller ofullständigt har åsatts väsentligt annorlunda taxering än som bort ske,

8. om eljest sådana omständigheter föreligger, som bort föranleda väsentligt annorlunda taxering och särskilda skäl föreligger för prövning av besvären.

4 §

Bestämmelserna i 23 kap. 3 och 4 §§ skall gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

32 kap. Övriga bestämmelser om besvär**1 §**

Besvärsrätt, som enligt 29–31 kap.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

gäller för ägare av fastighet, tillkommer den som vid ingången av taxeringsåret är ägare av fastighet liksom den som därefter, dock senast före ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker nästa gång, har blivit ägare av fastigheten ävensom arrendator, vilken jämlikt avtal, ingånget efter kommunal-skattelagens ikraftträdande, gentemot ägare har att ansvara för skatt för fastighets garantibelopp.

2 §

Bestämmelserna i 24 kap. 2–7 §§ skall äga motsvarande tillämpning i fråga om särskild fastighetstaxering.

1. Denna lag träder i kraft dagen efter den dag då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas första gången i fråga om 20 kap. 12 och 23 §§, 21 kap. 10 § samt 23 kap. 1 och 2 §§ vid 1981 års allmänna fastighetstaxering och i övrigt vid 1982 års särskilda fastighetstaxering.

2. Förordnande av konsulent enligt 25 kap. 6 § skall för 1982 års särskilda fastighetstaxering ske före utgången av januari månad 1982.

3. Inför 1982 års särskilda fastighetstaxering skall föreskrifter enligt 27 kap. 1 § fastställas senast den 21 december 1981.

4. Vad som sägs i 16 kap. 4 § om ersättning för gatukostnader skall i fråga om gatubyggnadsåtgärder som har påbörjats före utgången av år 1981 avse gatumarkersättning och ersättning för gatubyggnadskostnad.

2 Förslag till**Lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)**

Härigenom föreskrivs i fråga om taxeringslagen (1956:623)¹

dels att 174, 176–186, 186 a, 187–197 samt 199 och 200 §§ skall upphöra att gälla samt att rubrikerna före 174 § och rubrikerna närmast före 178, 182, 184, 191, 193, 195, 196, 199 och 200 §§ skall utgå.

dels att 2 § 1 mom., 68, 72 a och 102 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 72 b §, av nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

1 mom.² I denna lag förstås med

inkomsttaxering: taxering till kommunal inkomstskatt och till statlig inkomstskatt;

¹ Lagen omtryckt 1971:399.

Senaste lydelse av

174 § 1 mom. 1972:171

174 § 4 mom. 1979:490

174 § 5 mom. 1973:1106

177 § 1974:773

178 § 1 mom. 1972:171

178 § 2 mom. "--

178 § 3 mom. "--

180 § 1974:773

181 § 1972:171

182 § 1975:1178

184 § 1979:490

185 § "--

186 a § 1973:1106

187 § 1974:773

189 § 1979:490

190 § 1974:773

191 § 1 mom. 1979:175

191 § 2 mom. "--

192 § 1980:956

193 § 1979:175

195 § 1 mom. 1976:1084

195 § 2 mom. 1973:1106

195 § 3 mom. 1979:175

195 § 5 mom. "--

197 § 1979:175

199 § 1972:171

200 § 1974:773

lagens rubrik 1974:773

rubriken före 178 § 1972:171

rubriken före 193 § 1973:1106

rubriken före 199 § 1975:707.

² Senaste lydelse 1979:1153.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

förmögenhetstaxering: taxering till statlig förmögenhetsskatt;

allmän fastighetstaxering: sådan taxering av fastighet, som enligt 1 kap. 7 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall verkställas vart femte år; samt

särskild fastighetstaxering: sådan taxering av fastighet, som skall verkställas de år, då allmän fastighetstaxering *icke* äger rum. *särskild fastighetstaxering*: sådan taxering av fastighet, som enligt 16 kap. fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall verkställas de år, då allmän fastighetstaxering *inte* äger rum.

Inkomsttaxering och förmögenhetstaxering samt särskild fastighetstaxering innefattas under benämningen *ärlig taxering*.

Till den årliga taxeringen hänförs också vad som enligt 68 § skall antecknas i skattelängden i fråga om annat än inkomsttaxering eller förmögenhetstaxering.

Med länsrätt förstås i denna lag även den mellankommunala skatterätten, om inte annat framgår av omständigheterna.

68 §³

Av taxeringsnämnd beslutade taxeringar skall för varje skattskyldig införas i skattelängd.

I skattelängden antecknas särskilt

dels i avseende på statlig inkomstskatt inkomst av olika förvärvskällor med angivande tillika i fråga om skattskyldiga som avses i 9 § 3 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt huruvida inkomsten utgör A-inkomst eller B-inkomst, medgivet avdrag för underskott i förvärvskälla, sammanräknad nettoinkomst (summan av inkomsterna av olika förvärvskällor, minskad med avdrag för underskott), medgivna allmänna avdrag som inte avser underskott i förvärvskälla, taxerad och beskattningsbar inkomst.

dels beskattningsbar inkomst enligt 2 § lagen (1958:295) om sjömansskatt och enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning samt det antal perioder om trettio dagar för vilka den skattskyldige har uppburit sådan inkomst under beskattningsåret, samt sjömansskattenämndens beslut om jämkning enligt 12 § 4 mom. lagen om sjömansskatt.

dels i avseende på kommunal inkomstskatt taxerad och beskattningsbar inkomst.

dels beslut i övrigt, som avser förutsättning för avdrag enligt 48 § 2 och 3 mom. kommunalskattelagen (1928:370) eller för skattereduktion enligt 2 § 4 och 5 mom. uppbördslagen (1953:272).

³ Senaste lydelse 1980:1050.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

dels beslut, som avser förutsättning för skattereduktion enligt 2 § lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer eller 5 § lagen (1980:1047) om skattereduktion för aktieutdelning.

dels beslut om avräkning av utländsk skatt eller tillämpning av progressionsbestämmelser enligt avtal för undvikande av dubbelbeskattning.

dels uppgift om skogsbruksvärde, varpå skogsvärdsavgift skall beräknas,

dels skattepliktig och beskattningsbar förmögenhet, om skatt skall utgå enligt 11 § lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt.

Uppgår den enligt lagen om statlig inkomstskatt beräknade taxerade inkomsten till minst 6 000 kronor för ensamstående och till sammanlagt minst 6 000 kronor för makar, som varit gifta vid ingången av beskattningsåret och under detta år levt tillsammans, skall den beräknade taxerade inkomsten införas, även om beskattningsbar inkomst icke uppkommer.

Skattelängden skall underskrivas av lokal skattemyndighet. Den skall därefter såvitt gäller den årliga taxeringen *med undantag av särskild fastighetstaxering* anses innefatta taxeringsnämndens beslut.

Skattelängden skall underskrivas av lokal skattemyndighet. Den skall därefter såvitt gäller den årliga taxeringen anses innefatta taxeringsnämndens beslut.

72 a §⁴

Har taxering för inkomst eller förmögenhet som har beslutats av taxeringsnämnd icke införts i skattelängd inom föreskriven tid eller har sådan taxering införts för annan än den taxeringen avsett eller eljest uppenbarligen införts felaktigt i sådan längd, får länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten besluta om rättelse av längden i denna del. Har beskattningsbar inkomst enligt 2 § lagen (1958:295) om sjömansskatt eller enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning eller det antal perioder om trettio dagar för vilka skattskyldig uppburit sådan inkomst ändrats, skall myndigheten vidtaga härav betingad rättelse av längden.

Länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten får vidare, om inte särskilda skäl talar för att länsrätten bör avgöra frågan, besluta om rättelse av taxeringen i den mån denna blivit oriktig till följd av

1) uppenbar felräkning eller uppenbart felaktig överföring av belopp i deklaration.

2) uppenbar felaktighet i fråga om uppgift till ledning för påförande av skogsvärdsavgift eller om fastighets taxeringsvärde.

⁴ Senaste lydelse 1980:1015.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3) uppenbar felaktighet i fråga om beräkning av intäkt av annan fastighet enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), beräkning av avdrag enligt 45 § första stycket kommunalskattelagen eller beräkning av garanti-belopp enligt 47 § kommunalskattelagen,

4) uppenbar felaktighet i fråga om schablonavdrag för egenavgift och avstämning av sådant avdrag eller avdrag som annars medges skattskyldig utan särskild utredning.

5) uppenbar felaktighet i fråga om avdrag, vars rätta belopp framgår av debitering, avdrag för premier och andra avgifter, som avses i 46 § 2 mom. första stycket 3) kommunalskattelagen, eller motsvarande avdrag enligt 4 § 1 mom. andra stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, avdrag enligt 46 § 3 mom. kommunalskattelagen eller 4 § 2 mom. lagen om statlig inkomstskatt eller avräkning enligt 46 § 4 mom. kommunalskattelagen av allmänt avdrag,

6) uppenbar felaktighet i fråga om grundavdrag eller avräkning enligt 50 § 3 mom. andra stycket kommunalskattelagen av sådant avdrag,

7) uppenbar felaktighet i fråga om sådana förutsättningar för skattereduktion, som enligt 68 § skall antecknas i skattelängd,

8) uppenbar felaktighet i fråga om förutsättningar för tillämpning av bestämmelserna i 11 § 1 mom. lagen om statlig inkomstskatt om uppdelning av A-inkomst och B-inkomst,

9) uppenbar felaktighet i fråga om beräkning av makars och hemmavarande barns förmögenhet enligt 12 § lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt,

10) uppenbar felaktighet varigenom A-inkomst enligt 9 § 3 mom. lagen om statlig inkomstskatt har betecknats som B-inkomst eller inkomst av tjänst, till den del denna utgörs av periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, har betecknats som A-inkomst,

11) uppenbarligen för lågt avdrag enligt 50 § 2 mom. fjärde stycket kommunalskattelagen eller motsvarande avdrag enligt lagen om statlig inkomstskatt.

Föreligger felaktighet av angivna slag får myndigheten även besluta om därav föranledd ändring av den skattskyldiges eller makens taxering i ovan angivna hänseenden.

Efter utgången av maj månad året efter taxeringsåret får rättelse enligt denna paragraf beslutas endast om anmärkning i fråga om felaktighet av den art som denna paragraf avser dessförinnan har gjorts hos den som har att besluta om rättelsen.

Innan rättelse beslutas skall, om det behövs, yttrande inhämtas från taxeringsnämndens ordförande. Innebär ifrågasatt åtgärd enligt andra eller tredje stycket höjning av taxering, skall den skattskyldige beredas tillfälle yttra sig innan rättelse sker, om hinder härför ej möter.

Nuvarande lydelse

Beslutas rättelse eller vägras rättelse som den skattskyldige har yrkat, skall, om detta ej är uppenbart överflödigt, beslutet inom två veckor tillställas den skattskyldige i den ordning som i 69 § 4 mom. föreskrivs i fråga om underrättelse beträffande taxeringsnämnds beslut.

Talan mot beslut i fråga om rättelse enligt denna paragraf får ej föras särskilt. Talan mot taxeringen får även i den del beslutet avser föras hos länsrätten i den ordning som föreskrivs i 74, 76, 100 och 101 §§.

Föreslagen lydelse

Talan mot beslut i fråga om rättelse enligt denna paragraf förs genom besvär över den taxering som avses med rättelsebeslutet.

72 b §

Den lokala skattemyndigheten skall, om inte särskilda skäl talar för att länsrätten bör avgöra frågan, besluta om den ändring i taxeringen för inkomst och förmögenhet som föranleds av förvaltningsdomstols beslut om tillägg till eller ändring i fastighetstaxering av fastighet för vilken intäkt beräknas enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370). Detsamma gäller i det fall åtgärd enligt 28 kap. 12 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) har vidtagits eller beslut om rättelse har fattats enligt 20 kap. 23 § eller 28 kap. 10 § samma lag i fråga om sådan fastighet.

Myndigheten får även besluta om sådan ändring i den skattskyldiges makes taxering som föranleds av beslut enligt första stycket.

Ändring enligt denna paragraf skall beslutas inom fem månader från den dag då beslutet rörande fastighetstaxeringen meddelades eller åtgärden vidtogs.

Innebär ifrågasatt åtgärd enligt första eller andra stycket höjning av taxering, skall den skattskyldige beredas tillfälle yttra sig innan ändring

Nuvarande lydelse

Har fastighets taxeringsvärde legat till grund för inkomsttaxering eller förmögenhetstaxering och sker genom beslut av regeringsrätten, kammarrätt eller länsrätt sådan ändring beträffande fastighetstaxeringen att inkomsttaxeringen eller förmögenhetstaxeringen bör bestämmas till annat belopp än som skett, *må* besvär med yrkande om härav föranledd ändring i taxeringen för inkomst eller förmögenhet anföras av den skattskyldige, taxeringsintendent och, såvitt angår taxering till kommunal inkomstskatt, vederbörande kommun.

Föreslagen lydelse

beslutas, om hinder härför inte möter.

Beslutas ändring eller vägras ändring som den skattskyldige har yrkat, skall, om detta inte är uppenbart överflödigt, beslutet inom två veckor tillställas den skattskyldige i den ordning som i 69 § 4 mom. föreskrivs i fråga om underrättelse beträffande taxeringsnämnds beslut.

Talan mot beslut i fråga om ändring enligt denna paragraf förs genom besvär över den taxering som avses med ändringsbeslutet.

102 §⁵

Har fastighets taxeringsvärde legat till grund för inkomsttaxering eller förmögenhetstaxering och sker genom beslut av regeringsrätten, kammarrätt eller länsrätt sådan ändring beträffande fastighetstaxeringen att inkomsttaxeringen eller förmögenhetstaxeringen bör bestämmas till annat belopp än som skett, *får* besvär med yrkande om härav föranledd ändring i taxeringen för inkomst eller förmögenhet anföras av den skattskyldige, taxeringsintendent och, såvitt angår taxering till kommunal inkomstskatt, vederbörande kommun. *Detsamma gäller i det fall den lokala skattemyndigheten har vidtagit sådan åtgärd som avses i 28 kap. 12 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) eller beslut om rättelse har fattats enligt 20 kap. 23 § eller 28 kap. 10 § samma lag.*

⁵ Senaste lydelse 1979:175.

Nuvarande lydelse

Besvär^{en} *skola* anföras av *skattskyldig eller kommun* inom *sex månader* och av *taxeringsintendent* inom *åtta månader* från den dag, då beslutet rörande fastighetstaxeringen meddelades.

Besvär enligt denna paragraf *må ej företagas till avgörande*, förrän *laga kraftägande* beslut rörande fastighetstaxeringen föreligger.

Föreslagen lydelse

Besvär^{en} *skall* anföras inom *åtta* månader från den dag, då beslutet rörande fastighetstaxeringen meddelades *eller åtgärden vidtogs*.

Besvär enligt denna paragraf *får inte avgöras* förrän *lagakraftägande* beslut rörande fastighetstaxeringen föreligger.

Denna lag träder i kraft dagen efter den dag då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas första gången i fråga om årlig taxering år 1982. Äldre bestämmelser skall gälla i fråga om inkomst- och förmögenhetstaxering år 1981 och tidigare samt särskild fastighetstaxering år 1980 och tidigare.

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1981-09-10

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Wikström, Friggebo, Åsling, Söder, Wirtén, Boo, Eliasson, Gustafsson, Elmstedt, Tillander, Molin

Föredragande: statsrådet Wirtén

Lagrådsremiss om särskild fastighetstaxering, m. m.

1 Inledning

Chefen för finansdepartementet bemyndigades den 16 september 1976 att tillkalla en kommitté (Fi 1976:05), 1976 års fastighetstaxeringskommitté¹, för att se över reglerna för fastighetstaxeringen.

Kommittén har avlämnat delbetänkandena (SOU 1979:32 och 33) Fastighetstaxering 81, (SOU 1979:81) Fastighetstaxering 81 Industribyggnader, (Ds B 1980:4) Förseningsavgift vid allmän fastighetstaxering, (Ds B 1980:5) Villabeskattning 81, (Ds B 1980:8) Besvärregler vid allmän fastighetstaxering, följdändringar m. m. samt (Ds B 1981:5) Särskild fastighetstaxering.

De två första delbetänkandena, som handlar om frågor av grundläggande betydelse för 1981 års allmänna fastighetstaxering, har lagts till grund för lagstiftning på området (prop. 1979/80:40, SkU 1979/80:17, rskr 1979/80:121, SFS 1979:1152–1155 samt prop. 1979/80:86, SkU 1979/80:46, rskr 1979/80:280, SFS 1980:149 och 150). Även betänkandet (Ds B 1980:5) Villabeskattning 81 har föranlett lagstiftning (prop. 1980/81:42, SkU 1980/81:11, rskr 1980/81:94, SFS 1980:1054–1058) liksom betänkandet (Ds B 1980:8) Besvärregler vid allmän fastighetstaxering, följdändringar m. m. (prop. 1980/81:61, SkU 1980/81:17, rskr 1980/81:67, SFS 1980:957–965 samt prop. 1980/81:111, SkU 1980/81:42, rskr 1980/81:249, SFS 1981:280–282).

¹ Regeringsrådet Gunnar Björne, ordförande, fastighetsrådet Bertil Hall, riksdagsledamöterna Paul Jansson, Stig Josefson och Bo Lundgren, bitr. skattedirektören Lars Malmberg, riksdagsledamoten Börje Stensson samt skattedirektören Ulla Wadell.

I delbetänkandet (Ds B 1980:4) Förseningsavgift vid allmän fastighetstaxering har kommittén lagt fram förslag om sanktioner mot den som inte i rätt tid fullgör sin deklarationsskyldighet. Jag uttalade i prop. 1980/81:61 med förslag till ändrade regler för inkomstbeskattningen av ägare till s. k. specialbyggnader m. m. att frågan om förseningsavgift vid allmän fastighetstaxering borde tas upp i samband med kommande ändringar av fastighetstaxeringen. Jag avser att återkomma till denna fråga i samband med kommitténs slutbetänkande.

I prop. 1980/81:111 med förslag till besvärregler vid allmän fastighetstaxering, m. m. behandlade jag frågan om besvärsrätt i särskild ordning i fråga om allmän fastighetstaxering när domstol har frångått en anvisning om riktvärde och när taxeringen har blivit felaktig på grund av bristfälligt underlag. Jag uttalade därvid att frågan om grunderna för den särskilda fastighetstaxeringen och nu nämnda extraordinära besvär borde bedömas i ett sammanhang.

Jag kommer i samband med att jag nu tar upp de frågor som behandlas i betänkandet (Ds B 1981:5) Särskild fastighetstaxering även att behandla den sistnämnda frågan.

Till protokollet i detta ärende bör som *bilaga 1* fogas en sammanfattning av kommitténs förslag i betänkandet (Ds B 1981:5) Särskild fastighetstaxering och som *bilaga 2* kommitténs lagförslag i detta betänkande. Beträffande nu gällande regler samt kommitténs närmare överväganden hänvisas till betänkandet.

Betänkandet har remissbehandlats. Till protokollet i detta ärende bör som *bilaga 3* fogas en förteckning över remissinstanserna och en sammanställning av remissyttrandena.

Till protokollet bör vidare som *bilaga 4* fogas en förteckning över remissinstanserna och en sammanställning av remissyttrandena i fråga om betänkandet (Ds B 1980:8) Besvärregler vid allmän fastighetstaxering, följdändringar m. m. i de delar dessa behandlar nämnda extraordinära besvärsrätt.

2 Föredragandens överväganden

2.1 Inledande synpunkter

Inför 1981 års allmänna fastighetstaxering antogs nya regler för allmän fastighetstaxering. Betydande formella ändringar gjordes, främst för att anpassa regelsystemet till den nya regeringsformens krav. De grundläggande reglerna om allmän fastighetstaxering samlades i en ny lag, fastighetstaxeringslagen (1979:1152), FTL. Kommittén föreslår nu att i FTL införs även grundläggande regler om särskild fastighetstaxering. Regler om när särskild fastighetstaxering skulle ske fanns tidigare i 13 § kommunalskattelagen

(1928:370), KL. Dessa regler upphävdes i samband med FTL:s tillkomst (SFS 1979:1154).

Allmän fastighetstaxering skall liksom tidigare ske vart femte år (1 kap. 7 § FTL). Tidigare har särskild fastighetstaxering verkställts de år då allmän fastighetstaxering inte ägt rum. Grundprincipen, som fortfarande gäller, var att den taxering som beslutats vid den allmänna fastighetstaxeringen gällde fram till nästa allmänna fastighetstaxering. Om fastigheten under denna period hade undergått väsentligare förändring skulle dock nya taxeringsvärden fastställas vid särskild fastighetstaxering. Som exempel på förändring som kunde föranleda ny taxering kan nämnas ny-, till- eller ombyggnad eller ändrad rätt till utnyttjande enligt fastställd plan. För de fastigheter som inte nytaxerades fastställdes vid den särskilda fastighetstaxeringen nästföregående års taxering oförändrad. Ny taxering skedde efter de regler och uppskattningsgrunder som gällde vid den föregående allmänna fastighetstaxeringen. Detta innebar att samma fastighetsprisnivå kom att gälla för den allmänna fastighetstaxeringen och de därpå följande särskilda fastighetstaxeringarna. Fastighetens beskaffenhet bedömdes emellertid med utgångspunkt i de förhållanden som rådde den 1 januari det år den särskilda fastighetstaxeringen verkställdes.

Kommittén föreslår nu ingen ändring i fråga om uppdelningen mellan allmän och särskild fastighetstaxering. De skäl som motiverade 1981 års reform av den allmänna fastighetstaxeringen talar med lika styrka för att motsvarande reform nu bör göras beträffande den särskilda fastighetstaxeringen. Fastighetstaxeringen hade ursprungligen som enda syfte att ge underlag för den särskilda fastighetsbeskattning som nu kallas garantibeskattningen. I dag har fastighetstaxeringen och de uppgifter som inhämtats vid denna taxering stor betydelse även vid annan beskattning och dessutom på andra områden. Jag har tidigare utförligt redovisat detta, bl. a. i den tidigare nämnda propositionen om allmän fastighetstaxering (prop. 1979/80:40). Det kan här räcka med att nämna att fastighetstaxeringsuppgifterna används i fastighetsdatasystemet och även har blivit ett viktigt underlag för den fortlöpande samhällsplaneringen. Den särskilda fastighetstaxeringen har dessutom betydelse bl. a. genom att den åstadkommer en viss å jourhållning av fastighetslängd och fastighetstaxeringsregister.

Kommittén har uttalat att den har för avsikt att i ett slutbetänkande redovisa överväganden om s. k. rullande fastighetstaxering och metoder för att sprida ut arbetet med den allmänna fastighetstaxeringen över en längre tidsperiod. Ett sådant system får enligt kommittén återverkningar även på den särskilda fastighetstaxeringen.

I det nu aktuella betänkandet föreslås dock att särskild fastighetstaxering även i fortsättningen skall verkställas alla de år då allmän fastighetstaxering inte sker. Förslaget innebär vidare att vid särskild fastighetstaxering skall nästföregående års taxering fastställas oförändrad om ny taxering inte skall

ske. Kommittén föreslår att bestämmelser härom tas in i 16 kap. 1 § FTL.

Förslaget har i allmänhet godtagits av remissinstanserna. Även jag ansluter mig till förslaget. Det har i olika sammanhang framförts önskemål om en övergång till ett system med s. k. rullande fastighetstaxering. Det har i debatten anförts att ett sådant system kan bota en hel del av de problem som finns med nuvarande förfarande. Dessa frågor får emellertid prövas när kommitténs överväganden och förslag presenteras. Jag har inhämtat att ett betänkande härom är att vänta under år 1981.

2.1.1 Garantibeskattningen m. m.

Fastighetstaxeringen har som jag redan nämnt stor betydelse för garantibeskattningen. Denna innebär i princip att varje kommun skall ha rätt att ta ut skatt på en inkomst som minst motsvarar 1,5 % av taxeringsvärdet av de skattepliktiga fastigheterna i kommunen. Detta åstadkoms genom att detta belopp upptas som en särskild inkomstpост. Vid beräkningen av inkomsten av fastigheten medges å andra sidan avdrag med motsvarande belopp (procentavdrag), dock ej med högre belopp än nettointäkten före avdraget. Garantibeskattningen ger en merinkomst för kommun endast i de fall den är effektiv. Det är den om procentavdraget inte kan eller endast delvis kan utnyttjas samt garantibeloppet helt eller delvis kvarstår trots grundavdrag.

Kommunernas inkomster av garantibeskattningen på grund av ny taxering vid 1982 års särskilda fastighetstaxering har av kommittén beräknats till ca 50 milj. kr. och på grund av ny taxering vid 1982–1985 års särskilda fastighetstaxeringar till totalt ca 500 milj. kr. Avgörande är, som redan nämnts, i vilken grad garantiskatten är effektiv. Detta varierar mellan olika fastighetskategorier och en viss osäkerhet vidlåter beräkningarna. Kommitténs beräkningar grundar sig på uppskattningen att effektivitetsgraden för jordbruks- och industrifastigheter är 20 %, för småhusfastigheter 65 % samt för hyres- och affärsfastigheter 75 %. Vidare grundar sig beräkningarna på en genomsnittlig kommunal utdebitering av 30 kr. Statens och kommunernas ökade intäkter av schablonbeskattningen för småhus på grund av 1982 års särskilda fastighetstaxering har av kommittén beräknats uppgå till ca 95 milj. kr. och på grund av 1982–1985 års särskilda fastighetstaxeringar till totalt ca 950 milj. kr. Totalt har statens och kommunernas inkomster beräknats öka med ca 1 450 milj. kr. och nettointäkten till totalt ca 1 350 milj. kr.

Kommittén redovisar i betänkandet en del statistiska uppgifter som är hämtade från statistiska centralbyråns årliga redovisningar över utfallet av fastighetstaxeringen. Kommittén redovisar även antalet nytaxeringsärenden under taxeringsperioden 1976–1979 vilka fördelade sig vid taxeringarna på olika fastighetstyper enligt följande:

Fastighetstyp	1976 (%)	1977 (%)	1978 (%)	1979 (%)
1. Jordbruk	25 219 (10,7)	24 784 (11,0)	26 370 (11,6)	25 980 (11,8)
2. Småhus	193 713 (82,5)	183 586 (81,6)	183 815 (80,9)	178 283 (80,8)
3. Hyreshus	5 035 (2,1)	4 884 (2,2)	5 213 (2,3)	5 275 (2,4)
4. Industri m. fl.	10 870 (4,6)	11 655 (5,2)	11 726 (5,2)	11 070 (5,0)
Summa	234 837	224 909	227 124	220 608

Av dessa nytaxeringsärenden har antalet avslagsärenden utgjort drygt 50 000 varje år. I drygt 20 000 av dessa fall har emellertid arealuppgifter fått ändras.

2.2 Lagstiftningens utformning

Före FTL:s tillkomst fanns reglerna om såväl allmän som särskild fastighetstaxering i flera olika författningar, anvisningar m. m. Huvudprinciperna var intagna i författningar som antogs av riksdagen, nämligen KL och taxeringslagen (1956:623), TL. Detaljregleringen lämnades i anvisningar som meddelades av riksskatteverket (RSV) eller skattechefen.

Genom tillkomsten av FTL skedde vissa ändringar som hängde samman med den nya regeringsformens, RF, bestämmelser om normgivningsmakten. I FTL infördes regler av mer grundläggande och principiell karaktär och som därför borde beslutas av riksdagen. De närmare detaljerna reglerades genom verkställighetsföreskrifter till lagen. Detta skedde i fastighetstaxeringsförordningen (1979:1193), FTF, eller genom föreskrifter av RSV eller länsstyrelse. Vidare förutsattes att RSV och länsstyrelse skulle utfärda anvisningar om fastighetstaxeringen.

Kommittén har nu föreslagit att även föreskrifter om särskild fastighetstaxering skall tas in i FTL och att dessa bör vara tämligen preciserade. Närmare bestämt innebär förslagen att de materiella reglerna för särskild fastighetstaxering tas in i 16 kap. FTL. De formella reglerna tas däremot in i nya kapitel i FTL. Vidare föreslås att FTL indelas i avdelningar. Avd. 1 Bestämmelser om taxering av fastighet skulle då omfatta 1–16 kap. och innehålla alla materiella regler för allmän och särskild fastighetstaxering. 17–24 kap. föreslås omfattas av rubriken Avd. 2 Förfarandet m. m. vid allmän fastighetstaxering. Avd. 3 Förfarandet m. m. vid särskild fastighetstaxering föreslås omfatta 25–32 kap. FTL.

Rubriken till 16 kap. FTL föreslås av kommittén ändras från Särskild fastighetstaxering till Taxering under den löpande taxeringsperioden. Vidare föreslås mindre redaktionella ändringar av rubrikerna till 17–23 kap. FTL.

Kommitténs författningsförslag i fråga om de organisatoriska och formella delarna innebär att hänvisningar i möjlig mån sker till motsvarande

bestämmelser i FTL för den allmänna fastighetstaxeringen. Förslaget innebär vidare en redaktionell ändring i 2 § 1 mom. första stycket TL.

Jag vill för egen del nämna följande. Den avgränsning som har gjorts vid tillkomsten av FTL mellan vad som bör regleras i FTL och vad som kan föreskrivas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer bör gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering. Jag anser kommitténs förslag härvid vara väl avvägt. Reglerna vid särskild och allmän fastighetstaxering bör, som kommittén också har framhållit, i allt väsentligt ha samma utformning. Jag är liksom kommittén inte nu beredd att föreslå att de formella bestämmelserna om allmän och särskild fastighetstaxering sammanförs. Jag ansluter mig i stället till metoden att i möjligaste mån hänvisa till motsvarande bestämmelser i FTL om allmän fastighetstaxering. Jag anser således att de lagtekniska förslagen bör godtas i huvudsak liksom förslaget till ändring i 2 § 1 mom. första stycket TL. Jag kommer i det följande att ta upp frågan om rubriken till 16 kap. FTL.

2.3 Ny taxering

Som jag tidigare har nämnt skall allmän fastighetstaxering ske vart femte år (1 kap. 7 § FTL). Jag har vidare anslutit mig till förslaget att särskild fastighetstaxering skall ske de år då allmän fastighetstaxering inte äger rum.

Som rubrik till 16 kap. har kommittén föreslagit "Taxering under den löpande taxeringsperioden" i stället för "Särskild fastighetstaxering" som angavs som rubrik när FTL infördes (SFS 1979:1152). Detta har kritiserats av några remissinstanser som menar att uttrycket "Särskild fastighetstaxering" är väl inarbetat och enkelt att använda som motsats till allmän fastighetstaxering. Jag anser heller inte att det finns tillräcklig anledning att ändra kapitelrubriken. Den bör således kvarstå oförändrad.

Kommittén föreslår vidare en redaktionell ändring i 1 kap. 7 § FTL. Jag godtar förslaget.

Jag kommer nu att behandla förslaget om när ny taxering skall ske vid särskild fastighetstaxering.

2.3.1 Nytaxeringsgrunderna

2.3.1.1 Allmänt

Genom lagstiftning år 1972 (prop. 1972:49, SkU 1972:23, rskr 1972:164, SFS 1972:169) specificerades i allt väsentligt de omständigheter som motiverade ny taxering i 13 § 1 mom. KL. Nytaxeringsgrunderna omfattade sex obligatoriska fall och två fakultativa fall. De obligatoriska grunderna beaktades ex officio av myndigheterna om inte ny taxering påkallats genom att särskild fastighetsdeklaration getts in. De fall som tillhörde den

fakultativa gruppen prövades endast efter särskild framställning. Två av de obligatoriska nytaxeringsgrunderna och den ena av de fakultativa grunderna förutsatte värdeförändringar med minst en femtedel av taxeringsvärdet. De var vidare förenade med absoluta spärregler. Även för den andra fakultativa nytaxeringsgrunden gällde vissa beloppsmässiga krav i fråga om värdeförändringens storlek.

Det var endast värdeförändringar på grund av förändringar i taxeringsenhetens fysiska beskaffenhet eller rättsliga status som fick beaktas vid prövningen om det förelåg grund för nytaxering. Tidigare feltaxeringar fick inte vägas in vid den prövningen. Sedan det konstaterats att nytaxeringsgrund förelåg var man emellertid oförhindrad att rätta tidigare felaktigheter när det nya taxeringsvärdet bestämdes.

I 13 § 2 mom. KL fanns vidare föreskrifter för värderingen av fastighet vid nytaxeringen. Uppskattningen av fastighetens värde skulle ske efter det allmänna prisläge och de uppskattningsgrunder i övrigt som tillämpats vid den närmast föregående allmänna fastighetstaxeringen. Vid prövningen om det fanns förutsättningar för ny taxering utgick man dock från fastighetens beskaffenhet och förhållandena i övrigt vid den tidpunkt som den särskilda fastighetstaxeringen avsåg.

Dessa bestämmelser upphävdes genom SFS 1979:1154 i samband med att FTL infördes.

Enligt kommittén har 1972 års regler i allt väsentligt fungerat mycket väl. De har varit enkla att tillämpa och gett en rimlig omfattning av nytaxeringsverksamheten. Ny taxering bör enligt kommittén även fortsättningsvis kunna ske endast om fastighet berörs av förändringar efter närmast föregående taxering. Kommittén föreslår att de nytaxeringsgrunder som fanns i KL i huvudsak oförändrade förs över till FTL. Om nytaxeringsgrund befunnits föreligga bör enligt kommittén liksom hittills tidigare gjord feltaxering kunna rättas.

Kommittén föreslår att bestämmelserna om nytaxeringsgrunder, uppskattningsgrunder, m. m., tas in i 16 kap. 2–9 §§ FTL.

Förslaget har så gott som genomgående bemötts positivt. Även jag ansluter mig till kommitténs principiella linje beträffande nytaxeringsgrunderna så som den sammanfattats här ovan.

I den följande framställningen tar jag mer i detalj upp de särskilda nytaxeringsgrunderna och värderingsförfarandet, m. m.

2.3.1.2 Ny- eller ombildning av taxeringsenhet

Enligt 13 § 1 mom. första stycket 1) KL skulle nytaxering ske när ny taxeringsenhet borde bildas eller befintlig taxeringsenhet ombildas. Ny taxering var obligatorisk i sådana fall. Bestämmelsen innehöll inte några beloppsspärrar. Nytaxeringsgrunden blev tillämplig bl. a. då en taxeringsen-

hets omfattning ändrats genom olika fastighetsbildningsförrättningar eller genom att äganderätten ändrats till delar av en taxeringsenhet. Den motiverades med att det självfallet var av betydelse, inte minst från ordningssynpunkt, att fastighetslängden varje år tog upp taxeringsenheterna med underliggande data så korrekta och aktuella som möjligt.

Kommittén föreslår att denna nytaxeringsgrund behålls oförändrad. Som skäl för detta återoppar kommittén ovan anförda motiv. Kommittén erinrar även om att omtaxering i vissa av de fall, som det här kan bli fråga om, också är nödvändig för tillämpning av t. ex. villaschablonen vid inkomstbeskattningen.

Förslaget har godtagits eller lämnats utan erinran under remissbehandlingen. Även jag biträder det. Bestämmelsen bör tas in i 16 kap. 2 § första punkten FTL.

En fråga som får särskild aktualitet vid prövningen av denna nytaxeringsgrund gäller i vilken omfattning som det tidigare taxeringsbeslutet, och då särskilt taxeringsvärdet, behöver omprövas vid nytaxeringen. Jag återkommer till denna fråga i det följande.

2.3.1.3 Ändringar i beskattningsnatur och skattepliktshänseende

De allmänna bestämmelserna om fastighets skatteplikt och beskattningsnatur återfinns i 3 och 4 kap. FTL. Jag vill här endast erinra om att dessa bestämmelser, och då särskilt skattepliktsbestämmelserna, ändrades i några väsentliga avseenden vid FTL:s tillkomst.

Frågan om en fastighets beskattningsnatur gäller huruvida den skall hänföras till jordbruksfastighet eller annan fastighet. Ändringar i dessa avseenden utgjorde obligatorisk nytaxeringsgrund enligt 1972 års lagstiftning. Detsamma gällde förändringar i fråga om taxeringsenhetens skattepliktsförhållanden. Båda nytaxeringsgrunderna gällde oberoende av värdeförändringens storlek. Bestämmelserna återfanns i 13 § 1 mom. första stycket 2) och 3) KL.

Bestämmelserna motiverades med att beskattningsnaturen hade betydelse för andra delar av skattelagstiftningen, t. ex. vid inkomstbeskattningen, och även utanför skatterättens område såsom vid tillämpningen av markförvärvslagstiftningen. Materiella skäl och intresset av god ordning vid registrering av fastigheterna anfördes som skäl för att ändring av skatteplikten skulle utgöra särskild nytaxeringsgrund.

Kommittén anser att dessa skäl för de berörda nytaxeringsgrunderna alltjämt föreligger. Kommittén föreslår därför att bestämmelserna behålls oförändrade.

Remissinstanserna har godtagit eller lämnat förslaget utan erinran. Även jag biträder det. Bestämmelserna bör tas in i en gemensam punkt 2 i 16 kap. 2 §.

2.3.1.4 Ändringar i taxeringsenhets fysiska beskaffenhet

Tre av de obligatoriska nytaxeringsgrunderna i KL hänförde sig till ändringar i taxeringsenhets fysiska beskaffenhet. Dessa grunder specificerades i punkterna 4, 5 och 6 i 13 § 1 mom. första stycket KL.

Den förstnämnda grunden (punkt 4) gällde fall då bebyggelse skett på en taxeringsenhet som tidigare varit obebyggd eller bebyggelsen på en förut bebyggd taxeringsenhet rivits, brunnit ned eller förts bort. Nytaxering fick då ske oberoende av värdeförändringens storlek. Enligt punkt 2 av anvisningarna till bestämmelsen togs dock inte hänsyn till enstaka mindre byggnad utan påtagligt värde.

Punkt 5 tog upp värdeförändringar på grund av att befintligt byggnadsbestånd eller markanläggningar förändrats eller markarbete utförts.

I punkt 6 behandlades värdeminskningar genom skogsavverkning eller täktverksamhet eller till följd av skogsbrand, vattenflöde eller jämförlig händelse.

Tillämpningen av de sistnämnda två grunderna förutsatte att värdeförändringarna varit av viss storlek. Gemensamt för båda grunderna gällde därvid, att värdeförändringen skulle uppgå till minst en femtedel av taxeringsvärdet, dock minst 10 000 kr. Oberoende av dessa spärregler fick dock nytaxering ske i fall som avsågs i punkt 5 om de kostnader som lagts ned för att öka enhetens värde uppgått till minst en miljon kr.

Kommittén anser att det även fortsättningsvis bör finnas möjlighet att verkställa nytaxering vid förändringar i taxeringsenhets fysiska beskaffenhet. Kommittén motiverar sitt ställningstagande med hänsyn till ordningsskäl men framför allt rättviseskäl. I fråga om utformningen av bestämmelsen har kommittén dock ansett att det från värderingssynpunkt mest logiska är att behandla alla fysiska förändringar i en och samma bestämmelse. Kommittén menar att det inte finns någon anledning att från värderingssynpunkt skilja på de olika typerna av förändringar. I princip bör enligt kommittén enhetliga beloppsregler gälla.

Kommittén har därvid funnit att konstruktionen av femtedelsregeln varit i huvudsak lämplig. Den föreslås behållas. Som skäl härför åberopar kommittén ett uttalande av 1971 års fastighetstaxeringsutredning i delbetänkandet Ny- och omtaxering av fastighet (Ds Fi 1971:13 s. 66). Utredningen konstaterade att man får räkna med en osäkerhetsmarginal på tio-femton procent när taxeringsvärde bestäms och att en tjugoprocentig förändring normalt kunde anses så stor att tillräcklig säkerhet kunde anses råda om att nytt värde borde åsättas. Detta uttalande äger enligt kommittén allttjämt giltighet och utgör ett starkt skäl för att behålla femtedelsregeln. För detta talar enligt kommittén även kostnadsaspekten. En sänkning av den nuvarande femtedelsregeln skulle medföra en ökad arbetsbelastning för taxeringsmyndigheterna och därmed ökade kostnader för samhället. Rättviseskäl, ordningsskäl och betydelsen av samhällsplanering m. m. motiverar

enligt kommittén att den nuvarande femtedelsregeln heller inte höjs. Det framhålls dock att femtedelsregeln liksom reglerna om beloppsspärrar i absoluta tal kan komma att behöva ändras om ett system med rullande fastighetstaxering införs.

Även minimigränsen och den särskilda enmiljonregeln bör finnas kvar enligt kommittén. Kommittén anser dock att minimigränsen bör räknas upp till skäliga 25 000 kr.

Som en komplettering till dessa i huvudsak oförändrade beloppsregler föreslår kommittén att en ny absolut beloppsregel införs för värderingsenheter med småhus och därtill hörande tomtmark. Denna beloppsregel bör enligt kommittén bestämmas så att förändringar som motiverar en taxeringsvärdeförändring på berörda värderingsenheter överstigande 100 000 kr. alltid skall utlösa ny taxering. Det är således endast enheter med taxeringsvärden överstigande 500 000 kr. som berörs. Kommittén anför som stöd för regeln att femtedelsregeln här annars skulle medföra alltför stora skillnader i inkomstskattehänseende. Som exempel på detta hänvisar kommittén till att ny taxering enligt femtedelsregeln utlöses i fråga om 200 000-kronorsfastigheter först vid värdeförändringar över 40 000 kr., vilket belopp motsvarar en årlig skattekostnad på 660 kr. vid 60 % marginalskatt och 30 kr. kommunal utdebitering. För 500 000-kronorsfastigheter motsvarar en värdeförändring av 100 000 kr. med samma förutsättningar ett årligt skattebelopp av 2 850 kr.

Enligt kommittén är det naturligt att alla värderingsenheter med småhus och därtill hörande tomtmark omfattas av denna speciella beloppsspärr eftersom samma värderingsprinciper gäller för dessa enheter. Kommitténs förslag berör värderingsenhet med småhus och därtill hörande värderingsenhet med tomtmark även om den t. ex. hör till jordbruksfastighet.

Vad först beträffar det principiella förslaget att behålla de nytaxeringsgrunder som hänför sig till förändringar i taxeringsenhetens fysiska beskaffenhet har detta genomgående godtagits eller lämnats utan erinringar av remissinstanserna. Detsamma gäller förslaget att föra samman de av dessa nytaxeringsgrunder, som är förbundna med vissa beloppsmässiga krav i fråga om värdeförändringens storlek, till en gemensam obligatorisk nytaxeringsgrund. Även jag finner dessa delar av kommitténs förslag välmotiverade och jag ansluter mig till förslaget i nyss angivna avseenden.

Däremot har flera remissinstanser vänt sig mot förslaget att införa beloppsspärrar för nytaxering vid sådana iögonfallande bebyggelseförändringar, bl. a. brand och rivning, som omfattades av 13 § 1 mom. första stycket 4) KL.

Några remissinstanser föreslår att det även införs en bestämmelse om att ett taxeringsvärde, som åsatts under pågående byggnation, fortlopande får ändras vid särskilda fastighetstaxeringar till dess byggnaden är klar.

För egen del vill jag i dessa frågor anföra följande.

De ordningsskäl som motiverade att nytaxeringsgrunden i 13 § 1 mom. första stycket 4) KL undantogs från beloppsregler i 1972 års lagstiftning äger alltså giltighet. Vidare vill jag liksom en av remissinstanserna erinra om, att beloppsgränsen för att ett småhus skall åsättas taxeringsvärde vid den allmänna fastighetstaxeringen satts vid 10 000 kr. (jfr. 6 kap. 2 § FTL). Det skulle innebära en omotiverad diskrepans att bestämma den motsvarande gränsen vid särskild fastighetstaxering på grund av att en byggnad uppförts till 25 000 kr. Härtill kommer att antalet nytaxeringsfall där byggnadsvärdena understiger 25 000 kr. torde vara ringa. Någon märkbar ökning av nytaxeringsärendena torde således inte bli följden om den angivna nytaxeringsgrunden behålls.

Jag menar således att nytaxeringsgrunden i 13 § 1 mom. första stycket 4) KL bör föras över till FTL utan ändring. Eftersom jag senare kommer att föreslå att värderingsreglerna vid den allmänna fastighetstaxeringen även skall tillämpas vid den särskilda fastighetstaxeringen erfordras inte någon bestämmelse motsvarande den i punkt 2 av anvisningarna till 13 § KL som undantog mindre byggnad utan patagligt värde från tillämpningen av denna nytaxeringsgrund. Vid den avgränsningen föreslås således nu 10 000-kronorsgränsen enligt 6 kap. 2 § FTL bli avgörande.

Jag har inte funnit fog för några ytterligare undantag från kommitténs förslag såvitt nu är i fråga.

Vad häfter beträffar spärreglerna har förslaget att behålla femtedelsregeln lämnats utan några egentliga erinringar. LRF anser dock att femtedelsregeln även bör gälla speciellt för skogsbruksvärdet. SAF och Industriförbundet menar att femtedelsregeln vid ändrade bebyggelseförhållanden bör knytas till delvärdena mark och byggnad.

Övriga spärregler har godtagits eller lämnats utan erinran av de flesta remissinstanserna. Kammarrätten i Göteborg anser dock att nytaxering även skall ske när värderingen leder till att ett delvärde helt skall utgå och när taxeringsvärdet skall sänkas med en miljon kr. LRF menar att värdeförändringar som uppgår till 100 000 kr. alltid skall utgöra grund för nytaxering av skogsvärdet. Några remissinstanser har föreslagit andra beloppsgränser t. ex. 60 000 kr. resp. 50 000 kr. för småhusregeln och 50 000 kr. för minimigränsen. Från några håll påpekas att småhusregeln även bör gälla beträffande byggnad på ofri grund. Ett par remissinstanser anser emellertid att småhusregeln är onödig på grund av dess begränsade tillämpning.

För egen del anser jag att förslaget att behålla femtedelsregeln är välmotiverat. Även övriga föreslagna beloppsgränser finner jag väl avvägda såväl i värderingstekniska avseenden som från rättvisesynpunkt. Jag biträder således kommitténs förslag om spärregler med ovan angivet undantag för vissa bebyggelseförändringar.

I de allmänna bestämmelserna i FTL (1 kap. 4 §) sägs, att bestämmelserna i FTL om fastighet även skall tillämpas i fråga om byggnad som är lös

egendom. Som ett par remissinstanser påpekat torde kommitténs förslag om en kompletterande absolut beloppsregel för småhus och tillhörande tomtmark innebära undantag från denna allmänna bestämmelse. Enligt min mening finns det emellertid inte anledning till sådant undantag i en beloppsregel, som enligt vad kommittén själv anför, särskilt tar sikte på fastigheter som kan komma att beröras av beskattning enligt villaschablonen. Småhusregeln bör således även gälla beträffande byggnad på ofri grund.

Vid denna nytaxeringsgrund uppkommer även fråga om sammanläggning av och kvittning mellan olika värdeförändrande faktorer. Jag avser att behandla dessa frågor i det följande.

I detta sammanhang vill jag dock ta upp en särskild regel om kvittning vid värdeförändringar av skogsbeståndet.

Enligt punkt 4 av anvisningarna till 13 § KL skulle man vid bedömning av minskning i en enhets värde genom skogsavverkning eller annan förändring i fråga om skogsbeståndet även ta hänsyn till den värdeökning som den återstående skogen undergått på grund av tillväxt under den löpande taxeringsperioden. Ny taxering skulle således bara ske om nettoförändringen av t. ex. avverkning och tillväxt översteg femtedelsregeln eller minimigränsen.

Denna regel är enligt kommittén lämplig och man föreslår att den behålls. Jag biträder förslaget.

Bestämmelser av ovan angiven innebörd bör tas in i 16 kap. 3 § FTL.

En särskild fråga gäller vilken hänsyn som bör tas till reparations- och underhållsarbeten vid prövningen om det föreligger förutsättningar för nytaxering till följd av t. ex. ombyggnad. Enligt uttryckligt stadgande i 1972 års lagstiftning (punkt 3 av anvisningarna till 13 § KL) fick sådana arbeten inte beaktas vid den prövningen. Enligt principerna för fastighetsvärderingen vid den allmänna fastighetstaxeringen år 1981 kan ett gällande riktvärde inte uppjusteras med hänsyn till en fastighets underhålls- och reparationsstatus. Om underhållet är eftersatt kan dock nedjustering ske. Kommittén anser att det är rimligt att man vid nytaxeringsprövningen kan beakta sådana byggnadsarbeten som innebär ett återställande till normalt förhållande i fråga om reparation och underhåll. Några uttryckliga lagregler i FTL behövs inte enligt kommittén. Enligt kommitténs bedömning leder nämligen varje reparations- och underhållsåtgärd till ändrad fysisk beskaffenhet. De faller därigenom under den generella föreskriften. Kommittén påpekar att reparations- och underhållsarbeten får effekt vid nytaxeringsprövningen endast beträffande fastighet vilkens taxeringsvärde tidigare nedjusterats för säreget förhållande (eftersatt underhåll).

Jag instämmer i de överväganden som kommittén sålunda redovisat. Några särskilda lagbestämmelser i frågan erfordras inte enligt min mening.

2.3.1.5 Ändring i fråga om vissa rättsliga förhållanden

Värdeändringar till följd av ändrade plan- och bebyggelsebestämmelser eller andra beslut, som ändrade möjligheterna att förfoga över en taxeringsenhet, infördes som nytaxeringsgrund år 1972 (13 § 1 mom. andra stycket KL). Bestämmelsen gällde även värdeändringar på grund av att anslutningsavgift för allmän va-anläggning eller gatukostnadsbidrag för taxeringsenheten betalats. Värdeändringen bedömdes med ledning av femtedelsregeln och minimispärregeln, 10 000 kr. Bestämmelsen var fakultativ. Framställning om nytaxering på denna grund kunde göras av fastighetsägaren eller vederbörande kommun.

Enligt kommittén har denna nytaxeringsgrund tillämpats i ringa omfattning. I enstaka fall kan dock betydande värden stå på spel vid en planändring och kommittén anser att starka rättviseskäl då talar för att ny taxering skall kunna ske. Tillgången till vatten och avlopp beaktas vid värderingen av bl. a. tomtmark till småhus. Även sådana omständigheter som att anslutningsavgift eller gatukostnadsbidrag inte erlagts inverkar på värderingen.

Kommittén anser mot bakgrund härav att nytaxeringsgrunden bör finnas kvar. För att man ska slippa ta upp ärenden som rör mindre värdeförändringar bör därvid femtedelsregeln och den nya uppjusterade minimiregeln, 25 000 kr., gälla. Med hänsyn till den ganska ringa ekonomiska betydelse för det allmänna som oftast brukar följa av ny taxering på grund av planändring bör enligt kommittén endast ägaren i fortsättningen kunna begära ny taxering. Vid större värdeförändringar bör däremot ny taxering ske obligatoriskt. Gränsen föreslås sättas vid 100 000 kr.

Remissinstanserna biträder eller lämnar förslaget i stort sett utan erinran. Några menar dock att nytaxeringsgrunden bör vara obligatorisk i sin helhet. Spärreglernas utformning berörs av några remissinstanser, som anser att den särskilda spärregeln för småhus samt enmiljonregeln bör gälla även här. En remissinstans menar att bestämmelsen om nytaxering på grund av att anslutnings- eller gatukostnadsavgifter betalats nu blir inaktuell till följd av 25 000-kronorsspärren.

För egen del finner jag kommitténs förslag att behålla nytaxeringsgrunden välmotiverat. Genom förslaget om obligatorisk tillämpning vid större värdeförändringar tillgodoses enligt min mening i tillräcklig utsträckning de fiskala intressena. Jag biträder därför även förslaget att officialprövning inte bör vara huvudregel i dessa fall och att endast ägaren normalt bör kunna begära ny taxering.

Spärregler bör liksom hittills gälla i dessa fall. Jag har inte funnit anledning att föreslå andra beloppsgränser än de som kommittén förordar. I kommitténs förslag till lagtext bör emellertid göras ett förtydligande tillägg så att det framgår att även fastigheter som indirekt berörs av t. ex. en fastställd generalplan liksom f. n. skall kunna nytaxeras. Vidare bör orden gatumarkersättning och gatukostnadsbidrag ersättas med uttrycket ersättning för

gatukostnader på grund av gjorda ändringar i byggnadslagen (1947:385), (SFS 1981:872). Den sista ändringen föranleder en övergångsbestämmelse. Jag föreslår vidare vissa redaktionella ändringar av paragrafen.

Bestämmelsen bör tas in i 16 kap. 4 § FTL.

Liksom vid den närmast föregående nytaxeringsgrunden kan det här bli aktuellt med sammanläggning av eller kvittning mellan olika värdeförändrande faktorer. Dessa frågor kommer jag att behandla i ett sammanhang i det följande.

2.3.1.6 Rörelsenedläggning

Värdeminskning på grund av stadigvarande rörelsenedläggning togs upp som grund för ny taxering år 1972 (13 § 1 mom. fjärde stycket KL). Med hänsyn till värderingssvårigheter föreskrevs, att värdeminskningen borde föranleda en sänkning av taxeringsvärdet med minst 50 % för att få utgöra grund för ny taxering. Tillämpning av bestämmelsen förutsatte att ägaren gjort framställning därom. Endast taxeringsenhet som direkt berördes av nedläggning ansågs komma i fråga för ny taxering.

Enligt kommittén har rörelsenedläggning återopats som grund för ny taxering i endast ringa omfattning. Starka skäl talar enligt kommittén ändå för att den bör vara kvar. Det skulle framstå som stötande om man inte i de fall en rörelsefastighet saknar användningsmöjlighet kunde sänka ett taxeringsvärde som bestämts under helt andra förutsättningar. Kommitténs förslag innebär att bestämmelsen överförs i sak oförändrad till FTL.

Under remissbehandlingen har det inte framkommit några invändningar mot förslaget att behålla denna nytaxeringsgrund. Däremot framför några remissinstanser önskemål om att bestämmelsen görs obligatorisk. SAF och Industriförbundet anser att hälftenregeln bör knytas till delvärdena mark och byggnad.

Kommitténs förslag att låta denna nytaxeringsgrund vara kvar är välmotiverat och jag ansluter mig till det. När det gäller storleken av värdeändringen ser jag ingen anledning att föreslå någon inskränkning av den marginal som gällt hittills. Jag har heller inte funnit anledning att föreslå någon ändring i fråga om nytaxeringsgrundens fakultativa natur.

Bestämmelsen bör tas in i 16 kap. 5 § FTL.

2.3.1.7 Sammanläggning och kvittning

I andra stycket av punkt 5 av anvisningarna till 13 § KL fanns bestämmelser om sammanläggning av värdeökande resp. värdeminskande omständigheter vid tillämpningen av femtedelsregeln och minimispärregeln samt enmiljonregeln. Bestämmelserna gällde således endast när nytaxering föranleddes av förändringar av antingen taxeringsenhets fysiska beskaffenhet eller i fråga

om vissa rättsliga förhållanden. Sammanläggning av de olika värdeförändrande faktorerna fick ske endast inom varje särskild nytaxeringsgrund för sig. Man tog därvid enligt en föreskrift i anvisningspunktens första stycke hänsyn till all den värdeökning resp. värdeminskning som ägt rum under den löpande taxeringsperioden. Hade nytt värde asatts vid särskild fastighetstaxering tidigare under perioden skulle hänsyn dock inte tas till värdeändring som skett dessförinnan.

I punkt 4 av anvisningarna till 13 § KL fanns vidare en särskild bestämmelse för värderingen av skogsbestånd. Denna bestämmelse har jag nyligen behandlat (avsnitt 2.3.1.4). Jag går därför inte in på den i förevarande sammanhang.

Någon kvittning mellan de olika nytaxeringsgrunderna fick inte förekomma vid avgörandet av frågan om ny taxering skulle äga rum eller ej. En annan sak var att samtliga omständigheter tillsammans sedan självfallet kom att påverka det slutliga taxeringsvärdet.

Kommittén anser att det är naturligt bl. a. av värderingstekniska skäl och med hänsyn till enkelhet i tillämpningen att sammanläggning och kvittning liksom hittills skall få ske utan begränsning inom resp. nytaxeringsgrund. Detta innebär i sig en utvidgning i förhållande till vad som gällde enligt KL eftersom de fysiska förändringar, som tidigare utgjorde två separata nytaxeringsgrunder, nu föreslås föras samman till en gemensam nytaxeringsgrund.

Kommittén föreslår vidare en ny regel om kvittning mellan olika värdeförändringar i de två berörda nytaxeringsgrunderna.

En sådan ordning innebär enligt kommittén fördelar främst för att tillämpningen förenklas. Större materiell rättvisa vid nytaxeringsprövningen torde också kunna uppnås samtidigt som ny taxering i större utsträckning än hittills kommer att leda till ändrat värde. De utökade möjligheterna till kvittning kan enligt kommittén antas leda till en viss minskning av antalet nytaxeringar.

Förslaget har godtagits eller lämnats utan erinran under remissbehandlingen. Även jag biträder det.

Bestämmelserna bör tas in i 16 kap. 8 §. För värdeändringar upp till 100 000 kr., som föreslås bli gräns för en fakultativ tillämpning av nytaxeringsgrunden i 16 kap. 4 §, bör som förutsättning för att sådana värdeändringar skall beaktas vid kvittningsförfarandet gälla, att ägaren gjort framställning därom. Jag vill emellertid föreslå ett förtydligande av bestämmelsen.

2.3.1.8 Uppskattningsgrunder, m. m.

Vid bedömningen om det fanns grund för ny taxering utgick man enligt

KL:s bestämmelser (13 § 2 mom. första stycket) ifrån enhetens beskaffenhet och förhållandena i övrigt vid den tidpunkt som den särskilda fastighetstaxeringen avsåg. När man därvid tog ställning till om taxeringsenhetens värde förändrats i föreskriven omfattning beaktades värdeändringar som inträffat efter den senaste fastighetstaxeringen – vare sig denna varit allmän eller särskild. Bestämmelser härom fanns i punkt 5 av anvisningarna till 13 § KL. Slutligen innehöll 13 § 2 mom. andra stycket föreskrifter om taxeringens giltighetstid. Denna sträckte sig från ingången av det taxeringsår, då värdet åsatts, till ingången av det taxeringsår då nästa allmänna fastighetstaxering ägde rum eller ny taxering åter skedde vid särskild fastighetstaxering.

Jag vill först erinra om att en bestämmelse motsvarande den i 13 § 2 mom. första stycket KL om beskaffenhetstidpunkten för den särskilda fastighetstaxeringen numera återfinns i FTL:s inledande kapitel (1 kap. 6 §). Den bestämmelsen är tillämplig även vid den särskilda fastighetstaxeringen. Det finns inte någon anledning att upprepa den i kapitlet om särskild fastighetstaxering. I övrigt föreslår kommittén att de ovan beskrivna reglerna behålls och tas in i 16 kap. 6 och 7 §§. Förslaget har godkänts eller lämnats utan erinringar under remissbehandlingen. Jag ansluter mig också till det.

Själva uppskattningen av taxeringsenhetens värde skedde enligt 13 § 2 mom. första stycket KL efter det allmänna prisläge och de uppskattningsgrunder i övrigt som tillämpats vid den närmast föregående allmänna fastighetstaxeringen. I avvaktan på sitt ställningstagande till frågan om rullande fastighetstaxeringar, där taxeringsvärdena förutsätts fortlöpande räknas om med hänsyn till fastighetsprisutvecklingen, har kommittén inte velat föreslå några ändringar i fråga om den prisnivå som skall ligga till grund för den särskilda fastighetstaxeringen. Kommittén anser därför att hänvisningen till den prisnivå som gäller vid den allmänna fastighetstaxeringen bör bibehållas. Detsamma bör enligt kommittén gälla beträffande övriga uppskattningsgrunder som tillämpas vid den allmänna fastighetstaxeringen. Härigenom uppnås enligt kommittén målsättningen att den allmänna fastighetstaxeringen och de särskilda fastighetstaxeringar som sedan sker under den löpande femårsperioden blir likformiga. Remissinstanserna har lämnat kommitténs ställningstagande i detta avseende utan erinringar. Jag ansluter mig till det. Bestämmelserna bör tas in i 16 kap. 6 §. Jag föreslår ett förtydligande i 5 kap. 4 §.

2.3.1.9 Åtgärder vid ny taxering

De allmänna bestämmelser och definitioner som infördes i FTL inför 1981 års allmänna fastighetstaxering gäller även vid den särskilda fastighetstaxeringen. I en sådan allmän regel i 1 kap. 1 § FTL anges vad beslut om fastighetstaxering skall omfatta. Huvudmomenten i beslutet gäller fastighets skattepliktsförhållande och beskattningsnatur samt indelning i taxeringsen-

heter och åsättande av taxeringsvärde. Vid den särskilda fastighetstaxering-
en uppkommer frågan i vilken utsträckning som dessa olika moment behöver
omprövas vid nytaxeringen.

Huvudprincipen i 1972 års lagstiftning var därvid att en helt ny värdering
skulle ske. Denna princip var dock inte avsedd att gälla utan undantag. Ett
uttryckligt sådant gjordes i punkt 6 av anvisningarna till 13 § KL för
skogsvärderingen. Häri fastslogs, att avverkning av skog på en bruknings-
enhet i allmänhet brukar ske i en omfattning, som ungefär motsvarar
tillväxten. Om ny taxering skedde av annan anledning än värdeminskning till
följd av förändringar i fråga om skogsbeståndet, skulle därför omprövning av
skogsbruksvärdet ske endast om det var påkallat av särskilda skäl. Förutom
denna bestämmelse fanns det inte några direkta författningsföreskrifter om
förfarandet.

I förarbetena till lagstiftningen (prop. 1972:49 s. 79, 80 och 92) framhöll det
föredragande statsrådet, att ny taxering inte nödvändigtvis behövde innebära
att nytt taxeringsvärde åsattes. Vid vissa åtgärder av rättslig betydelse för
redovisningen av taxeringsenheten, t. ex. vid nybildning eller ombildning av
den, borde hela taxeringen omprövas. Därvid behövde dock inte något nytt
värde åsättas när värdeändringen inte översteg vissa gränser, såvida det inte
fanns särskilda skäl för detta, såsom att ett byggnadsvärde tillkommit eller
försvunnit eller att mera betydande arealer frångått en stamfastighet. Det
ankom på RSV att meddela närmare anvisningar för de aktuella situatio-
nerna.

Enligt kommittén har avsaknaden av klara regler beträffande omfattning-
en av prövningen vid ny taxering medfört vissa oklarheter i den praktiska
tillämpningen. Detta har framför allt gällt när ny taxering skulle ske på grund
av ändrad indelning i taxeringsenheter. Kommittén föreslår därför att en
föreskrift införs i FTL om vilka åtgärder som får vidtas vid nytaxeringen.
Förslaget innebär att huvudregeln liksom hittills bör vara att taxeringen i sin
helhet får omprövas när man fastslagit att grund för nytaxering föreligger.
Sålunda skall indelningen i taxeringsenheter, skatteplikt, beskattningsnatur
och taxeringsvärde normalt omprövas. Därvid skall 1–15 kap. FTL tillämpas.
Om emellertid ny taxering sker på annan grund än ändrad indelning i
taxeringsenheter föreslår kommittén att den indelningen inte bör kunna
göras om. Denna begränsning gäller enligt förslaget endast de fall där den
nytaxeringsgrunden över huvud taget inte är aktuell. Då skall endast
skatteplikt, beskattningsnatur och taxeringsvärde kunna omprövas.

Det framhålls särskilt att den utökade rätten att ompröva taxeringsbeslut
inte behöver innebära en absolut skyldighet att ompröva taxeringen i sin
helhet. I de fall där en felaktighet upptäcks bör emellertid rättelse kunna ske.
Kommittén anser vidare att det liksom hittills bör ankomma på RSV att
utfärda närmare anvisningar om hur bestämmelserna skall tillämpas. Som
exempel på situationer där anvisningar behövs nämns taxeringsmyndighe-

ternas undersökningsplikt i fråga om tidigare gjorda feltaxeringar samt skyldighet att göra om skogsvärdering.

Förslaget har genomgående mottagits positivt av remissinstanserna. Jag ansluter mig till de skäl som kommittén anfört till stöd för regler av ovan angiven innebörd.

Kommitténs förslag till lagtext har, som några remissinstanser påpekar, fått en mera kategorisk utformning än motiven ger stöd för. Det bör justeras så att det överensstämmer med de ovan beskrivna principerna. Bestämmelserna bör tas in i 16 kap. 9 §.

Övergångsbestämmelser

Bestämmelserna om nytaxering i 13 § KL och anvisningarna till den bestämmelsen upphävdes som ovan nämnts genom SFS 1979:1154. Nytaxeringsbestämmelserna i 16 kap. 2–9 §§ FTL bör tillämpas första gången vid 1982 års särskilda fastighetstaxering.

2.4 Taxeringsorganisationen

2.4.1 Distriktsindelning m. m.

Enligt huvudregeln i gällande bestämmelser verkställs särskild fastighetstaxering av de lokala taxeringsnämnderna, dvs. samma nämnder som har hand om de årliga inkomst- och förmögenhetstaxeringarna. För arbetet med särskild fastighetstaxering kan emellertid länsstyrelserna bestämma att det skall finnas särskilda fastighetstaxeringsdistrikt med särskilda fastighetstaxeringsnämnder. Ursprungligen var tanken med denna ordning att särskilda nämnder skulle förordnas bara när nytaxeringarna inom ett visst område kunde förväntas bli många eller svåra samt då andra omständigheter motiverade det. Numera verkställs särskild fastighetstaxering dock enbart av sådana särskilda nämnder.

Mot bakgrund av att de lokala taxeringsnämnderna genom RS-reformen har fått en del nya arbetsuppgifter är det enligt kommittén inte realistiskt att ha kvar en ordning som medger att dessa nämnder kan belastas med fastighetstaxering. Denna är också helt artskild från nämndernas övriga arbete. Den gällande huvudregeln bör därför enligt förslaget tas bort och ersättas med bestämmelser enligt vilka särskild fastighetstaxering alltid skall ombesörjas av särskilda fastighetstaxeringsnämnder.

Vid den allmänna fastighetstaxeringen sker indelning i fastighetstaxeringsdistrikt efter fastighetskategori. Varje län delas in i distrikt för taxering av småhus-, lantbruks-, hyreshus- och industrienheter. I distrikt för industrienheter taxeras även special- och exploateringsfastigheter. Med denna indelning behöver det inte i nämnderna finnas sakkunskap beträffande alla slags fastigheter. Utbildningen av ledamöterna kan därför ske med inriktning

på viss fastighetstyp. Undantag från kategoriindelning får ske för viss taxeringsenhet om det är nödvändigt bl. a. med hänsyn till behovet av lokalkännedom i nämnderna.

Av främst praktiska skäl anser kommittén att en kategoriindelning är mindre lämplig vid den särskilda fastighetstaxeringen. Nytaxering sker varje år av ca 10 % av fastighetsbeståndet. För att distrikten skall få en rimlig geografisk omfattning bör det enligt kommitténs mening vid den särskilda fastighetstaxeringen ingå fastigheter av skilda slag i varje distrikt. Indelning bör ske så att varje distrikt omfattar visst område inom länet. Behovet av lokalkännedom hos nämndledamöterna blir härigenom tillgodosett. Krav på kännedom om olika slags fastigheter kan enligt kommittén tillgodoses genom ett lämpligt urval av ledamöter.

Flertalet av de remissinstanser som yttrat sig i frågan har godtagit kommitténs förslag. Det har emellertid från flera håll påpekats att förslaget skapar ett större behov av utbildning av taxeringsfunktionärer än vad som är fallet vid allmän fastighetstaxering. Behovet av sakkunnigt biträde i nämnderna blir också större. Två remissinstanser som anser att samma distriktsindelning skall gälla som vid allmän fastighetstaxering befarar att värderingen kan bli olika vid den allmänna och vid den särskilda fastighetstaxeringen. Vidare kan det uppkomma praktiska problem med omsortering inför den särskilda fastighetstaxeringen av de deklarationer som lämnats vid föregående allmänna fastighetstaxering. Några remissinstanser har förordat ett system som medger viss kategoriindelning också vid den särskilda fastighetstaxeringen när det finns behov av sådan indelning.

För egen del får jag anföra följande.

Utvecklingen inom taxeringsområdet har medfört att arbetet med den särskilda fastighetstaxeringen inte längre rymms inom de lokala taxeringsnämndernas arbetsuppgifter. Jag instämmer i kommitténs förslag att slopa nuvarande huvudregel och införa nya bestämmelser enligt vilka arbetet med särskild fastighetstaxering alltid skall utföras av särskilda nämnder.

Beträffande distriktsindelningen betonades vid tillkomsten av nya regler för 1981 års allmänna fastighetstaxering att möjligheterna att få rättvisa och likformiga taxeringar är beroende av att nämnderna har både särskild sakkunskap om den fastighetstyp som skall värderas och besitter erforderlig lokalkännedom. Kraven på sakkunskap och lokalkännedom måste upprätthållas i lika hög grad vid den särskilda fastighetstaxeringen.

Det sistnämnda kravet sätter ganska snäva gränser för vilken geografisk omfattning ett distrikt får ha. Med hänsyn härtill och till det förhållandevis mindre antalet nytaxeringsärenden finns inte förutsättningar att inom ett och samma område ha olika nämnder för olika slags fastigheter. Detta innebär å andra sidan att sakkunskap om de skilda fastighetstyperna måste finnas i nämnderna. Som kommittén uttalat får detta beaktas vid urvalet av ledamöter. Det är givetvis också av vikt att utbildningen av taxeringsfunk-

tionärerna anpassas till att de skall handha flera fastighetstyper, så att det finns förutsättningar för att värderingen kan ske på ett riktigt och i förhållande till allmän fastighetstaxering enhetligt sätt. Man kan dock inte bortse från att det kan uppstå bekymmer på grund av bristande erfarenhet och kunskaper hos ledamöterna i de nya nämnderna. Som jag senare återkommer till avser jag därför att föreslå att s. k. konsulenter skall få finnas också vid den särskilda fastighetstaxeringen. En sådan ordning bidrar till enhetlig och rättvis värdering. Med detta i beaktande tillstyrker jag att kommittéförslaget i de aktuella delarna genomförs. Som RSV anfört i sitt remissvar bör distrikt inte få omfatta del av församling, utan alltid hela församlingar.

Beträffande omsortering av fastighetsdeklarationer och liknande praktiska åtgärder med anledning av olika distriktsindelning utgår jag ifrån att detta inte skall behöva medföra några större problem eller kräva mera omfattande extra arbetsinsatser.

Kommittén föreslår att beslutanderätten i fråga om distriktsindelning liksom nu skall ligga hos länsstyrelsen. Bemyndigande för regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer att besluta om distriktsindelning vid den särskilda fastighetstaxeringen bör i enlighet härmed ges i FTL. Beslutanderätten kan sedan delegeras till länsstyrelsen med stöd av bemyndigandet. Beslut om distriktsindelning skall enligt förslaget avse ett taxeringsår. Detta sammanhänger med att mandatperioden för ledamöter i särskild fastighetstaxeringsnämnd enligt kommittén bör omfatta ett år. Remissinstanserna har inte gjort erinringar. Jag tillstyrker förslagen och återkommer i det följande till de närmare motiven för en ettårig mandatperiod.

2.4.2 Särskild fastighetstaxeringsnämnd

Enligt gällande ordning förordnar länsstyrelsen en ordförande och ytterligare en ledamot i särskild fastighetstaxeringsnämnd. Detta sker i samband med att länsstyrelsen senast den 30 november året före taxeringsåret förordnar om särskilda fastighetstaxeringsdistrikt. I övrigt väljs ledamöterna av kommunfullmäktige. Förutom ordförande skall nämnden bestå av lägst fyra och högst åtta ledamöter. Länsstyrelsen bestämmer antalet ledamöter och, för det fall mer än en kommun ingår i distriktet, hur många ledamöter som skall väljas inom de olika kommunerna. Val av ledamöter och suppleanter till dessa skall förrättas senast den 31 december året före taxeringsåret.

Kommittén föreslår att gällande ordning i princip skall behållas. En del ändringar för att uppnå överensstämmelse med motsvarande regler vid allmän fastighetstaxering föreslås dock. Således skall länsstyrelsen utse en ordförande och får vid behov också utse ytterligare en ledamot. De

förtroendevalda ledamöterna skall väljas av kommunfullmäktige. Ingår mer än en kommun i ett distrikt väljs ledamöterna av landstinget. Det är landstinget eller kommunfullmäktige som bestämmer hur många ledamöter som skall ingå i nämnden. Om ett distrikt omfattar flera kommuner och någon av dessa står utanför landstinget väljs ledamöterna både av denna kommun och landstinget. I detta fall bestämmer länsstyrelsen antalet ledamöter och hur många som skall väljas av kommunen resp. landstinget. Ledamöterna skall fördelas på kommunen och landstinget efter befolkningstalen. Möjlighet finns att begära proportionellt valsätt. Antalet valda ledamöter skall vara minst fem och högst åtta.

För de årliga inkomsttaxeringarna väljs nämndledamöterna för en tid av tre år. Skälet för detta är att val av förtroendevalda ledamöter skall ske i anslutning till valen av kommunfullmäktige och avse hela mandatperioden. Eftersom särskild fastighetstaxering skall verkställas under de fyra taxeringsår som ligger mellan de allmänna fastighetstaxeringarna är det enligt kommittén inte möjligt med treåriga mandatperioder. I stället föreslås att förordnande och val av ledamöter skall avse ett taxeringsår.

Beträffande valbarhets- och behörighetsvillkor är redan nuvarande bestämmelser anpassade till vad som gäller vid inkomsttaxering och allmän fastighetstaxering. De bör därför enligt förslaget överföras oförändrade till de nya reglerna om särskild fastighetstaxering. Bestämmelserna om ordförandens arbetsuppgifter föreslås få samma innehåll som motsvarande bestämmelser vid allmän fastighetstaxering. En möjlighet att förordna ersättare för ordföranden när denne är förhindrad att tjänstgöra bör enligt kommittén införas vid den särskilda fastighetstaxeringen. Vid den särskilda fastighetstaxeringen skall vidare enligt förslaget finnas möjlighet för kommunen att liksom vid allmän fastighetstaxering förordna s. k. kommunal granskningsman.

Bestämmelser i nu berörda avseenden skall enligt kommittéförslaget tas in i 25 kap. 4–5 §§ FTL samt genom hänvisning i 25 kap. 6 § till 17 kap. 8–13 och 15–16 §§ samma lag i tillämpliga delar. Erinringar mot förslagen har inte framställts av remissinstanserna. Jag biträder förslagen men föreslår en redaktionell ändring. Vad gäller s. k. kommunala granskningsmän vill jag erinra om att det inte längre utgår statsbidrag till kommunal granskningsverksamhet av ifrågavarande slag.

Senaste tidpunkt för beslut i samband med förordnande och val av ledamöter bör, som kommittén nämnt, bestämmas genom verkställighetsföreskrifter.

Genom prop. 1980/81:185 om proportionella val till statliga nämnder m. m.; har regeringen bl. a. föreslagit vissa justeringar i gällande regler i FTL om val av suppleanter. Ändringarna berör 17 kap. 8, 10 och 12 §§ samt 20 kap. 2 §. Om nämnda förslag antas av riksdagen kommer de nya reglerna på grund av hänvisningar i 25 kap. 6 § och 28 kap. 1 § att gälla även för den särskilda fastighetstaxeringen.

2.4.3 Länsstyrelsernas och de lokala skattemyndigheternas uppgifter

2.4.3.1 Konsulenter

Vid allmän fastighetstaxering får nämnderna biträde av s. k. konsulenter för fastighetstaxering. Dessa är sakkunniga i fråga om fastighetsvärdering. Konsulenterna skall biträda nämnderna med värdering av mer svårvärderade fastigheter, t. ex. vissa industrier och skogsfastigheter. De skall granska de deklarationer och handlingar som nämnderna lämnar över. Sedan en konsulent utrett ett ärende avger han ett skriftligt utlåtande. I den omfattning som nämndens ordförande finner påkallat skall konsulenten vidare föredra de ärenden som han har utrett. Konsulent får inte själv vara ledamot av den nämnd som han biträder.

Konsulenter finns f. n. inte vid särskild fastighetstaxering. Liksom vid allmän fastighetstaxering finns det dock möjlighet för nämnden att efter samråd med skattechefen anlita biträde av sakkunnig.

Kommittén anser att nämndernas behov av kvalificerat biträde inte är lika stort som vid den allmänna fastighetstaxeringen. En bidragande orsak härtill är enligt kommittén att många av de konsulenter som har tjänstgjort vid allmän fastighetstaxering rekryteras som ordförande i särskild fastighetstaxeringsnämnd. En betydande sakkunskap finns också enligt kommittén normalt inom nämnderna eftersom de flesta av de ledamöter som länsstyrelsen förordnar har ordinarie arbetsuppgifter som hör samman med fastighetsvärdering. I de enligt kommitténs bedömning relativt få fall kvalificerat biträde behövs torde detta kunna erhållas genom en särskild sakkunnig.

Många remissinstanser anser att länsstyrelserna bör ha möjlighet att vid behov kunna förordna konsulenter också vid den särskilda fastighetstaxeringen. Man anser det tveksamt om rekrytering på det sätt kommittén utgått ifrån kan komma att ske i sådan utsträckning att nämnderna härigenom får tillräcklig specialkompetens. Behovet av att få biträde av sakkunniga i taxeringsarbetet kan därför bli stort. RSV framhåller att konsulenterna vid den allmänna fastighetstaxeringen är specialister med särskild utbildning på resp. fastighetstyp.

För egen del anser jag att man bör ta fasta på de synpunkter som remissinstanserna fört fram. Det kan bli besvärligare att täcka nämndernas behov av särskild sakkunskap genom systematisk rekrytering än vad kommittén förutsatt. Jag ställer mig därför tveksam till att nämnderna skall vara hänvisade till att i samråd med skattechefen få biträde av sakkunnig när de stöter på mera komplicerade värderingsfrågor.

Jag instämmer med de remissinstanser som vill införa en möjlighet för nämnderna att kunna lämna över svårare värderingsfrågor för utredning till en konsulent. Förutom att detta underlättar nämndernas arbete bör det också kunna bidra till kontinuitet och rättvisa under hela den löpande taxeringsperioden. I enlighet med vad jag nu sagt bör lagtexten kompletteras

med en hänvisning till de bestämmelser som ger länsstyrelsen befogenhet att förordna konsulent vid den allmänna fastighetstaxeringen.

Förordnande av konsulent vid särskild fastighetstaxering bör ske senast den 30 november året före taxeringsåret. Vid 1982 års särskilda fastighets-taxering bör förordnandet emellertid ske före utgången av januari månad 1982.

2.4.3.2 Tjänstemannagranskning m. m.

Vid inkomsttaxering får nämnderna biträde av tjänstemän hos länsstyrelse och lokal skattemyndighet med bl. a. granskning och andra beredande uppgifter. Detta har en positiv effekt vid taxeringarna eftersom dessa allmänt sett blir jämnare och mera likformiga. En mera begränsad tjänstemannamedverkan har också kommit till stånd vid 1981 års allmänna fastighetstaxering.

Kommittén anser att tjänstemannamedverkan bör ske även vid den särskilda fastighetstaxeringen i den mån resurser finns. Den övertaliga personal som kommer att finnas på vissa lokala skattemyndigheter på grund av den nya organisationen inom ramen för det s. k. RS-projektet kan enligt kommittén tas i anspråk för viss tjänstemannagranskning.

Remissinstanserna är positiva till tjänstemannamedverkan som sådan. Från länsstyrelsernas och de lokala skattemyndigheternas sida framhålls det dock över lag att det f. n. saknas resurser för tjänstemannagranskning.

För egen del vill jag anföra följande. Hur organisationen skall göras effektivare inom centrala delar av skatteområdet har varit föremål för stort intresse under senare år. Bl. a. har inom de lokala skattemyndigheterna vidtagits stora organisatoriska förändringar. Ett moment i dessa förändringar är en utveckling i riktning mot tjänstemannamedverkan redan på det första stadiet i taxeringsprocessen. Det är nu svårt att mera bestämt säga hur stora personella resurser som kan vinnas eller omfördelas genom omorganisation och hur stora resurser som kan tas i anspråk för ifrågavarande ändamål i framtiden. I ett kortare perspektiv står det dock klart att med befintliga resurser på personalsidan kan tjänstemannagranskning inte förväntas annat än i mycket liten omfattning vare sig hos länsstyrelsen eller de lokala skattemyndigheterna. Nya resurser kan inte f. n. ställas till förfogande. Jag anser dock att det är viktigt att man redan inför 1982 års särskilda fastighetstaxering lägger fast att tjänstemannamedverkan skall kunna ske också vid särskild fastighetstaxering. Myndigheterna bör därmed inför kommande särskilda fastighetstaxeringar vara uppmärksamma på att den personal som kan frigöras också tas i anspråk för granskning av fastighetsdeklarationer. Det bör dock framhållas att personalsituationen skall beaktas särskilt vid planering av tjänstemannamedverkan vid den särskilda fastighetstaxeringen. Lagtexten bör utformas i enlighet härmed.

2.4.3.3 Kontaktman för fastighetstaxering

I arbetet med 1981 års allmänna fastighetstaxering finns det vid varje länsstyrelse en s. k. kontaktman för fastighetstaxering. Vid den allmänna fastighetstaxeringen 1970 och 1975 fanns en motsvarighet till kontaktmännen i de s. k. fastighetstaxeringsspecialisterna. Enligt kommittén har länsstyrelserna också vid särskild fastighetstaxering behov av den specialistkompetens som kontaktmännen kan bidra med. Liksom vid allmän fastighetstaxering skall kontaktmännen ha till huvuduppgift att administrera och i övrigt delta i arbetet med fastighetstaxeringen i första instans. Kontaktmännen bör också vid behov kunna tillfälligt biträda taxeringsintendenten i besvärsmål. De bör också själva kunna få förordnande som taxeringsintendenter. För kontaktmännen har inrättats speciella arvodestjänster. Kommittén föreslår att dessa tjänster ersätts med fasta tjänster.

Förslaget har bemötts positivt av remissinstanserna. Det är också min uppfattning att de s. k. kontaktmännen skall fungera kontinuerligt under hela den löpande taxeringsperioden. I avvaktan på slutbetänkande av 1976 års fastighetstaxeringskommitté är jag emellertid inte beredd att föreslå förändringar i kontaktmännens anställningsförhållanden.

2.4.3.4 Övriga frågor

För den allmänna fastighetstaxeringens vidkommande finns i 17 kap. 1 och 19 §§ FTL bl. a. bestämmelser om en skattechefs åligganden och befogenheter. I 20–25 §§ samma kapitel ges bestämmelser om sakkunniga och regler för ersättningar till ledamöter, sakkunniga och tolkar.

Kommittén föreslår att de nämnda bestämmelserna genom hänvisning i 25 kap. 6 § FTL skall tillämpas också vid särskild fastighetstaxering. I likhet med vad som gäller för den arliga inkomsttaxeringen anser kommittén vidare att en skattechef skall ha möjlighet att kalla till sig ordföranden och ledamöter samt särskilda sakkunniga för överläggningar rörande taxeringsarbetet. Bestämmelser i sistnämnda hänseende finns för inkomsttaxeringens vidkommande i taxeringskungörelsen (1957:513). TK. Motsvarande bestämmelser beträffande den särskilda fastighetstaxeringen bör enligt kommittén tas in i FTF. Slutligen föreslår kommittén i 25 kap. 7 § en särskild bestämmelse rörande besvär över beslut i samband med val m. m.

Förslagen har inte mött några erinringar under remissbehandlingen. Jag biträder dem. Jag föreslår emellertid vissa förtydliganden och redaktionella ändringar i 25 kap. 7 § FTL.

2.5 Deklarations- och uppgiftsskyldighet

2.5.1 Deklarationsplikt m. m.

Kommittén föreslår att gällande bestämmelser om deklarationsskyldighet

skall föras över i stort sett oförändrade till ett nytt kapitel i FTL. Skyldighet att lämna särskild fastighetsdeklaration skall liksom f. n. uppkomma först efter anmaning. Till grund för sådan anmaning skall främst ligga uppgifter om fastigheter som olika myndigheter rapporterar in till de lokala skattemyndigheterna. Jag återkommer i det följande i ett särskilt avsnitt till frågor om byggnadsnämndernas uppgiftsskyldighet. Anser fastighetsägaren att nytaxering bör ske får han lämna deklaration även om han inte anmanats att göra det.

Med fastighetsägare menas den som var ägare till fastigheten vid taxeringsårets ingång. Enligt särskild bestämmelse i 1 kap. 5 § FTL jämställs med ägare den som enligt 47 § KL skall ta upp garantibeloppet till beskattning. Denna bestämmelse kommer att gälla också vid den särskilda fastighetstaxeringen.

Fastighetsägare som på eget initiativ vill lämna deklaration eller framställning om ny taxering enligt 16 kap. 4 eller 5 § FTL skall enligt förslaget göra detta senast den 15 februari under taxeringsåret.

Enligt kommitténs uppfattning bör nämnden liksom f. n. ha rätt att pröva taxeringen även om deklaration eller framställning om ny taxering kommit in efter den 15 februari. Nämnden bör därvid själv bestämma om den skall pröva taxeringen i dessa fall. Kommittén föreslår att lagtexten kompletteras i enlighet härmed. Med hänsyn till att nämnden skall fatta ett första beslut senast den 31 maj hinner enligt kommittén nämnden endast i undantagsfall behandla deklarationer som har kommit in efter den 15 maj. I sådana fall bör taxeringen dock kunna prövas i samband med att nämnden skall behandla inkomna erinringar. Eftersom nämnden i sistnämnda fall inte hinner ompröva sitt beslut får den fastighetsägare som inte är nöjd med beslutet i stället vända sig till länsrätten med besvär.

Under remissbehandlingen har påpekats att kommitténs lagförslag har utformats så att det ger intryck av att fastighetstaxeringsnämnden helt fritt kan bestämma om för sent inkomna deklarationer skall behandlas eller ej. En annan synpunkt är att en uttrycklig bestämmelse som medger att för sent inkomna deklarationer kan tas upp till prövning kan medföra att många fastighetsägare väntar med att lämna sina deklarationer. En remissinstans anser att deklaration eller framställning skall ha kommit in senast den 31 maj för att nämnden skall hinna med att pröva taxeringen.

Med anledning av de framställda erinringarna vill jag för egen del förorda en avvikelse från förslaget såtillvida att bestämmelserna om sista tidpunkt att lämna deklaration utformas endast som en föreskrift gentemot fastighetsägaren att särskild fastighetsdeklaration och framställning enligt 16 kap. 4 eller 5 § FTL skall lämnas senast den 15 februari. Någon särskild föreskrift till ledning för nämndens arbete med för sent avgivna deklarationer behövs inte enligt min mening. En fastighetsägare förleds därmed inte till att lämna deklarationen senare i förlitan på att nämnden ändå kommer att pröva

taxeringen enligt bestämmelser i lagen. Givetvis utgör denna regel inte ett hinder mot att för sent inkommen deklaration ändå prövas. Nämnden kan heller inte motsätta sig att pröva sådan deklaration i den mån det över huvud taget hinns med innan nämndens arbete skall vara avslutat.

Vad gäller anmaningsfallen föreslås inga nyheter i sak. Således skall en fastighetsägare få anmaning att deklarera om det kan antas att det vid årets ingång förelegat grund för nytaxering. Anmaning att lämna deklaration får enligt förslaget också utfärdas om en fastighetsägare gjort framställning enligt 16 kap. 4 eller 5 § utan att deklaration lämnats. I anmaning skall sättas ut en viss tid inom vilken deklaration skall lämnas. Svarstid får inte sättas under 10 dagar när det gäller anmaning att lämna deklaration. Sluttiden får heller inte bestämmas till tidigare dag än den 15 februari under taxeringsåret. En minsta svarstid om tio dagar finner kommittén väl avvägd men anser att längre tid bör sättas ut i de flesta fall. Kommittén nämner att svarstiden vid inkomsttaxeringen i enlighet med vad RSV rekommenderat i anvisningar normalt skall sättas till minst 14 dagar. Enligt kommittén bör RSV utfärda närmare anvisningar också beträffande den särskilda fastighetstaxeringen. Ett par remissinstanser har ansett att svarstiden skall vara 30 dagar. En remissinstans menar att samma bestämmelser för avlämnande av särskild fastighetsdeklaration bör gälla som för den som är skyldig att föra räkenskaper och får åtnjuta anstånd med att lämna självdeklaration till den 31 mars vid inkomsttaxeringen.

För egen del vill jag framhålla att varje framflyttning av tidpunkter för uppgiftslämnande m. m. i det allra första skedet av taxeringsarbetet kan menligt inverka på nämndernas möjlighet att göra en ordentlig granskning av varje deklaration. Jag kan inte förorda avsteg från kommitténs förslag och ansluter mig till de av kommittén framförda synpunkterna i övrigt. Jag föreslår emellertid en förtydligande ändring i 26 kap. 2 § FTL.

Kommittén föreslår att reglerna vid allmän fastighetstaxering rörande innehållet i fastighetsdeklaration, ytterligare bestämmelser om anmaning samt bestämmelser om vite, sekretess, påföljder för oriktiga uppgifter, m. m. skall tillämpas vid särskild fastighetstaxering genom hänvisning i 26 kap. 3 §. Inga egentliga erinringar har gjorts av remissinstanserna. Jag ansluter mig med en redaktionell ändring till förslaget i dessa delar.

I likhet med ett par remissinstanser anser jag dock att anmaning bör kompletteras med sådana uppgifter att det i fortsättningen skall framgå vilken nytaxeringsgrund som är aktuell i det enskilda fallet. En bestämmelse om detta bör tas in i 26 kap. 3 § första stycket. Efter vad jag har inhämtat från RSV arbetar verket f. n. med att utforma en ny anmaningsblankett där aktuell nytaxeringsgrund kommer att framgå.

2.5.2 Uppgiftsskyldighet

Som jag nyss nämnde bygger deklarationsförfarandet på att fastighetstax-

eringsnämnden får uppgifter från olika myndigheter om beslut som kan få betydelse för fastighetstaxeringen. Således skall byggnadsnämnderna lämna uppgifter om arten och omfattningen av den byggnadsverksamhet som framgår av beviljade byggnadslov. Uppgifter lämnas också av lantbruksnämnd, inskrivningsmyndighet och fastighetsregistermyndighet. Om byggnadsnämndens och lantbruksnämndens uppgiftsplikt finns bestämmelser i 18 kap. 11 § FTL. Närmare föreskrifter får utfärdas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer. Inskrivningsmyndighets och fastighetsregistermyndighets underrättelseskyldighet regleras i andra författningar. Enligt nämnda bestämmelser lämnas uppgifter fortlöpande beträffande varje aktuell fastighet under hela den löpande taxeringsperioden. Uppgifterna kommer därför också den särskilda fastighetstaxeringen till del.

Beträffande byggnadsnämndernas rapportering styrs denna av överenskommelse mellan Svenska kommunförbundet och RSV. Emellertid förekommer enligt kommittén kritik från skattemyndigheternas sida om att många kommuner inte följer överenskommelsen. Uppgiftsskyldigheten fullgörs alltså många gånger på ett bristfälligt sätt. Kommittén lämnar inte nu något förslag på ändring av bestämmelserna om byggnadsnämndernas rapportering utan avser att ta upp denna fråga i ett kommande betänkande.

Mot kommitténs beslut att ytterligare överväga fråga om byggnadsnämndernas rapportering har ledamoten Bertil Hall reserverat sig och experten Bo Hansson avgivit särskilt yttrande. De anför att uppgiftsskyldigheten som den fungerar i dag endast fyller syftet att initiera frågan om en ny taxering. Redovisningen bör redan inför närmast kommande särskilda fastighetstaxering genom nya regler i princip ges en sådan omfattning att den utan komplettering kan utgöra en tillräcklig grund för värderingen. Utökningen av uppgiftsskyldigheten bör begränsas till nybyggnad och väsentlig till- och ombyggnad och till de fall då besiktning sker. Vidare skulle en rapport som upprättas genom byggnadsnämndens försorg tillställas såväl den lokala skattemyndigheten som fastighetsägaren. I de fall invändning ej sker från fastighetsägarens sida torde enligt reservanternas mening ägarens deklaration vid särskild fastighetstaxering kunna förenklas till ytterlighet.

Många remissinstanser ansluter sig till de synpunkter som anförts i reservationen och det särskilda yttrandet. Bakom remissinstansernas ställningstaganden ligger i de flesta fall ett missnöje med att nuvarande rapporteringssystem inte fungerar tillfredsställande. Ett par länsstyrelser anser att man kan uppnå en betydligt bättre rapportering inom ramen för gällande bestämmelser, bl. a. nämns nya förhandlingar mellan RSV och kommunförbundet och förbättrade blanketter för uppgiftslämnandet.

Statens institut för byggnadsforskning anser att övertygande skäl för att skärpa kraven på byggnadsnämndens uppgiftsplikt inte anförts. Det finns enligt institutet vidare inget underlag för en bedömning att en utökad

rapportering skulle innebära bara en ringa påverkan i byggnadsnämndernas arbete. Kommunförbundet har anfört att byggnadslovsrapportering visserligen inte kan undvaras men framhåller att uppgiftslämnandet måste begränsas och anpassas till byggnadsnämndernas administrativa rutiner. Byggnadsnämnderna kan enligt förbundets uppfattning inte åläggas lämna uppgifter av bedömningskaraktär.

RSV anser att frågan om byggnadsnämndernas rapportering bör utredas ytterligare i samråd med kommunförbundet och andra tänkbara intressenter i ett mer utvecklat rapporteringssystem.

För egen del vill jag anföra följande. En grundförutsättning för att man skall kunna uppnå rättvisa och likformiga taxeringar är att de taxeringsunderlag som står till taxeringsnämndernas förfogande för varje enskild fastighet är så korrekt och detaljerat som möjligt. Vad som framkommit under remissbehandlingen visar att problemen redan med det enklare rapportsystem som vi har i dag är tämligen omfattande. Vidare är återverkningarna för byggnadsnämndernas verksamhet, om man lägger på dessa nya arbetsuppgifter av icke helt obetydlig omfattning, svåra att förutse. Jag är inte beredd att överväga förändringar i lagreglerna angående rapportskyldighet före det kommittén behandlat frågan. Jag ser dock allvarligt på att det brister i nuvarande rapportering från byggnadsnämnderna i så stor omfattning som framgår av remissyttrandena. RSV bör ägna särskild uppmärksamhet åt detta problem och undersöka i vad mån förbättringar kan uppnås. Samråd bör härvid ske med kommunförbundet.

2.5.3 Övrigt

Kommittén föreslår att särskild fastighetsdeklaration skall kunna sändas in med posten portofritt. Jag finner för egen del inte skäl att införa sådan portofrihet.

Enligt kommittén finns det genom att innehålllet i det s. k. fastighetstaxeringsregistret utökats i samband med 1981 års allmänna fastighetstaxering större möjlighet än tidigare att förtrycka uppgifter i blanketterna för särskild fastighetsdeklaration. Kommittén anser det angeläget att man också vid den särskilda fastighetstaxeringen så långt möjligt förtrycker uppgifter på deklaraionsblanketten.

RSV avstyrker, bl. a. av kostnadsskal, från förtryckning av blanketter för särskild fastighetsdeklaration. Verket påpekar också att nytaxering i vissa fall inte nödvändigtvis kräver att en deklaraionsblankett används samt att ett stort antal förtryckta uppgifter, särskilt värderingstekniska uppgifter, medför risk för att ändringar förbigås vid registrering av de lämnade uppgifterna. Å andra sidan vill en remissinstans ha ett mera serviceinriktat förtrycknings- och distributionsförfarande. Jag anser för egen del att förtryckning av deklaraionsblanketter i anmaningsfall bör om möjligt ske i

ungefär samma utsträckning som förtryckning sker i blanketter för den årliga inkomsttaxeringen.

2.6 Förberedande åtgärder

Den allmänna fastighetstaxeringen föregås av ett omfattande förberedelsearbete inom RSV och länsstyrelserna. Det är dels organisatoriska förberedelser, såsom information till och utbildning av taxeringsfunktionärer, dels bl. a. länsvisa undersökningar som syftar till att få fram så rättvisande marknadsvärden som möjligt på fastigheter av skilda slag. För att förbättra kvaliteten på förberedelsearbetet infördes inför 1981 års allmänna fastighetstaxering bl. a. utsträckt förberedelsetid och ökade möjligheter för allmänheten att medverka under förberedelsearbetet.

Det förberedelsearbete som lagts ned vid den allmänna fastighetstaxeringen får direkt betydelse också för påföljande särskilda fastighetstaxeringar. Vid särskild fastighetstaxering utgår man ju, som jag tidigare behandlat närmare, från det allmänna prisläge och de uppskattningsgrunder i övrigt som tillämpats vid den närmast föregående allmänna fastighetstaxeringen. Detta medför att de olika värderingsreglerna m. m. i 1 – 15 kap. FTL samt föreskrifter enligt 7 kap. 7 § och anvisningar som fastställts vid den allmänna fastighetstaxeringen också skall gälla vid påföljande särskilda fastighetstaxeringar.

Kommittén föreslår att det vid särskild fastighetstaxering skall finnas möjlighet för regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer att besluta de ytterligare föreskrifter enligt 7 kap. 7 § som behövs för den aktuella särskilda fastighetstaxeringen. Behov av nya eller ändrade föreskrifter uppkommer enligt kommittén då nya omständigheter inträffat efter det att de tidigare föreskrifterna fastställts. Det kan t. ex. vara fråga om planändringar som inverkar på en gjord indelning i värdeomraden. Som sista tidpunkt att meddela kompletterande anvisningar har hittills gällt den 10 januari under taxeringsåret. Kommittén föreslår att denna tidpunkt skall tillämpas beträffande ytterligare föreskrifter enligt 7 kap. 7 §.

Föreskrifter för själva förberedelsearbetet skall enligt förslaget beslutas senast den 31 oktober året före taxeringsåret. Detta arbete består enligt kommittén huvudsakligen av en inventering av alla nya planer. I de flesta län har denna uppgift utförts av överlantmätarmyndigheten. Detta menar kommittén kan ske även i fortsättningen. Härigenom får man en lämplig kontinuitet i det samarbete som har skett mellan lantmäteriverket och skattemyndigheterna vid 1981 års allmänna fastighetstaxering.

De flesta remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran. En remissinstans vill dock att tiden för att utfärda kompletterande föreskrifter skall utökas från den 10 januari till den 15 januari. Lantmäteriverket delar kommitténs uppfattning om hur planinventering m. m. skall utformas och

påpekar att arbetsuppgifternas omfattning bör preciseras i de föreskrifter som enligt 27 kap. 1 § FTL skall utfärdas för förberedelsearbetet.

För egen del finner jag inte skäl att frångå kommitténs förslag i nu aktuella delar. Med hänsyn till att de nya bestämmelserna inför 1982 års särskilda fastighetstaxering inte kan förväntas ha trätt i kraft den 31 oktober bör sista tidpunkten för att utfärda föreskrifter för förberedelsearbetet övergångsvis flyttas från detta datum till den 21 december.

2.7 Fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet

2.7.1 Sammanträde, närvarorätt, beslutsförhet, m. m.

Gällande bestämmelser om särskild fastighetstaxeringsnämnds sammanträden och om vilka tjänstemän som får närvara vid sammanträdena överensstämmer med motsvarande regler vid inkomsttaxeringen genom hänvisning i 185 § TL. Detta gäller också med vissa inskränkningar beträffande bestämmelserna om beslutsförhet och om ordförandens möjligheter att själv fatta vissa beslut. Hur omröstning skall gå till regleras genom hänvisning till omröstningsreglerna i 64 § TL.

För den allmänna fastighetstaxeringens vidkommande har motsvarande bestämmelse utformats efter mönster av vad som gäller vid årlig taxering och har tagits in i 20 kap. 1–9 §§ FTL. Dessa lagrum innehåller förutom vad som ovan sagts också bestämmelser om medverkan av konsulent, protokollföring, fastighetsägares rätt att företräda inför nämnden och en jävsregel. Kommittén föreslår att dessa bestämmelser genom hänvisning i 28 kap. 1 § skall gälla också vid den särskilda fastighetstaxeringen.

För den särskilda fastighetstaxeringen finns f. n. en regel i 186 § TL enligt vilken ordföranden så snart det kan ske vid sammanträde med nämnden skall redogöra för de värderingsgrunder som har tillämpats vid den allmänna fastighetstaxeringen och om utfärdade anvisningar samt det förberedelsearbete i övrigt som utförts. Kommittén pekar på att motsvarande bestämmelser för den årliga inkomsttaxeringens vidkommande finns i 25 § TK och att i konsekvens härmed bestämmelsen för fastighetstaxeringens del också bör ges i administrativ ordning. Någon lagregel i ämnet föreslås alltså inte.

Remissinstanserna har överlag inte haft några erinringar mot förslagen i nu nämnda delar. Jag biträder kommitténs förslag. Jag föreslår emellertid ett förtydligande av rubriken till 28 kap. FTL.

2.7.2 Fördelning av taxeringsvärde

Enligt gällande regler har en fastighetsägare, arrendator, taxeringsintendent eller berättigad kommun möjlighet att få ett beslut hos särskild fastighetstaxeringsnämnd om fördelning av taxeringsvärde. Detta blir aktuellt när en taxeringsenhet består av flera fastigheter eller fastighetsdelar

och ägaren eller annan som sökt har intresse, t. ex. i samband med avyttring, av att få ett besked om hur stor del av ett taxeringsvärde som belöper på viss fastighet eller fastighetsdel. I praxis har sådant beslut betraktats som ett beslut som inte rör taxering. Beslut fattas därför av ordföranden ensam. Kommittén konstaterar att ett fördelningsbeslut mest har karaktären av en service som består fastighetsägarna. Möjlighet att få beslut om fördelning bör enligt kommittén finnas även i framtiden. Behov av fördelning kan i många fall uppstå vid andra tidpunkter än då arbetet med fastighetstaxering pågår. Enligt förslaget skall fördelningsbeslut liksom hittills därför kunna fattas även efter det att nämnden avslutat sitt arbete. Kommittén föreslår att talan inte skall få föras mot beslut om fördelning. Däremot skall beslutet kunna omprövas av nämnden genom dess ordförande.

Några remissinstanser har lämnat synpunkter på förslaget rörande fördelningsbeslut. Ett par av remissinstanserna har ställt sig tveksamma till att behålla möjligheterna att få sådant beslut. Dessa har ansett att frågan i vart fall inte bör prövas av fastighetstaxeringsnämnden. Enligt ett förslag bör prövning ske av lokal skattemyndighet med länsstyrelse som enda besvärinstans.

Jag vill för egen del anföra följande. Det är inte klart i vilken utsträckning fördelningsbeslut kan få rättslig betydelse. Kommittén har dock pekat på fall där t. ex. en fastighetsägare i samband med försäljning av sin fastighet eller en del av denna kan ha nytta av ett beslut om fördelning av taxeringsvärde. Ansökan om fördelning förekommer sällan och innebär alltså ingen belastning i nämndernas verksamhet. Enligt min uppfattning bör man under dessa förhållanden inte frånta fastighetsägare m. fl. den service som ett fördelningsbeslut innebär. Det är lämpligt att beslutet fattas av fastighetstaxeringsnämnden genom dess ordförande. Ett beslut om fördelning bör dock enligt min mening kunna överklagas till länsrätten. Andra stycket i förslaget till 28 kap. 1 § bör därför utgå. Beträffande det tredje stycket i lagrummet bör detta, som jag senare återkommer till, flyttas till 7 § i samma kapitel.

I sammanhanget har LRF och Sveriges skogsägareföreningars riksförbund tagit upp vissa frågor rörande bestämmande av uppskattningsvärde för fastighet enligt lagen (1941:416) om arvsskatt och gavoskatt. Det är min avsikt att ta upp dessa frågor i ett annat sammanhang.

2.7.3 Beslutsförfarandet

Såväl vid inkomsttaxeringen som vid den allmänna fastighetstaxeringen gäller sedan några år tillbaka ett förfarande enligt vilket en taxeringsnämnd i vissa fall inom den period som taxeringsarbetet pågår skall ompröva ett tidigare fattat beslut. Detta blir främst aktuellt när en skattskyldig eller fastighetsägare avger erinringar mot det första beslutet. Ett sådant system finns f. n. inte för den särskilda fastighetstaxeringens vidkommande. Här

fattar nämnden i stället, efter eventuell kommunikation, ett beslut som inte kan ändras annat än genom beslut av länsrätt.

Kommittén föreslår att ett omprövningsförfarande skall gälla också för den särskilda fastighetstaxeringen. Således skall fastighetstaxeringsnämnden efter att ha granskat en deklaration och i förekommande fall haft kontakt med fastighetsägaren fatta ett beslut om taxering. Beslut sänds ut till ägaren enligt ett särskilt underrättelseförfarande. Fastighetsägaren får en viss tid på sig att erinra mot beslutet. Kommer erinringar in omprövar nämnden sitt tidigare beslut med hänsyn till vad fastighetsägaren har anfört. Även om erinringar inte har kommit in får nämnden fatta nytt beslut. Den kan då också besluta om ny taxering av en fastighet även om beslut inte har fattats tidigare. Fastighetsägaren skall få underrättelse om det nya beslutet vare sig detta innebär ändring i tidigare beslut eller ej.

Ett par remissinstanser har ställt sig tveksamma till ett omprövningsförfarande vid den särskilda fastighetstaxeringen. Ett omprövningsförfarande befaras leda till en del merarbete för de lokala skattemyndigheterna.

För egen del kan jag inte finna något bärande skäl att inte ha ett omprövningsförfarande också vid den särskilda fastighetstaxeringen. Som kommittén påpekat innebär ur fastighetsägarens synpunkt ett omprövningsförfarande fördelar jämfört med vad som nu gäller genom möjligheten att snabbare få ändring i ett taxeringsbeslut än om han måste vända sig till länsrätt. Systemet bör kunna medföra att antalet ärenden i länsrätt minskar och att processen blir mer renodlad i och med att det finns större utrymme att undanröja oklarheter redan inom ramen för taxeringsnämndens arbete.

Enligt förslaget skall nämnden ha fattat sitt första beslut senast den 31 maj under taxeringsåret. Innehållet i beslut skall vara detsamma som vid allmän fastighetstaxering. I beslutet skall också redovisas skälen för verkställd nystaxering. Lokala skattemyndigheten skall senast den 30 juni sända underrättelse till fastighetsägaren om nämndens beslut. Senast samma dag skall också sändas underrättelse till fastighetsägare som deklarerat eller som på annat sätt gjort framställning om ny taxering om nämnden beslutat att ny taxering inte skall ske. Underrättelse skall också sändas till nytillträdd fastighetsägare om han hos den lokala skattemyndigheten anmält att han önskar få sådan underrättelse.

I underrättelse som sänds ut i enlighet med vad som sagts ovan skall enligt kommittén anges att ägaren senast den 15 augusti får avge skriftliga erinringar mot beslutet. Omprövning skall ske senast den 31 augusti. Vid samma tidpunkt skall nämndens arbete med fastighetstaxeringen vara avslutat. Underrättelse om omprövat beslut skall enligt förslaget sändas ut av den lokala skattemyndigheten senast den 30 september. I sådan underrättelse skall det bl. a. finnas besvärshänvisning. Hur utsändandet av underrättelser skall gå till regleras i förslaget genom en hänvisning till motsvarande bestämmelser vid allmän fastighetstaxering.

Flera remissinstanser har gjort invändningar mot vissa av tidpunkterna i omprövningsförfarandet. Det gäller sista tidpunkten för erinringar, den 15 augusti, och sista tidpunkt för nytt beslut av nämnden, den 31 augusti. Med hänsyn till semesterledigheter bör enligt fleras mening dessa tider flyttas fram. En mindre justering i de nu aktuella tidpunkterna bör kunna ske utan att någon nämnvärd olägenhet skall behöva uppstå. Jag förordar en framflyttning av tiderna med två veckor. Detta innebär att fastighetsägarna får tid på sig att lämna erinringar fram till den 31 augusti. Nytt beslut av fastighetstaxeringsnämnden skall vara fattat senast den 15 september. Senaste tidpunkten för den lokala skattemyndighetens underrättelse om nytt beslut bör flyttas fram till den 15 oktober. Mitt förslag föranleder vissa justeringar också beträffande tidpunkterna för besvär m. m. Till dessa frågor återkommer jag i det följande. I övrigt biträder jag med vissa i huvudsak förtydligande och redaktionella ändringar kommitténs förslag i nu berörda delar. Av redaktionella skäl bör bl. a. en bestämmelse i förslaget 28 kap. 1 § tredje stycket angående underrättelse om beslut om fördelning av taxeringsvärde utgå ur det lagrummet och i stället tas in i 7 § i samma kapitel.

2.7.4 Övrigt

I vilken omfattning uppgifter vid särskild fastighetstaxering skall föras in i fastighetslängd regleras i förslaget till 28 kap. 9 §. Där regleras också vilken myndighet som skall skriva under längden och när rättelse får ske. I 28 kap. 9 § fjärde stycket föreslås bemyndigande för regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer att meddela de närmare föreskrifter som behövs beträffande längdföring och i 11 § samma kapitel bemyndigande för regeringen att meddela de närmare föreskrifter som behövs om arbetet i fastighetstaxeringsnämnden. Beträffande beslut om rättelse av fastighetslängd återkommer jag i det följande. I övrigt biträder jag förslagen. Jag föreslår emellertid en i huvudsak redaktionell ändring i 28 kap. 9 §.

2.8 Uppföljning av besvärinstansers beslut, m. m.

2.8.1 Allmänt

När ett beslut om fastighetstaxering ändras av förvaltningsdomstol medför f. n. detta inte någon automatisk ändring av andra fastighetstaxeringar under den löpande perioden. Ändringsbeslutet berör bara det år som besvären avser och alltså inte de efterföljande årens fastighetstaxeringar. För att en ändring skall ske även av dessa fastighetstaxeringar fordras att anmälan härom sker av taxeringsintendent, fastighetsägaren eller, om besvären anförts av annan, av denne (197 § TL). Sådan ändring vidtas av länsrätten.

Kommitténs förslag innebär att den ändrade fastighetstaxeringen automatiskt skall följas upp för de efterföljande åren. Denna uppföljning skall göras av lokal skattemyndighet. Vidare föreslås att lokal skattemyndighet i dessa fall även skall få möjlighet att automatiskt göra de ändringar i inkomst- och förmögenhetstaxeringen som påkallas av den ändrade fastighetstaxeringen.

F. n. kan en ändring i sistnämnda hänseende endast ske efter det att taxeringsintendent, skattskyldig eller kommun anfört besvär i särskild ordning enligt 102 § TL. Besvären får prövas först efter det att fastighetstaxeringen har vunnit laga kraft.

Förslagen har i allmänhet fått ett positivt mottagande av remissinstanserna. En del kritiska synpunkter har emellertid framförts. Man framhåller, inte minst i fråga om vilken omfattning som rättelsemöjligheten bör ha, vikten av att lokal skattemyndighet tillförs resurser för de tillkommande arbetsuppgifter förslagen innebär.

Jag vill för egen del nämna följande. Förslagen innebär fördelar såväl för förvaltningsdomstolarna som för de skattskyldiga. Förslagen innebär bl. a. ett snabbare och smidigare förfarande än f. n. Jag är således positiv till förslagen. Jag kommer i de följande avsnitten att närmare behandla de olika delarna.

2.8.2 Uppföljning av fastighetstaxering, m. m.

Vid den särskilda fastighetstaxeringen sker för varje fastighet antingen ny taxering eller fastställande av föregående års taxering. Om en fastighetstaxering för visst år ändras av förvaltningsdomstol inverkar detta även för efterföljande år under den löpande taxeringsperioden. Det nya värdet skall antingen fastställas oförändrat eller läggas till grund för bedömning huruvida ny taxering skall ske eller inte. Om emellertid domstolens beslut fattas efter det att arbetet med efterföljande års fastighetstaxering är avslutat kan ändring i detta års taxering endast ske om anmälan om beslutet görs till länsrätten. Sådan anmälan kan göras av taxeringsintendent, fastighetsägaren eller, om besvären anförts av annan, av denne. Om förhållande inträffat som bör föranleda nytaxering skall uppföljningsbeslut inte fattas (197 § TL).

Enligt kommittén torde det vara oklart om länsrätten skall vidta någon åtgärd i de fall nytaxering kan komma i fråga på grund av t. ex. förändring av byggnadsbeståndet o. d. Kommittén framhåller att förfarandet vid tillämpningen av 197 § TL är tungrott.

Enligt 102 § TL kan ägaren anföra besvär i särskild ordning när domstols beslut om ändring av fastighets taxeringsvärde har vunnit laga kraft. Om en eller flera särskilda fastighetstaxeringar har skett mellan det år besvären avser och den tidpunkt taxeringen vinner laga kraft, kan fastighetsägaren endast få ändring i inkomsttaxeringen för besvärsåret. För övriga år måste

ägaren avvakta ett lagakraftgående uppföljningsbeslut av fastighetstaxeringen. Kommittén anser att det för fastighetsägarna kan verka onödigt komplicerat att följdändringar enligt 102 och 197 §§ TL på grund av ändrat taxeringsvärde inte sker samtidigt och automatiskt.

Kommittén nämner också att uppföljningen av överinstans beslut enligt 197 § inte omfattar det fall då domstol enbart ändrat beskattningsnatur för fastighet. Även i dessa fall finns det enligt kommittén, bl. a. med hänsyn till inkomsttaxeringen, skäl att ändra fastighetstaxeringen för åren efter det som besvärerna avser. Enligt kommittén utgör även kostnadsaspekten skäl för en förändring. Uppföljningsärendena kan enligt kommittén sägas vara av något enklare beskaffenhet och därför inte dra lika stora kostnader som ett besvärssärende. Kostnaden för ett besvärssärende uppgår enligt kommittén till ca 1 500 kr. mot 500–1 000 kr. för ett uppföljningsärende.

Jag tar nu först upp frågan om uppföljning av ändrad fastighetstaxering. Därefter avser jag att i nästa avsnitt behandla frågan om hur ändrad fastighetstaxering skall återverka vid inkomst- och förmögenhetstaxeringen.

Kommitténs förslag innebär att ett domstolsbeslut om ändrad fastighetstaxering inte skall gälla enbart för det år som besvärerna avser. Beslutet skall också gälla för samtliga efterföljande år under den löpande taxeringsperioden om inte nytaxering sker något av dessa år. Enligt kommitténs uppfattning behövs därför inte domstols beslut om att ändrad fastighetstaxering avseende visst år även skall gälla för därefter särskilt angivet år. Bestämmelser motsvarande de i 197 § TL erfordras således inte. Vid den särskilda fastighetstaxeringen för de efterföljande åren har fastighetstaxeringsnämnden redan fattat beslut om att föregående års taxering skall överflyttas. När den lokala skattemyndigheten har mottagit underrättelse om beslut av domstol om ändringar eller tillägg i fastighetstaxering skall enligt kommittén skattemyndigheten föra in beslutet i fastighetslängden. Detta skall enligt förslaget ske dels för det året besvärerna avser dels för efterföljande år under den löpande taxeringsperioden, dock inte för år när ny taxering har skett och åren därefter. Detsamma skall enligt förslaget gälla om den lokala skattemyndigheten har fattat beslut om rättelse av fastighetstaxeringen enligt 28 kap. 10 § eller 20 kap. 23 § FTL.

Enligt kommittén skall skattemyndighetens längdföringsåtgärd vidtas inom tre månader från den dag beslutet meddelades. Skattemyndigheten skall sedan inom två veckor underrätta fastighetsägaren om åtgärden. Även länsstyrelsen, vederbörande fastighetstaxeringsnämnd, taxeringsnämnd och kommun skall underrättas. I underrättelsen skall enligt förslaget anges den rätt att anföra besvär i särskild ordning som föranleds av längdföringsåtgärder och den besvärsmöjlighet över inkomst- och förmögenhetstaxeringen som enligt 102 § TL tillkommer skattskyldig. Upplysning skall också lämnas om den lokala skattemyndighetens möjlighet att ändra inkomst- och

förmögenhetstaxeringen samt om de förutsättningar som enligt 16 kap. krävs för ny taxering av fastighet. Vidare föreslås att regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer skall få meddela närmare föreskrifter om förfarande i detta hänseende. Bestämmelser med nämnda innehåll föreslås bli intagna i 28 kap. 12 § FTL.

Förslagen har i allmänhet fått ett positivt mottagande av remissinstanserna. Några remissinstanser anser att den tid inom vilken längdföringsåtgärden skall vidtas är för kort och att åtgärden skall vidtas inom samma tid, tre månader, men räknat från den dag då skattemyndigheten har fått del av beslutet.

För egen del vill jag nämna följande. Även jag är positiv till förslaget, som i huvudsak bör genomföras. Härigenom kommer man till rätta med många av de olägenheter nuvarande system innebär och som har påtalats av kommittén. Jag föreslår således att förslaget genomförs och att bestämmelserna tas in i 28 kap. 12 § FTL. Jag kommer senare att behandla tidsfristen för längdföringsåtgärden.

Kommitténs förslag om uppföljning av fastighetstaxering till vilket jag i huvudsak har anslutit mig påverkar den lokala skattemyndighetens arbetsuppgifter. De slopade arbetsuppgifterna för skattemyndigheterna, nämligen att göra längdutdrag för aktuella år, ta fram eventuellt material om fastigheten och sända dessa till länsrätten, bedöms av kommittén i viss mån motsvara de resurser som krävs för det föreslagna underrättelseförfarandet. Enligt kommittén bör, om det vid en noggrannare analys skulle visa sig att förslaget innebär stora kostnadsökningar för skattemyndigheten, dessa vägas mot de kostnadsbesparingar som beräknas ske på grund av det slopade domstolsförfarandet. Vidare bör man enligt kommittén beakta den fördel ett snabbt uppföljningsbeslut innebär för fastighetsägarna.

Flera remissinstanser, som i allmänhet har ställt sig positiva till förslaget, har framhållit behovet av att erforderliga resurser ställs till myndigheternas förfogande för detta förfarande liksom i fråga om förslaget till uppföljning av inkomst- och förmögenhetstaxering.

Jag kommer i samband med att jag behandlar sistnämnda förslag att närmare behandla resursfrågan.

Enligt 5 kap. 8 § tredje stycket FTL skall, i det fall delar av en taxeringsenhet tillhör olika församlingar, anges hur stor del av taxeringsvärdet och delvärdena som skäligen belöper sig på varje sådan del av taxeringsenheten. Denna fördelning skall göras bl. a. med hänsyn till att garantibeloppet för en fastighet skall kunna fördelas på de församlingar där fastigheten är belägen.

Kommittén anser att även förvaltningsdomstols beslut om fastighetstaxering alltid bör innehålla uppgift om fördelningen. Kommittén föreslår därför att i 20 kap. 12 § FTL tas in en bestämmelse om att i fastighetstaxeringsnämnds beslut skall redovisas den fördelning av taxeringsvärdet som har skett enligt 5 kap. 8 § tredje stycket FTL.

Förslaget har godtagits eller lämnats utan erinran av remissinstanserna. Även jag godtar förslaget. Jag föreslår därför att i 20 kap. 12 § FTL tas in en bestämmelse med nämnda innebörd.

2.8.3 Uppföljning av inkomst- och förmögenhetstaxering

Om fastighets taxeringsvärde har legat till grund för inkomst- eller förmögenhetstaxering och har genom beslut av förvaltningsdomstol sådan ändring beträffande fastighetstaxeringen skett att inkomst- eller förmögenhetstaxeringen bör bestämmas till annat belopp föreligger rätt för skattskyldig, taxeringsintendent och kommun att anföra besvär i särskild ordning. Besvär av skattskyldig och kommun skall anföras inom sex månader och av intendent inom åtta månader från den dag då beslutet rörande fastighetstaxeringen meddelades. Besvären får prövas först sedan lagakraftgäande beslut rörande fastighetstaxeringen föreligger (102 § TL).

Kommittén föreslår att en möjlighet till automatisk ändring i dessa avseenden införs. Förslaget, som utformats med 72 a § TL som förebild, innebär följande. Den lokala skattemyndigheten får, om inte särskilda skäl talar för att länsrätten bör avgöra frågan, besluta om den ändring i inkomst- och förmögenhetstaxeringarna som föranleds av förvaltningsdomstols beslut om tillägg eller ändring i fastighetstaxeringen. Som exempel på när domstolen bör företa ändringen nämner kommittén fall där den skattskyldige har möjlighet att välja annat värde än taxeringsvärdet som underlag. Så är fallet vid realisationsvinstberäkningen och i fråga om underlaget för värdeminskningssavdrag. Den lokala skattemyndighetens skyldighet att ändra inkomst- och förmögenhetstaxeringen skall således enligt förslaget inte vara ovillkorlig. För att undvika bagatelländringar bör enligt kommittén åtgärd kunna underlätas i de fall den totala kostnaden för handläggningen är större än vad ändringen innebär i ökad eller minskad skatt. Kommittén anser att ändring alltid bör ske när skattskyldig begär det. Enligt förslaget bör den skattskyldige i samma utsträckning som gäller enligt 72 a § TL beredas tillfälle att yttra sig innan myndigheten fattar beslut. Sådant beslut bör få fattas utan att fastighetstaxeringen har vunnit laga kraft. Kommittén föreslår i likhet med vad som gäller enligt 72 a § TL, att talan inte skall få föras särskilt mot den lokala skattemyndighetens beslut. Talan mot taxeringen får även i den del beslutet avser enligt förslaget föras hos länsrätten i den ordning som föreskrivs i 74, 76, 100 och 101 §§ TL. Vidare föreslås med hänsyn till bl. a. valmöjlighetsfallen att den nuvarande besvärsrätten enligt 102 § TL finns kvar. Även ändring i makes taxering föreslås få ske. Enligt kommittén bör rättelse få ske även i det fall den lokala skattemyndigheten har ändrat fastighetstaxeringen i anledning av förvaltningsdomstols beslut om fastighetstaxering för tidigare år enligt 28 kap. FTL. Detsamma föreslås gälla när den lokala skattemyndigheten har fattat beslut om rättelse enligt 20 kap. 23 §

eller 28 kap. 10 § FTL. Ändringar skall enligt förslaget ske inom tre månader från den dag då beslutet rörande fastighetstaxeringen meddelades eller åtgärden vidtogs. Bestämmelserna föreslås bli intagna i en ny paragraf, 72 b § TL.

Förslaget har i allmänhet godtagits eller lämnats utan erinran av remissinstanserna. Några remissinstanser har framfört synpunkter om att de uppföljningsbeslut som skall verkställas av lokal skattemyndighet bör begränsas till sådana som angår schablonintäkt, garantibelopp, s. k. procent-avdrag och förmögenhetsberäkning samt att detta bör komma till uttryck i lagtexten. Synpunkter framförs vidare om gränsdragningsproblem vid bedömningen huruvida bagatelländringar föreligger eller inte.

För egen del vill jag nämna följande. Jag har i prop. 1980/81:69 om ändring i taxeringslagen (1956:623) uttalat att vissa förenklingar bör kunna ske i fråga om de besvärsmål, som kan förväntas inkomma till länsrätterna med anledning av den förestående allmänna fastighetstaxeringen. Jag tänkte då på möjligheterna att förenkla förfarandet vid följdändringar med anledning av ändrat taxeringsvärde. Med hänsyn till att kommittén väntades föreslå sådana förenklingar avstod jag då från att lägga fram något förslag i detta avseende. Jag lovade att återkomma till frågan i ett senare sammanhang. Jag avser nu att behandla denna fråga.

Liksom de flesta remissinstanserna är jag positiv till förslaget att införa en automatisk uppföljning av inkomst- och förmögenhetstaxeringarna när fastighetstaxeringen har ändrats. Genom det föreslagna systemet vinnas att skattskyldig i regel inte behöver lägga ned tid och arbete för att få till stånd den ändring i inkomsttaxeringen som ofta har varit det egentliga skälet för besvären över fastighetstaxeringen. Vidare har det visat sig att fastighetsägare har åsamkats rättsförluster genom att han har haft uppfattningen att myndigheterna självmant ändrar inkomst- och förmögenhetstaxeringen och därför inte har iakttagit den i 102 § TL angivna besvärstiden. Det föreslagna systemet innebär vidare att beslutet om ändring i inkomst- och förmögenhetstaxeringen kan fattas betydligt tidigare än f. n. och att antalet besvär över inkomst- och förmögenhetstaxeringen torde minska. Kostnadsminskningen på grund av det mindre antalet besvär, som behöver prövas, överstiger enligt kommittén väsentligt kostnaderna för skattemyndigheternas merarbete i anledning av förslaget.

Ett system med automatisk uppföljning av inkomst- och förmögenhetstaxeringen har således enligt min mening påtagliga fördelar. Systemet bör dock utformas på sådant sätt att de automatiska ändringarna begränsas till sådana fall där de kan genomföras på ett någorlunda enkelt och säkert sätt. Med hänsyn härtill bör ändringar av inkomst- och förmögenhetstaxeringen endast få ske när de är av i huvudsak teknisk natur. Det kan inte komma i fråga att i detta sammanhang göra den ingående prövning som hör hemma i en process.

Jag anser liksom några remissinstanser att det av bestämmelsen bör framgå i vilka fall en automatisk rättelse skall ske av lokal skattemyndighet. Detta är till fördel såväl för skattemyndigheten som för den skattskyldige som då vet när automatisk rättelse skall ske och i vilka fall ett initiativ krävs från hans sida för att en ändring skall vidtas. Det bör därför inte finnas någon möjlighet för lokal skattemyndighet att underlåta rättelse i de fall den skulle innebära bagatelländring. I många fall torde det arbete som lagts ned på att konstatera ärendets bagatellartade karaktär bli tillräckligt för att motivera att arbetet slutförs med ändring av taxeringarna. Det bör alltså föreskrivas att lokal skattemyndighet skall göra ändringar i stället för som enligt kommitténs förslag får göra dessa.

Jag anser vidare att kommitténs förslag bör begränsas i ett avseende. Enligt förslaget skulle rättelse få göras i fråga om alla slags fastigheter om inte särskilda skäl talar för att länsrätten bör avgöra frågan. Några remissinstanser anser att det kommer att föreligga särskilda skäl i så gott som samtliga fall som inte avser ändrad förmögenhetstaxering, schablonintäkt, procentavdrag och garantibelopp. Jag instämmer i dessa synpunkter och föreslår att rättelseförfarandet – åtminstone till att börja med – begränsas till att avse fastigheter där intäkten skall beräknas enligt 24 § 2 mom. KL. Rättelseförfarandet kommer trots detta att omfatta flertalet fastigheter och även omfatta sådana fall där behovet av automatisk rättelse är störst.

Emellertid bör liksom enligt 72 a § TL rättelse inte ske om särskilda skäl talar för att länsrätten bör avgöra frågan. Detta kan t. ex. vara fallet om inkomst- eller förmögenhetstaxeringen som är föremål för rättelseåtgärd hos skattemyndigheten har överklagats till förvaltningsdomstol. Man kan här tänka sig två principer. Den ena är att den lokala skattemyndigheten får ändra i fråga om sådant som inte berörs av besvären. Den andra principen innebär att ändringsärende alltid bör överlämnas till förvaltningsdomstol om inkomst- eller förmögenhetstaxeringen har överklagats. Här bör enligt min mening detsamma gälla som enligt 72 a § TL. Frågan berördes av föredraganden i prop. 1965:131 med förslag till förordning om ändring i taxeringsförordningen (1956:623) såvitt avser det nyssnämnda lagrummet. Det uttalades därvid att överlämnande borde ske i nämnda situation men att längdförande myndighet å andra sidan inte kunde åläggas skyldighet att undersöka om taxering som berörs av rättelseärende hade överklagats. En obligatorisk skyldighet av detta slag skulle fördröja rättelsebeslutet. En viss undersökningsplikt bör dock finnas. Nu framgår det ofta om besvär anförts genom att domstolen rekviderat vederbörande deklaration. Jag föreslår att bestämmelser av nu angivet slag tas in i en ny paragraf, 72 b § TL.

Jag vill i sammanhanget nämna att ytterligare förfaranderegler kommer att utfärdas i administrativ ordning. I 8 kap. 1 § FTF finns nu bestämmelser om förvaltningsdomstols skyldighet att underrätta bl. a. ägaren om ändrad fastighetstaxering. För att ägaren skall kunna bedöma när och vad skattemyndigheten automatiskt skall ändra i inkomst- och förmögenhetstax-

eringen bör i samband med underrättelsen information ske om skattemyndighetens skyldighet enligt 72 b § TL. I fråga om rättelse enligt 72 a § TL finns förfaranderegler i 42 a § TK. Där sägs bl. a. att om skattskyldigs framställning om rättelse av taxering bör handläggas av länsrätten, skall myndigheten överlämna ärendet till rätten för att av denna prövas som besvär över taxeringsnämndens beslut. Vidare sägs att om myndigheten upptäcker fel i taxeringen som inte kan rättas av taxeringsnämnden eller enligt 72 a § TL skall myndigheten utan dröjsmål anmäla felaktigheten till skattechefen. Motsvarande bestämmelser bör enligt min mening utfärdas i administrativ ordning i fråga om rättelse enligt 72 b § TL.

Flera remissinstanser har ansett att den föreslagna tidsfristen, tre månader från den dag då beslut om ändrad fastighetstaxering meddelades eller ändring i fastighetslängden vidtogs enligt 28 kap. 12 § FTL, är för kort. Samma synpunkter har framförts i fråga om tidsfristen för rättelse enligt 28 kap. 12 § FTL. Mina förslag i fråga om skattemyndighetens skyldighet att ändra enligt 72 b § TL innebär att skattemyndighetens arbetsuppgifter inte torde öka i samma utsträckning som enligt kommitténs förslag. Detta talar för att behovet av en längre tidsfrist för rättelse enligt 72 b § TL inte torde vara lika stort som enligt kommitténs förslag. Emellertid kan det inte uteslutas att skattemyndigheten i enstaka fall inte får underrättelse om domstolens beslut om ändrad fastighetstaxering i sådan tid att skattemyndigheten hinner vidta åtgärderna enligt 28 kap. 12 § FTL eller besluta om ändring enligt 72 b § TL. Det är samtidigt väsentligt att ändringarna och åtgärderna vidtas så nära inpå ändringen av fastighetstaxeringen som möjligt. Jag föreslår därför att tidsfristerna i 28 kap. 12 § FTL och 72 b § TL i kommitténs förslag förlängs till fem månader. Detta föranleder vissa ändringar av de föreslagna besvärslagena i 102 § TL. Kommittén har föreslagit att i 102 § TL skall anges att besvär över inkomst- och förmögenhetstaxeringen får anföras i anledning av lokal skattemyndighets beslut enligt 28 kap. 12 § FTL samt då rättelse har beslutats enligt 20 kap. 23 § eller 28 kap. 10 § FTL. Förslaget innebär att besvärstiden skall räknas från det då beslutet rörande fastighetstaxeringen meddelades eller åtgärden vidtogs. Med hänsyn till mitt förslag att utsträcka tidsfristen i förslaget till 72 b § TL och till att den skattskyldige bör ha rimlig tid att anföra besvär enligt 102 § TL i de fall rättelse av lokal skattemyndighet enligt 72 b § TL inte har skett bör besvärstiden utsträckas med två månader. Jag föreslår att besvärstiden blir densamma för samtliga besvärberättigade, åtta månader.

I övrigt ansluter jag mig till kommitténs förslag till 72 b § TL och till ändringar i 102 § TL.

Jag vill i detta sammanhang ta upp en fråga som har behandlats av flera remissinstanser. Det gäller det merarbete för lokal skattemyndighet som den automatiska uppföljningen av fastighetstaxeringen samt inkomst- och förmögenhetstaxeringen innebär. Jag har tidigare (avsnitt 2.8.2) redogjort

för kommitténs syn på resursfrågan i fråga om uppföljningen av fastighetstaxeringen. I fråga om uppföljningen av inkomst- och förmögenhetstaxeringen anger kommittén att förslaget innebär visst merarbete för den lokala skattemyndigheten. Enligt kommittén överstiger kostnadsminskningen vid länsrätterna m. m. på grund av det färre antalet besvär som behöver prövas emellertid väsentligt kostnaderna för de lokala skattemyndigheternas merarbete. Kommittén anser därför att de lokala skattemyndigheterna bör tilldelas erforderliga resurser för detta arbete.

Jag anser att de föreslagna möjligheterna till uppföljning av fastighets-, inkomst- och förmögenhetstaxeringen är så väsentliga att de bör genomföras. Det merarbete som åsamkas de lokala skattemyndigheterna genom förslagen kommer naturligtvis att beaktas vid fördelning av anslagsmedel. Vid fördelning av anslagsmedel kommer även de kostnadsbesparingar som uppnås genom att domstolsförfarandet vid länsrätterna minskar att beaktas. Jag vill emellertid nämna att de av mig föreslagna ändringarna i kommitténs förslag om skyldighet att ändra i inkomst- och förmögenhetstaxeringen samt förlängningen av tiden för ändring enligt 28 kap. 12 § FTL och 72 b § TL, innebär att resursbehovet vid de lokala skattemyndigheterna inte torde vara lika stort som enligt kommitténs förslag.

2.9 Rättelse och besvär

2.9.1 Allmänt

För att de i 1 kap. 2 § FTL uppställda kraven på bl. a. likformighet och rättvisa vid fastighetstaxeringen skall kunna uppfyllas måste taxeringen ske på grundval av fullständiga och riktiga uppgifter. En annan förutsättning är att de myndigheter som skall fatta beslut om fastighetstaxering bedömer tillgängliga uppgifter på rätt sätt.

De möjligheter som enligt gällande lagstiftning finns att ändra felaktiga beslut är rättelse av lokal skattemyndighet, besvär i vanlig ordning och besvär i särskild ordning.

I fråga om allmän fastighetstaxering finns regler i dessa avseenden i FTL. Kommittén föreslår att regler i fråga om rättelse- och besvärsförfarandet vid den särskilda fastighetstaxeringen i allt väsentligt utformas i överensstämmelse med vad som gäller vid allmän fastighetstaxering. Reglerna har emellertid i vissa avseenden anpassats till de speciella förhållandena vid den särskilda fastighetstaxeringen.

Förslagen har i allmänhet fått ett positivt mottagande av remissinstanserna. Några remissinstanser har emellertid kritiska synpunkter på förslagen.

För egen del ansluter jag mig i stort till förslagen. Genom att bestämmelserna om rättelseförfarandet hos den lokala skattemyndigheten och om besvärsförfarandet i allt väsentligt liksom f. n. blir lika vid allmän och

särskild fastighetstaxering tillgodoses önskemålet om likformighet och rättvisa samtidigt som tillämpningen av reglerna förenklas. Helt identiska kan emellertid bestämmelserna inte göras. Jag kommer i de följande avsnitten att behandla kommitténs förslag om rättelse av lokal skattemyndighet m. m. samt bevär i vanlig ordning och besvär i särskild ordning. I samband med att jag behandlar den extraordinära besvärsrätten kommer jag att ta upp en fråga som jag i prop. 1980/81:111 med förslag till besvärregler vid allmän fastighetstaxering, m. m. uttalade borde bedömas i samband med att grunderna för den särskilda fastighetstaxeringen bestämdes. Detta gäller komplettering av den extraordinära besvärsgrund som regleras i 23 kap. 2 § 6 FTL och som gäller vid den allmänna fastighetstaxeringen.

2.9.2 Rättelse av lokal skattemyndighet, m. m.

Lokal skattemyndighets rättelsebefogenheter vid den särskilda fastighetstaxeringen regleras i 190 § TL som i väsentliga delar hänvisar till 156 § TL. Denna har ersatts av en bestämmelse med i huvudsak samma innehåll, 20 kap. 23 § FTL, som gäller vid den allmänna fastighetstaxeringen.

Bestämmelserna i 156 § TL överfördes med i stort sett oförändrat innehåll till 20 kap. 23 § FTL (prop. 1979/80:40, SkU 1979/80:17, rskr 1979/80:121, SFS 1979:1152). Den enda sakliga ändringen var att tiden inom vilken skattemyndigheten hade befogenhet att rätta felaktiga beslut sträcktes ut till den 1 december under taxeringsåret. Enligt kommittén bör inte någon ändring nu göras i den materiella omfattningen av rättelseområdet vare sig vid den allmänna eller särskilda fastighetstaxeringen. Kommittén föreslår en utsträckning av rättelsetiden så att rättelse skall kunna ske under hela den löpande taxeringsperioden. Detta föreslås gälla såväl den allmänna som den särskilda fastighetstaxeringen. Skattemyndighetens rättelsebefogenheter föreslås begränsas till att avse fall där besvär över taxeringen inte anförts. Författningstekniskt föreslås att 20 kap. 23 § FTL ändras och att en bestämmelse om rättelsemöjligheterna vid särskild fastighetstaxering tas in i 28 kap. 10 § FTL, vari en hänvisning till 20 kap. 23 § FTL görs. I fråga om rättelse vid särskild fastighetstaxering föreslås den begränsningen att rättelse av nämndens felaktiga beslut skall få ske endast om felaktigheten har uppkommit vid ny taxering.

Remissinstanserna har i allmänhet godtagit förslagen. Även jag ansluter mig i huvudsak till kommitténs förslag. Jag vill emellertid föreslå att rättelse av oriktig anteckning om ägare skall få ske under hela den löpande taxeringsperioden även om besvär över taxeringen har anförts. Förslaget att förlänga tidsfristen för rättelse innebär att länsrätten avlastas ärenden av mera rutinmässig karaktär och att de skattskyldiga i många fall besparas den väntan som en taxeringsprocess kan innebära. Förslaget innebär att rättelse av lokal skattemyndighet endast får ske för det taxeringsår då den aktuella felaktigheten uppkom. Jag vill erinra om att jag tidigare (avsnitt 2.8.2)

föreslagit att uppföljning för efterföljande taxeringsår under perioden får ske på samma sätt som när taxeringen ändrats i en domstolsprocess. Jag har vidare föreslagit att vissa inkomst- och förmögenhetsskatteeffekter av rättelserna skall handläggas på samma sätt som när domstol ändrat taxeringen. Jag vill föreslå en ändring i kommitténs förslag till 28 kap. 10 § FTL som är av i huvudsak redaktionell karaktär. Sista stycket i denna paragraf kan med hänsyn till hänvisningen till 20 kap. 23 § FTL utgå. Jag föreslår att 20 kap. 23 § och 28 kap. 10 § FTL utformas i enlighet med vad jag nu har nämnt.

Kommittén har vidare föreslagit en ändring i 4 § första stycket lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt av innebörd att vid beräkning av förmögenhet skall taxeringsvärdet året före taxeringsåret alltid gälla. Undantag föreslås gälla för sådan fastighet som vid ny taxering fått värdet sänkt på grund av skogsavverkning, täktverksamhet eller till följd av eldsvåda, skogsbrand, vattenflöde eller jämförlig händelse. I dessa fall föreslås gälla det taxeringsvärde som äsatts för taxeringsåret. Jag är i princip positiv till förslaget, som i allmänhet har godtagits eller lämnats utan erinran av remissinstanserna. Förslaget är emellertid förenat med vissa problem som gör att ytterligare överväganden är nödvändiga innan jag är beredd att ta ställning. Jag avser att ta upp denna fråga i ett annat sammanhang.

2.9.3 Besvär i vanlig ordning

2.9.3.1 Besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut

F. n. skall besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut föras hos länsrätten. Besvärshandling som kommit till fel länsrätt skall skickas vidare till rätt länsrätt (191 § 1 mom. TL). Motsvarande bestämmelser finns i fråga om den allmänna fastighetstaxeringen (21 kap. 1 och 2 §§ FTL).

Kommittén föreslår att samma skall gälla även i fortsättningen vid den särskilda fastighetstaxeringen.

Kommittén föreslår vidare att kretsen av besvärberättigade i fråga om besvär över nämndens beslut skall vara oförändrad mot vad som gäller nu vid såväl särskild som allmän fastighetstaxering.

Jag godtar förslagen och föreslår att i 29 kap. 1 § skall införas en hänvisning till 21 kap. 1 och 2 §§ FTL. Vidare föreslås att 29 kap. skall ha rubriken Besvär över särskild fastighetstaxeringsnämnds beslut.

Kommittén anser att bestämmelsen i 191 § 1 mom. andra stycket TL är obehövlig med hänsyn till den allmänna bestämmelsen i 33 § första stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291). Den bör därför enligt kommittén inte tas in i FTL såvitt avser särskild fastighetstaxering.

Jag är emellertid inte beredd att tillstyrka förslaget. Motsvarande bestämmelse finns även vid inkomsttaxeringen, 76 § TL, och vid den allmänna fastighetstaxeringen, 21 kap. 7 § FTL. Jag föreslår i stället att i

29 kap. 1 § FTL tas in en hänvisning till 21 kap. 7 § FTL.

Bestämmelser om besvärstid vid den särskilda fastighetstaxeringen finns f. n. i 191 § 2 mom. TL. Kommittén föreslår att besvärstiderna anpassas till förslagen om ändrade besluts- och underrättelserutiner. Förslaget innebär att ägarens besvärstid skall utsträckas till den 15 november under taxeringsåret, att taxeringsintendentens besvärstid liksom nu skall vara till den 30 april samt att kommunens besvärstid skall utsträckas till utgången av taxeringsåret. Vidare föreslås att fastighetsägares möjlighet att få besvär prövade om de kommer in efter utgången av den för ägaren nämnda besvärstiden men före utgången av april månad året efter taxeringsåret skall vara kvar. Kommittén föreslår även att det liksom vid den allmänna fastighetstaxeringen skall åligga intendenten att inom sin besvärstid ange yrkanden och grunder för talan om inte synnerliga skäl för anstånd föreligger.

Kommittén föreslår att föreskrifterna om besvärstid till skillnad från motsvarande bestämmelser för den allmänna fastighetstaxeringen tas in i en gemensam paragraf, 29 kap. 2 § FTL.

Förslagen har godtagits eller lämnats utan erinran av majoriteten av remissinstanserna. Några remissinstanser anser att besvärstiderna bör förlängas. Andra förslag har också framförts.

Jag vill nämna följande. Jag har tidigare (avsnitt 2.7.3) föreslagit att vissa tidpunkter för besluts- och underrättelseförfarandet skall flyttas fram. Tidpunkten för utsändande av omprövade beslut föreslås framflyttad i förhållande till kommitténs förslag med 15 dagar till den 15 oktober. Jag föreslår att motsvarande förlängning av besvärstiderna sker i förhållande till kommitténs förslag. I övrigt ansluter jag mig till förslagen. Jag föreslår att 29 kap. 2 § FTL utformas i enlighet med vad jag har nämnt.

Kommittén uttalade i betänkandet (Ds B 1980:8) Besvärregler vid allmän fastighetstaxering, följdändringar m. m. att besvärsrätten borde omfatta alla ändringsyrkanden som avser själva beslutet, dvs. 20 kap. 12 § första stycket punkterna 1–3 FTL. Beslutsskäl, dvs. förhållanden som avses i punkterna 4 och 5, arealuppgifter m. m. borde enligt kommittén som huvudregel inte få överklagas självständigt. Har grunderna för beslutet rättslig betydelse i annat sammanhang borde även ett självständigt överklagande av grunderna tillåtas i vissa fall. Den närmare innebörden av denna regel borde enligt kommittén utformas i praxis. Kommittén föreslår att motsvarande bör gälla vid den särskilda fastighetstaxeringen.

Kommittén anser vidare att om ny taxering har skett bör talan kunna föras om huruvida den nya taxeringen överensstämmer med föreskrifterna i 16 kap. 9 § och 1–15 kap. FTL. Enligt kommittén bör talan också kunna avse endast frågan om förutsättningar för ny taxering är uppfyllda. Om så inte är fallet kan enligt kommittén talan endast föras om att fastställa föregående års taxering oförändrad oavsett om denna är felaktig eller inte. Om nämnden inte fastställt ny taxering kan enligt kommittén talan inte få föras om endast rättelse av tidigare gjord feltaxering. Däremot skall ett sådant yrkande kunna

prövas om det framställts tillsammans med ett yrkande om att ny taxering bör ske, förutsatt att detta bifalls av domstolen. Frågan om besvärsrättens materiella innehåll får enligt min mening lösas i praxis.

Bestämmelser om länsrätts sammansättning och domförhet m. m. vid allmän fastighetstaxering finns i 21 kap. 8–10 §§ FTL. Tidigare fanns i huvudsak motsvarande bestämmelser i 160–162 §§ TL, vartill 192 § TL, som handlar om särskild fastighetstaxering, hänvisar. Vid överförandet av bestämmelserna i 160–162 §§ TL till FTL företogs två sakliga ändringar. Den ena är att de värderingstekniska ledamöterna inte längre skall förordnas av länsstyrelsen utan av regeringen. Den andra är att bestämmelsen om länsrättens rätt att samla samtliga länsrätts ledamöter för överläggning rörande de värderingsgrunder som avses skola tillämpas utgick.

Kommittén föreslår att föreskrifter om länsrätts sammansättning och domförhet tas in i 29 kap. 3 § FTL i vilken en hänvisning föreslås till 21 kap. 8–10 §§ FTL. Jag godtar förslagen.

2.9.3.2 Besvär över länsrätts och kammarrätts beslut

Föreskrifter om besvär över länsrätts och kammarrätts beslut i mål om särskild fastighetstaxering finns f. n. i 193 och 194 §§ TL. 193 § TL hänvisar till 164 och 165 §§ TL som gällde vid allmän fastighetstaxering och som med i huvudsak oförändrat innehåll förts över till 22 kap. 1–6 §§ FTL (prop. 1980/81:111, SkU 1980/81:42, rskr 1980/81:249, SFS 1981:280). Vid överförandet av bestämmelserna i 164 och 165 §§ TL till FTL genomfördes i sak två ändringar. Den ena bestod i att bestämmelsen i 165 § 1 mom. TL om att minst två ordinarie ledamöter i kammarrätten skall delta vid handläggning av mål angående fastighetstaxering inte togs in i FTL. Därigenom kom 24 § kammarrättsinstruktionen (1979:571) att bli tillämplig, liksom vid mål om inkomsttaxering. Den andra bestod i att i 22 kap. 6 § FTL infördes en bestämmelse som behandlar ersättningsfrågan för de särskilda ledamöter som finns vid mål om fastighetstaxering. I 194 § TL regleras besvärstiden vid besvär över kammarrättens beslut. Denna bestämmelse motsvarar bestämmelsen i 22 kap. 7 § FTL, som gäller i fråga om allmän fastighetstaxering.

Kommittén föreslår att i FTL tas in ett nytt kapitel, 30 kap., med rubriken Besvär över länsrätts och kammarrätts beslut. Vidare föreslås att bestämmelserna i 22 kap. 1 och 3–7 §§ FTL skall gälla även vid den särskilda fastighetstaxeringen genom en hänvisning i 30 kap. 1 § FTL.

Förslagen har godtagits eller lämnats utan erinran av de flesta remissinstanserna. Även jag ansluter mig till förslagen som bör genomföras. Jag har tidigare (avsnitt 2.7.2) förklarat att jag anser att taxeringsnämndens beslut om fördelning av taxeringsvärde enligt 20 kap. 15 § FTL skall kunna överklagas. Liksom vid fördelning av taxeringsvärde vid allmän fastighetstaxering bör emellertid rätt att anföra besvär över länsrätts beslut i fråga om

sådan fördelning inte få ske. Jag föreslår därför att i 30 kap. 1 § FTL tas in en bestämmelse härom.

2.9.4 *Besvär i särskild ordning*

2.9.4.1 Allmänt

Ett beslut om fastighetstaxering kan i vissa fall överklagas även efter det att tiden för att anföra besvär i vanlig ordning utgått. Talan förs i sådana fall genom besvär i särskild ordning. Bestämmelser härom finns i fråga om särskild fastighetstaxering i 195 § TL. Enligt 1 mom. får fastighetsägare, som inte på föreskrivet sätt har fått underrättelse om fastighetstaxeringsnämndens beslut senast den 15 juli under taxeringsåret, anföra besvär intill utgången av året efter taxeringsåret. I 2 mom. anges vissa situationer där besvär kan anföras intill utgången av femte året efter taxeringsåret.

Kommitténs förslag innebär att dessa bestämmelser med i stort sett oförändrat innehåll överförs till FTL. Bestämmelserna föreslås i huvudsak motsvara bestämmelserna i fråga om allmän fastighetstaxering. Kommittén föreslår vidare att en ny extraordinär besvärsmätt skall införas i de fall där lokal skattemyndighet har vidtagit uppföljningsåtgärder för senare taxeringsår till följd av t. ex. ändrad fastighetstaxering i överinstans.

Förslagen har i allmänhet godtagits eller lämnats utan erinran av remissinstanserna.

För egen del vill jag nämna att jag i stort ansluter mig till förslagen. Jag kommer i sammanhanget att behandla frågan om utvidgning av den extraordinära besvärsmätten när de uppgifter på vilka fastighetstaxeringen grundats är bristfälliga eller när en domstol vid prövning av besvär över fastighetstaxeringen frångår en av RSV eller länsstyrelse fastställd anvisning. En sådan utvidgning föreslogs av kommittén i dess betänkande (Ds B 1980:8) Besvärsregler vid allmän fastighetstaxering, följdändringar m. m. Jag behandlade denna utvidgning i prop. 1980/81:111 med förslag till besvärsmregler vid allmän fastighetstaxering, m. m. och uttalade därvid bl. a. att frågan om grunderna för den särskilda fastighetstaxeringen och nu nämnda extraordinära besvär borde bedömas i ett sammanhang. Jag kommer i de följande avsnitten att behandla förslagen i fråga om besvär i särskild ordning.

2.9.4.2 Uppföljningsåtgärd enligt 28 kap. 12 § FTL

Jag har tidigare (avsnitt 2.8.2) anslutit mig till kommitténs förslag om nya rutiner för uppföljning av besvärsminstansernas beslut om ändrade fastighetstaxeringar. Förslaget innebär att den lokala skattemyndigheten skall ombesörja uppföljningen och att detta skall ske utan avvaktan på att beslutet vunnit laga kraft. Vidare föreslås att uppföljningsförfarandet även skall

användas när lokal skattemyndighet verkställt rättelse enligt föreskrifterna i 20 kap. 23 § och 28 kap. 10 § FTL.

En väsentlig förutsättning för förslaget är enligt kommittén att det samtidigt införs en möjlighet att utan formella hinder aktualisera följdårets taxering även efter den ordinarie besvärstidens utgång. Förutsättningarna för ny taxering kan ändras genom en följdåtgärd av den lokala skattemyndigheten. Eftersom åtgärden enligt förslaget inte skall gå att överklaga måste taxeringen enligt kommitténs mening kunna aktualiseras på annat sätt. Kommittén betonar att det inte räcker med de rättelsemöjligheter som besvär i vanlig ordning ger, eftersom beslut av förvaltningsdomstol om ändrad fastighetstaxering och därav föranledd följdåtgärd kan ske flera år efter taxeringsårets utgång. Kommittén föreslår därför att en ny extraordinär besvärsgrund införs, som skall gälla för ägare, kommun och taxeringsintendent. Besvärstiden föreslås vara sex månader från den dag då följdåtgärden vidtogs.

Förslaget har i allmänhet fått ett positivt mottagande eller lämnats utan erinran av remissinstanserna. Även jag ansluter mig till förslaget och föreslår att 31 kap. 1 § FTL utformas i enlighet med kommitténs förslag. Jag godtar även föreslagen rubrik till 31 kap. FTL.

2.9.4.3 Brister i underrättelseförfarandet, m. m.

Kommittén föreslår att nuvarande extraordinär besvärsrätt enligt reglerna i 195 § 1 mom. TL bibehålls i huvudsak oförändrad. Förslaget innebär, att ägare skall ha rätt att anföra besvär i särskild ordning om han inte senast den 15 oktober under taxeringsåret fått underrättelse enligt 28 kap. 7 § FTL. Tidsgränsen den 15 oktober, i stället för som f. n. den 15 juli, valdes med hänsyn till att tidpunkten enligt kommittén bör väljas mellan tidpunkten för den lokala skattemyndighetens underrättelse den 30 september och den ordinarie besvärstidens utgång den 15 november under taxeringsåret. Rätten att anföra besvär i särskild ordning i detta fall föreslås oförändrat föreligga intill utgången av året efter taxeringsåret.

Remissinstanserna har i allmänhet inte haft någon erinran mot förslaget.

Jag ansluter mig i huvudsak till förslaget. Tidigare (avsnitt 2.9.3.1) har jag föreslagit att tidpunkten för den lokala skattemyndighetens underrättelse skall framflyttas till den 15 oktober och den ordinarie besvärstiden till den 30 november. Jag föreslår den ändringen i kommitténs förslag att tidpunkten framflyttas i motsvarande mån till den 30 oktober under taxeringsåret.

Enligt 195 § 2 mom. 7 TL får ägaren anföra besvär i särskild ordning om underrättelse om fastighetstaxeringsnämnds beslut haft felaktigt innehåll. Rätt att anföra sådant besvär föreligger intill utgången av femte året efter taxeringsåret.

Kommittén föreslår att denna rätt skall bibehållas vid den särskilda

fastighetstaxeringen och föreslår att denna besvärsggrund sammanförs med tidigare nämnda besvärsggrund i en gemensam paragraf, 31 kap. 2 § FTL.

Förslaget har inte mötts av några erinringar från remissinstanserna.

För egen del vill jag nämna följande. De båda besvärsggrunderna har skilda besvärstider men utgår båda från brister i föreskriven beslutsunderrättelse. Jag anser det därför vara lämpligt att som kommittén föreslår föra samman dem i en paragraf. Detta är emellertid en skillnad i förhållande till vad som gäller i fråga om den allmänna fastighetstaxeringen. Jag föreslår att bestämmelserna i fråga om den allmänna fastighetstaxeringen ändras till överensstämmelse med vad som föreslås i fråga om den särskilda fastighetstaxeringen. Detta föranleder ändring i 23 kap. 1 och 2 §§ FTL. De ändrade lydelseerna bör gälla redan vid 1981 års allmänna fastighetstaxering.

2.9.4.4 Oriktigt taxeringsbeslut, m. m.

I 195 § 2 mom. anges när rätt till besvär i särskild ordning föreligger på grund av oriktigt taxeringsbeslut i fråga om den särskilda fastighetstaxeringen. Kommitténs förslag innebär att nuvarande bestämmelser i huvudsak oförändrade förs över till 31 kap. 3 § FTL. Kommittén har strävat efter att tekniskt anpassa reglerna om särskild besvärsrätt vid den särskilda fastighetstaxeringen till vad som gäller i fråga om den allmänna fastighetstaxeringen.

Kommittén föreslår att besvärstiden även i fortsättningen skall vara intill utgången av femte året efter taxeringsåret. Jag ansluter mig till förslaget.

Jag kommer nu att behandla varje föreslagen besvärsggrund för sig. Jag kommer härvid att behandla även den tidigare nämnda utvidgningen av besvärsrätten när de uppgifter på vilka taxeringen grundats varit bristfälliga eller när en domstol frångått en anvisning.

Fastighet har genom förbiseende inte blivit taxerad

Denna besvärsggrund, som även finns i fråga om den allmänna fastighetstaxeringen, föreslås gälla även i fortsättningen i fråga om den särskilda fastighetstaxeringen.

Jag ansluter mig till förslaget.

Taxering har ägt rum av annan egendom än fastighet

I fråga om den särskilda fastighetstaxeringen gäller att särskild besvärsrätt föreligger om taxeringen kommit att omfatta även annan egendom än fastighet. Vid överförandet av motsvarande bestämmelse i fråga om den allmänna fastighetstaxeringen till FTL utvidgades besvärsrätten till att avse även fel där egendom som avses i 7 kap. 16 § FTL har värderats, dvs. sådan egendom som inte skall åsättas något värde.

Kommittén föreslår att motsvarande regel införs i fråga om den särskilda fastighetstaxeringen. Förslaget innebär vidare att det skall anges att besvärsrätten endast gäller vid ny taxering. Detta slag av feltaxering kan nämligen ske endast vid ny taxering. Vid rena överflyttningar av beslut om fastighetstaxering konserveras endast en tidigare gjord feltaxering. För att komma till rätta med fel av denna typ får besvär anföras över den taxering varigenom felet uppkommit.

Remissinstanserna har ingen erinran mot förslaget. Jag godtar förslaget.

Felaktigt skattepliktsbeslut

Kommittén föreslår att denna besvärsggrund i huvudsak oförändrad förs över till FTL. Även i fråga om denna besvärsggrund föreslås en begränsning till nytaxering.

Förslaget har godtagits eller lämnats utan erinran av remissinstanserna. Även jag ansluter mig till förslaget.

Dubbeltaxering

Extraordinär besvärsrätt föreligger i fråga om särskild fastighetstaxering om fastighet taxerats på mer än en ort eller eljest taxerats i fall, där taxering av fastigheten inte bort äga rum. När motsvarande bestämmelse i fråga om den allmänna fastighetstaxeringen fördes över till FTL vidtogs vissa ändringar. Besvärsggrunden kom att omfatta även del av fastighet och dubbeltaxering även om denna inte skett genom taxering på flera orter.

Kommittén föreslår att motsvarande besvärsggrund införs i fråga om den särskilda fastighetstaxeringen. En begränsning till nytaxering föreslås även i detta fall.

Remissinstanserna har inte haft några erinringar mot förslaget. Även jag godtar förslaget.

Feltaxering på grund av felräkning m. m.

Kommittén föreslår att den särskilda besvärsggrunden att taxeringsbeslutet blivit felaktigt på grund av felräkning m. m. eller annat uppenbart förbiseende skall föras över till 31 kap. 3 § FTL. Vidare föreslås en begränsning ske till fall av ny taxering.

Förslaget har godtagits eller lämnats utan erinran av remissinstanserna. Även jag ansluter mig till förslaget.

Väsentligt annorlunda taxering m. m.

Jag kommer nu att behandla förslaget till den tidigare nämnda utvidgning-

en av den extraordinära besvärsrätten.

Enligt tidigare gällande bestämmelse i 167 § 2 mom. 6 TL förelåg extraordinär besvärsrätt om sådana omständigheter förelåg som bort föranleda väsentligt annorlunda taxering och särskilda skäl förelåg för prövning av besvären.

Kommittén föreslog i betänkandet (Ds B 1980:8) Besvärregler vid allmän fastighetstaxering m. m. att bestämmelsen skulle överföras till 23 kap. 2 § FTL, som gäller i fråga om allmän fastighetstaxering. Förslaget innebar att extraordinär besvärsrätt enligt denna grund skulle föreligga även när en skattedomstol genom lagakraftvunnet beslut hade frångått en anvisning. Enligt kommittén var detta en utvidgning av besvärsrätten. Kommittén ansåg emellertid att den utvidgade besvärsrätten inte krävde någon ändring av bestämmelsen. Förslaget innebar vidare att extraordinär besvärsrätt skulle föreligga när taxeringen blivit felaktig på grund av att ett felaktigt eller ofullständigt underlag för taxeringen hade legat till grund för denna. Detta föreslogs gälla oavsett hur felaktigheten hade uppkommit och i vilken riktning taxeringen borde ändras. Enligt förslaget skulle den förutsättningen för prövning av besvären gälla att taxeringsvärdet borde ändras med minst 10 %. Enligt kommittén skulle dock väsentlighetskravet vara uppfyllt om indelningen i taxeringsenheter borde ändras eller om beskattningsnaturen borde ändras. Kommittén ansåg att någon ändring av bestämmelsen inte var nödvändig. De föreslagna utvidgningarna av besvärsgunden godtogs eller lämnades utan erinran av de flesta remissinstanserna. Olika synpunkter och förslag framfördes emellertid.

För egen del vill jag nämna följande. Jag uttalade i prop. 1980/81:111 med förslag till besvärregler vid allmän fastighetstaxering, m. m. bl. a. att jag i princip var positiv till en extraordinär besvärsrätt i de fall en anvisning om riktvärden genom lagakraftgående beslut har frångåtts av en skattedomstol. Vidare anslöt jag mig till kommitténs uppfattning att extraordinär besvärsrätt borde föreligga när taxeringen blivit felaktig på grund av oriktigt eller bristande taxeringsunderlag. Jag uttalade vidare att de av kommittén föreslagna ändringarna i förhållande till vad som gällde i princip borde komma till uttryck i lagtexten. Jag ansåg liksom kommittén att det vore praktiskt att vid den extraordinära besvärsprövningen ha samma regler för taxeringsvärdeförändring som gäller vid den särskilda fastighetstaxeringen. Med hänsyn därtill och till att ett betänkande om hur den särskilda fastighetstaxeringen skulle utformas för framtiden var nära förestående, ansåg jag att frågorna om grunderna för den särskilda fastighetstaxeringen och nu nämnda extraordinära besvär borde bedömas i ett sammanhang. Jag behandlar först de fall där en anvisning frångåtts och därefter fall med oriktigt taxeringsunderlag.

Om en domstol genom lagakraftgående beslut i ett enskilt fall har frångått en anvisning om riktvärden uppkommer frågan om i vad mån detta skall inverka på andra fastighetsägares besvärsrätt. Ett sådant fall kan vara när en

fastighetsägare inom ett radhusområde har besvärat sig över taxeringen av sin fastighet och därvid åberopat att en för hög byggnadsvärdetabell eller ett för högt markvärde har valts för området. Om domstolen finner att den anvisade tabellen eller riktvärdet för marken ger en för hög värdenivå inom området kan domstolen frångå anvisningen och i stället bestämma ett annat byggnads- eller markvärde. Det kan då uppfattas som orättvist om endast den fastighetsägare som har besvärat sig över taxeringen skall få det lägre taxeringsvärdet. Jag vill i sammanhanget framhålla att det normalt är så att riktvärdena bygger på de mest tillförlitliga utredningar om fastigheternas marknadsvärden som går att få fram som underlag för värderingen. Det kan emellertid förekomma felräkningar och oriktiga beräkningar också i detta sammanhang. I något enstaka fall kan det också tänkas inträffa fall att fastighetsägaren kan lägga fram en bättre statistik för beräkning av värdena än den som legat till grund för riktvärdena. Det torde emellertid endast undantagsvis finnas skäl att frångå riktvärdena. Det blir alltid fråga om ett ganska begränsat antal besvärsmål.

Vidare vill jag påpeka att anvisningar om riktvärden fastställs av RSV eller länsstyrelsen, alltså av en myndighet. Detta talar enligt min mening både för att en särskild besvärsmätt införs och att någon värdeförändringsgräns inte bör föreligga i dessa fall. Besvärsmätt bör därför oavsett värdeförändringens storlek föreligga när en domstol genom lagakraftgående beslut har frångått en anvisning om riktvärden. Jag föreslår att en bestämmelse härom införs i 23 kap. 2 § 6 och 31 kap. 3 § 6 FTL. Jag vill emellertid betona att det för att besvärsmätt skall föreligga skall röra sig om ett direkt frångående av en anvisning om riktvärden och inte om justering på grund av säregna förhållanden av det med ledning av riktvärden bestämda värdet. Någon begränsning av besvärsmätten till nytaxeringsfallen i fråga om särskild fastighetstaxering bör inte ske.

I fråga om förslaget att extraordinär besvärsmätt skall föreligga när taxeringsvärdet har blivit felaktigt på grund av att det underlag som låg till grund för taxeringen var felaktigt eller bristfälligt vill jag nämna följande. Jag anslöt mig i den tidigare nämnda propositionen (prop. 1980/81:111) till kommitténs uppfattning att en sådan besvärsmätt bör föreligga. Det föreligger enligt min mening ett behov av att kunna rätta felaktiga taxeringar om underlaget varit bristfälligt. Denna utvidgade besvärsmätt syftar till att åstadkomma ett taxeringsresultat som skulle ha blivit följden om fastighets-taxeringsnämnden från början hade haft korrekta och fullständiga uppgifter. Liksom i fråga om extraordinär besvärsmätt vid domstols frångående av anvisning om riktvärden bör utvidgningen av besvärsmätten komma till uttryck i lagtext. Fråga är huruvida en taxeringsvärdegräns för besvärsmätt i detta fall bör föreligga eller inte. En sådan värdegräns kan inte alltid gälla, eftersom ändring av taxering kan avse annat än ändring av taxeringsvärde och sådan ändring kan ha betydelse i andra avseenden både utom och inom skatteområdet. Så kan t. ex. vara fallet i fråga om ändrad indelning i

taxeringsenheter eller ändrad beskattningsnatur. Jag kommer senare att närmare behandla frågan om utformningen av en värdegräns i det fall krav på värdeförändring bör föreligga. Jag föreslår att besvärsrätten tas in i 23 kap. 2 § 7 och 31 kap. 3 § 7 FTL. Någon begränsning av besvärsrätten till nytaxeringsfallen i fråga om särskild fastighetstaxering bör inte ske.

Den nuvarande besvärsgrunder i 23 kap. 2 § 6 FTL bör finnas kvar. Här föreligger extraordinär besvärsrätt om det eljest finns sådana omständigheter att en väsentligt annorlunda taxering bort ske. Dessutom krävs att särskilda skäl finns för prövning av besvären. Jag föreslår att en motsvarande bestämmelse även skall finnas i fråga om den särskilda fastighetstaxeringen. Någon begränsning till nytaxeringsfallen i fråga om särskild fastighetstaxering bör inte göras. Bestämmelsen bör tas in som sista punkt i resp. paragraf. Jag vill emellertid nämna något om kraven för besvärsrätt enligt denna punkt.

Kommittén ansåg i betänkandet (Ds B 1980:8) Besvärsregler vid allmän fastighetstaxering m. m. att, i de fall villkoret om taxeringsvärdeförändring är tillämpligt, en värdeförändring på 10 % skulle uppfylla kravet på väsentligt annorlunda taxering. Detta föreslogs gälla utan någon ändring av bestämmelsen, vilket mötte kritik från flera remissinstanser. Liksom kommittén ansåg jag det vara praktiskt att vid den extraordinära besvärspövningen ha samma regler för taxeringsvärdeförändring som gäller vid den särskilda fastighetstaxeringen. Kommittén har i nu förevarande betänkande föreslagit att ny taxering i vissa fall skall ske om taxeringsvärdet bör ändras med minst en femtedel dock minst 25 000 kr. Även andra beloppsmässiga spärregler har föreslagits gälla för nytaxering. Jag har godtagit förslagen. Enligt min mening bör liksom f. n. i lagtexten inte tas in en absolut gräns för värdeförändring för besvärsrätt enligt 23 kap. 2 § 8 och 31 kap. 3 § 8 FTL. Det kan nämligen tänkas förekomma fall där omständigheterna är så speciella att även en mindre värdeförändring bör kunna föranleda besvärsrätt. Liksom f. n. bör beträffande vilka beloppsmässiga förändringar av taxering som kan anses väsentliga ledning kunna hämtas från vad som gäller i fråga om när ny taxering skall ske på grund av värdeförändring. Vidare bör som väsentligt annorlunda taxering anses fall då indelningen i taxeringsenheter bör ändras eller då beskattningsnaturen bör ändras. Motsvarande bör enligt min mening gälla i fråga om den extraordinära besvärsrätt som jag har föreslagit skall finnas när taxeringen har blivit felaktig på grund av bristfälligt underlag för taxeringen. Jag föreslår därför att denna besvärsgrund i detta avseende utformas på motsvarande sätt. För att besvärsrätt skall föreligga enligt 23 kap. 2 § 8 och 31 kap. 3 § 8 FTL föreslås samma krav på särskilda skäl för prövning föreligga som f. n. Jag föreslår således ingen ändring i detta avseende. Som kommittén har ansett bör även uppföljningsåtgärd enligt 28 kap. 12 § FTL. vara att hänföra till särskilda skäl i fråga om särskild fastighetstaxering. Förslaget till lydelse av 23 kap. 2 § FTL bör gälla redan vid 1981 års allmänna fastighetstaxering.

2.9.4.5 Övrigt om besvär i särskild ordning

I 195 § 3 mom. TL finns bestämmelser om vilken domstol som skall pröva extraordinära besvär m. m. I 5 mom. samma paragraf finns en hänvisning till 75 § TL för de fall extraordinära besvär anförs hos länsrätt som anger hur det skall förfaras om besvärshandlingarna har sänts till annan länsrätt än den som skall pröva besvären.

Kommittén föreslår att motsvarande bestämmelser i fråga om den allmänna fastighetstaxeringen skall gälla även i fråga om den särskilda fastighetstaxeringen. Detta föreslås ske genom en hänvisning i 31 kap. 4 § FTL till 23 kap. 3 och 4 §§ FTL.

Förslaget har godtagits eller lämnats utan erinran av remissinstanserna. Även jag godtar förslaget.

2.9.5 Övriga bestämmelser om besvär

I 196 § TL samt i 168 § andra–fjärde styckena och 169 § TL, vartill 196 § TL hänvisar, finns allmänna bestämmelser om besvär, som i huvudsak är gemensamma för samtliga instanser.

Kommitténs förslag innebär att i 32 kap. 1 § FTL tas in de bestämmelser om besvärsrätt som nu finns intagna i 196 § första stycket TL samt att i 32 kap. 2 § FTL tas in en hänvisning till 24 kap. 2–7 §§ FTL, som gäller i fråga om den allmänna fastighetstaxeringen.

Kommittén anser att vissa bestämmelser i TL liksom i fråga om allmän fastighetstaxering närmast har karaktär av verkställighetsföreskrifter och därför inte bör tas in i lag utan regleras i administrativ ordning.

Förslagen har i allmänhet godtagits eller lämnats utan erinran av remissinstanserna. Jag godtar förslagen. Jag vill i sammanhanget nämna att i fråga om den allmänna fastighetstaxeringen har bestämmelser tagits in i FTF i de avscenden som kommittén nämner och som tidigare fanns i TL men som inte tagits in i FTL.

3 Övergångsbestämmelser

Som jag tidigare antytt är det angeläget att de nya bestämmelserna i FTL om särskild fastighetstaxering kan gälla snarast möjligt. De föreslås träda i kraft dagen efter den dag då de kommit ut från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas första gången vid 1982 års särskilda fastighetstaxering. Förslaget innebär vidare att de nya bestämmelserna i 20 kap. 12 § FTL om beslutsredovisning och i 20 kap. 23 § FTL om lokal skattemyndighets rättelsemöjlighet skall tillämpas redan vid 1981 års allmänna fastighetstaxering. De äldre bestämmelserna i TL om särskild fastighetstaxering föreslås upphävd, men skall fortsätta att gälla i fråga om särskild fastighetstaxering år 1980 och tidigare.

Jag ansluter mig till förslagen. De föreslagna nya lydelserna av 23 kap. 1 och 2 §§ FTL bör tillämpas redan vid 1981 års allmänna fastighetstaxering. Jag föreslår vidare att det i övergångsbestämmelserna till FTL bör tas in bestämmelser om att senaste tidpunkt att besluta föreskrifter enligt 27 kap. 1 § FTL i fråga om 1982 års särskilda fastighetstaxering skall vara den 21 december 1981 och att förordnande av konsulent skall ske före utgången av januari månad 1982.

4 Kostnadsfrågor

Fastighetstaxeringskommittén har i betänkandet beräknat att de samlade kostnaderna för 1982 års särskilda fastighetstaxering uppgår till totalt ca 25 milj. kr. En del av dessa kostnader, uppskattningsvis 1,5–2 milj. kr. är av engångsnatur och belöper således enbart på 1982 års särskilda fastighetstaxering. Detta gäller en del av kostnaderna för systemering, programmering, utbildning, handböcker och kartor. Kostnaderna för varje följande särskild fastighetstaxering om sådana kommer att äga rum beräknas således uppgå till ca 23 milj. kr. Den totala kostnaden för särskilda fastighetstaxeringar åren 1982–1985 beräknas därvid uppgå till ca 94 milj. kr. Beräkningarna har gjorts på en beräknad kostnadsnivå för år 1982. Kostnadsberäkningarna grundar sig på kommitténs förslag till förfarande vid den särskilda fastighetstaxeringen samt på erfarenheter från tidigare fastighetstaxeringar. I beräkningarna har inte särskilt beaktats den medverkan i granskningsarbetet som kan komma att ske från länsstyrelsen och den lokala skattemyndigheten, beroende på osäkerheten i omfattningen av denna medverkan. Kommittén har i stället räknat med granskning från ordförandens sida i samma omfattning som vid 1980 års särskilda fastighetstaxering. Förslaget att fastighetstaxeringsnämnden får ompröva sitt beslut ökar i viss mån kostnaderna för länsstyrelsen och den lokala skattemyndigheten liksom kostnaderna för ersättningar åt ledamöter och andra funktionärer. Nämndens omprövningsrätt beräknas emellertid minska antalet besvär över fastighetstaxeringen vilket innebär att kostnadsbesparingar i länsrätten kan ske. Kommittén påpekar även att förslaget om uppföljning av överinstansers beslut om fastighetstaxering innebär en betydande minskning av kostnaderna jämfört med nuvarande förfarande. Det är på nuvarande stadium svårt att göra en helt tillförlitlig beräkning av i vilken utsträckning resursbehovet för länsrätterna kommer att minska till följd av de föreslagna förändringarna. Det torde dock stå klart att minskningen har en sådan omfattning att det blir möjligt att härigenom finansiera de beräknade merkostnaderna.

5 Upprättade lagförslag

I enlighet med det anförda har inom budgetdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152),
 2. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623).
- Förslagen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 5*¹.

6 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över de upprättade lagförslagen.

7 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

¹ Bilagan har utesluts här. I det under 1 angivna förslaget saknades 21 kap. 10 § och i punkt 1 övergångsbestämmelserna orden 21 kap. 10 §. Vidare hade 20 kap. 23 § sjätte stycket i det under 1 angivna förslaget följande lydelse: "Talan mot beslut i fråga om rättelse enligt denna paragraf får ej föras särskilt. Talan mot taxeringen får även i den del beslutet avser föras i den ordning som gäller för besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut." I det under 2 angivna förslaget saknades 72 a § och hade 72 b § sista stycket följande lydelse: "Talan mot beslut i fråga om ändring enligt denna paragraf får inte föras särskilt. Talan mot taxeringen får även i den del beslutet avser föras hos länsrätten i den ordning som föreskrivs i 74, 76 och 100–102 §§."

*Bilaga I*Sammanfattning av betänkandet Särskild fastighetstaxering
(Ds B 1981:5)

Fastighetstaxeringskommittén har i sina tidigare delbetänkanden behandlat de materiella och formella reglerna för den allmänna fastighetstaxeringen. Även följdändringar till den nya fastighetstaxeringslagen, FTL, och 1981 års villabeskattning har behandlats. I föreliggande delbetänkande tar kommittén upp de materiella och formella reglerna för den särskilda fastighetstaxeringen. I ett senare betänkande, som avses bli kommitténs sista, skall kommittén redovisa överväganden rörande bl.a. ett system med s.k. rullande fastighetstaxering.

F.n. sker allmän fastighetstaxering vart femte år. Under perioden däremellan - den löpande taxeringsperioden - sker varje år särskild fastighetstaxering. Vid den allmänna fastighetstaxeringen beslutas om fastigheternas indelning i taxeringsenheter samt om taxeringsenheternas skattepliktförhållanden, beskattningsnatur och taxeringsvärde. Dessa beslut gäller under hela den löpande taxeringsperioden om inte fastigheten under perioden berörs av väsentlig förändring av fysisk eller rättslig art. Då verkställs ny taxering av den berörda fastigheten.

Kommittén föreslår nu att FTL kompletteras med nya regler om särskild fastighetstaxering som föreslås bli intagna i 16 kap. FTL. De nytaxeringsgrunder som fanns i kommunal-skattelagen, KL, förs i sin helhet över till FTL med vissa redaktionella ändringar. Sålunda sammanförs till skillnad från nu alla förändringar i den fysiska beskaffenheten till en gemensam nytaxeringsgrund. Vidare föreslås att nytaxeringsgrunderna i ökad utsträckning blir obligatoriska.

I fråga om de beloppsmässiga spärregler som f.n. är knutna till vissa av nytaxeringsgrunderna föreslås justeringar. Den nuvarande femtedelsregeln och miljonregeln för investeringar behålls men det tidigare minimibeloppet, 10 000 kr., föreslås höjt till 25 000 kr. Vidare föreslår kommittén att

en ny beloppsregel införs för småhus och därtill hörande tomtmark, dvs. främst sådana fastigheter som kan beskattas enligt den s.k. villaschablonen. Ny taxering föreslås sålunda ske om småhuset och tomtmarken undergått sådan förändring i den fysiska beskaffenheten att värdet bör höjas eller sänkas med minst 100 000 kr. oavsett om detta understiger en femtedel av det tidigare taxeringsvärdet.

Ny taxering vid särskild fastighetstaxering föreslås liksom nu ske med utgångspunkt i fastighetens aktuella beskaffenhet men med ledning av den fastighetsprisnivå och de regler i övrigt som gällde vid den närmast föregående allmänna fastighetstaxeringen. För de fastigheter som inte nytaxeras avses liksom nu föregående års taxering bli fastställd oförändrad.

Vid prövningen av om grund för ny taxering föreligger - nytaxeringsprövningen - föreslås att effekten av samtliga förändringar som en fastighet berörts av skall vägas samman även om förändringarna faller inom olika nytaxeringsgrunder. Härigenom kommer kvittning av värdehöjande och värdesänkande förändringar att ske i större utsträckning än förut vid tillämpningen av de beloppsmässiga spärreglerna. Detta är ägnat att minska antalet nytaxeringsfall.

Om nytaxeringsgrund befinns föreligga föreslås som huvudregel att samtliga taxeringsbeslut för den berörda fastigheten skall få omprövas oavsett om förutsättningarna för beslutet i den delen ändrats under perioden. Indelningen i taxeringsenheter föreslås dock inte få omprövas om ny taxering sker på annan grund än just indelningen i taxeringsenheter. Detta förslag innebär en utvidgning jämfört med vad som nu gäller.

De administrativa reglerna för den allmänna fastighetstaxeringen har numera anpassats till de regler som efter RS-reformens genomförande gäller för inkomsttaxeringen. En motsvarande anpassning bör enligt kommittén göras i fråga om

reglerna för den särskilda fastighetstaxeringen. Av naturliga skäl måste emellertid reglerna i vissa fall avvika från vad som gäller för inkomsttaxeringen och den allmänna fastighetstaxeringen.

Distriktsindelning föreslås ske efter geografiska grunder och inte som vid allmän fastighetstaxering efter fastighetskategori. Det innebär att de särskilda fastighetstaxeringsdistrikten i regel kommer att innehålla olika slag av fastigheter.

F.n. kan särskild fastighetstaxering utföras antingen av lokal taxeringsnämnd eller av särskild fastighetstaxeringsnämnd. Kommittén föreslår att särskild fastighetstaxering fortsättningsvis endast skall få utföras av fastighets-taxeringsnämnd.

Förutom de lokala skattemyndigheterna föreslås även länsstyrelserna få rätt att delta i beredningen och granskningen av fastighetsdeklarationer.

Kommittén föreslår en utvidgning av nämndernas möjlighet att pröva huruvida ny taxering av fastighet skall ske i de fall deklaration eller särskild framställning har lämnats efter den 15 februari.

Besluts- och underrättelseförfarandet föreslås bli utformat på det sätt som numera gäller vid allmän fastighetstaxering. Detta innebär att fastighetsägarna skall beredas tillfälle att erinra mot nämndens beslut. Nämnden skall med anledning av bl.a. lämnade erinringar kunna ompröva besluten.

Ordföranden föreslås att på nämndens vägnar få besluta om fördelning av värdet på en taxeringsenhet som omfattar t.ex. flera registerfastigheter. Sådant beslut, som får omprövas, avses kunna fattas även efter det att nämnden avslutat sitt arbete med fastighetstaxeringen. Beslut om fördelning av taxeringsvärdet bör enligt kommitténs mening inte få överklagas till förfaltningsdomstol.

Kommittén tar också upp de tidigare i olika sammanhang diskuterade frågorna om uppföljning av förvaltningsdomstols beslut om fastighetstaxering och om ändring av inkomst- och förmögenhetstaxering i anslutning därtill. Om en fastighet åsätts nytt taxeringsvärde vid särskild fastighetstaxering skall det värdet gälla under återstoden av den löpande taxeringsperioden. Då beslut om fastighetstaxering ändras av förvaltningsdomstol företas f.n. inte någon automatisk justering av efterföljande års fastighetstaxeringar. I 197 § taxeringslagen, TL, finns bestämmelser om att länsrätten efter anmälan av taxeringsintendenten eller fastighetsägaren skall vidta erforderliga åtgärder med anledning av ett domstolsbeslut. Kommittén föreslår att denna uppföljning, som är av teknisk natur, skall göras av lokal skattemyndighet. Vidare föreslås att lokal skattemyndighet i dessa fall får möjlighet att automatiskt ändra även inkomst- och förmögenhetstaxeringen. F.n. kan sådan ändring ske endast efter det att besvär anförts med stöd av 102 § TL. Förslagen i dessa hänseenden medger ett snabbare och smidigare förfarande än som f.n. tillämpas.

I fråga om besvär- och rättelseförfarandet föreslår kommittén att reglerna för den särskilda fastighetstaxeringen i allt väsentligt utformas i överensstämmelse med vad som nu gäller, eller föreslås gälla (prop. 1980/81:111), i fråga om den allmänna fastighetstaxeringen. Besvärstiderna har dock, med hänsyn till det nu föreslagna besluts- och längdföringsförfarandet, anpassats till de speciella förhållandena vid den särskilda fastighetstaxeringen. Vidare föreslår kommittén att man slopar tidsgränsen för lokala skattemyndighetens rättelse av uppenbara fel i längdföring eller taxeringsbeslut. Sådan rättelse föreslås fortsättningsvis få ske under hela den löpande taxeringsperioden och inte bara såsom f.n. fram till den 1 december respektive den 30 november taxeringsåret. Denna utvidgning föreslås gälla både i fråga om den allmänna och den särskilda fastighetstaxeringen. I anslutning härtill föreslår kommittén att man vid förmögen-

hetsberäkningen till skillnad från nu konsekvent skall användas taxeringsvärdet året före förmögenhetstaxeringsåret. Undantag föreslås endast för vissa situationer då värdet sänks vid särskild fastighetstaxering. Då skall det nedjusterade taxeringsvärdet användas redan vid samma års förmögenhetstaxering.

Kommittén föreslår också att en ny extraordinär besvärsgrund införs i de fall där lokal skattemyndighet vidtagit s.k. uppföljningsåtgärder för senare taxeringsår till följd av t.ex. ändrad fastighetstaxering i överinstans. Den nya besvärsgrunder har ett direkt samband med de nya uppföljningsrutinerna och syftar till att säkerställa de formella möjligheterna till materiell rättvisa under uppföljningsåren.

De nya materiella och formella reglerna i FTL föreslås tillämpas första gången vid särskild fastighetstaxering år 1982. Lokala skattemyndighetens utökade rättelsemöjligheter föreslås dock gälla redan i fråga om 1981 års allmänna fastighetstaxering. Det förenklade förfarandet vid rättelse av inkomst- och förmögenhetstaxering till följd av ändrad fastighetstaxering liksom den nya regeln för förmögenhetsberäkningen föreslås gälla redan vid 1982 års taxering.

Bilaga 2

Fastighetstaxeringskommitténs författningsförslag1. Förslag tillLag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152)

Härigenom föreskrivs i fråga om fastighetstaxeringslagen (1979:1152)

dels att 1 kap. 7 §, 5 kap. 4 §, 20 kap. 12 och 23 §§ samt rubrikerna till 16 kap. och 17-23 kap. skall ha nedan angivna lydelse

dels att i lagen skall införas nio nya paragrafer, 16 kap. 1-9 §§, och åtta nya kapitel, 25-32 kap., samt närmast före 1 kap., 17 kap. och 25 kap. nya huvudrubriker av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelseAvd. 1. Bestämmelser om
taxering av fastighet1 kap.

7 §

Allmän fastighetstaxering skall ske vart femte år. Beslut vid allmän fastighetstaxering skall, om inte annat föranleds av föreskrifter om särskild fastighetstaxering, gälla från ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker till in-

Allmän fastighetstaxering skall ske vart femte år. Beslut vid allmän fastighetstaxering skall, om inte annat föranleds av föreskrifterna i 16 kap., gälla från ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker till ingången av det taxeringsår

Nuvarande lydelse

gången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker nästa gång (den löpande taxeringsperioden).

Föreslagen lydelse

då allmän fastighetstaxering sker nästa gång (den löpande taxeringsperioden).

5 kap.

4 §

Marknadsvärdet skall bestämmas med hänsyn till det genomsnittliga prisläget under andra året före taxeringsåret.

Marknadsvärdet skall bestämmas med hänsyn till det genomsnittliga prisläget under andra året före taxeringsåret om inte annat föranleds av föreskrifterna i 16 kap. 6 §.

16 kap. Särskild fastighets-
taxering16 kap. Taxering under den
löpande taxeringsperiodenFöreslagen lydelse

1 §

Särskild fastighetstaxering skall verkställas de år då allmän fastighetstaxering inte äger rum.

Vid särskild fastighetstaxering fastställs nästföregående års taxering oförändrad om ny taxering enligt 2-5 §§ inte skall ske.

Nytaxeringsgrunder

2 §

Ny taxering av fastighet skall ske om under löpande taxeringsperiod

1. ny taxeringsenhet bör bildas eller taxeringsenhet bör ombildas
2. taxeringsenhets beskattningsnatur eller skattepliktsförhållande bör ändras.

Föreslagen lydelse

3 §

Ny taxering av taxeringsenhet skall ske om under löpande taxeringsperiod taxeringsenhetens värde ökat eller minskat genom sådan förändring i enhetens beskaffenhet att åsatt taxeringsvärde på grund av förändringen bör höjas eller sänkas med minst en femtedel dock minst 25 000 kronor. Ny taxering skall dock alltid ske om de nedlagda kostnaderna har uppgått till minst en miljon kronor eller, för värderingsenhet med småhus och därtill hörande tomtmark, om det sammanlagda värdet av småhuset och tomtmarken på grund av förändringen bör höjas eller sänkas med minst 100 000 kronor.

Vid bedömning av om ny taxering skall ske på grund av minskning i en taxeringsenhets värde genom skogsavverkning eller annan förändring i fråga om skogsbeståndet skall hänsyn tas även till den värdeökning som den återstående skogen undergått på grund av tillväxt under den löpande taxeringsperioden.

4 §

Ny taxering av taxeringsenhet skall ske om under löpande taxeringsperiod taxeringsenhetens värde ökat eller minskat genom myndighets beslut som innebär ändring i möjligheterna att förfoga eller i övrigt använda enheten.

Ny taxering av taxeringsenhet skall också ske om avgift till allmän va-anläggning eller allmän fjärrvärmeanläggning (anslutningsavgift) eller gatumarksansättning eller gatukostnadsbidrag erlagts för enheten.

Ny taxering får ske endast om taxeringsenhetens taxeringsvärde på grund av förändringen bör ändras med minst en femtedel dock minst 25 000 kronor. Om förändringen medför en ökning eller minskning av taxeringsvärdet med mindre än 100 000 kronor får ny taxering ske endast efter framställning av taxeringsenhetens ägare.

5 §

Ny taxering av taxeringsenhet, vars värde har bestämts under förutsättning att den används i förvärvsverksamhet av visst slag, skall ske om under löpande taxeringsperiod verksamheten stadig-

Föreslagen lydelse

varande helt eller i allt väsentligt har nedlagts.

Ny taxering får ske endast efter framställning av taxeringsenhetens ägare och om taxeringsvärdet till följd av värdeminskning i anledning av nedläggningen bör sänkas med minst hälften.

Beskaffenhetstidpunkt m.m.

6 §

Taxering som avses i detta kapitel skall ske med hänsyn till det allmänna prisläge och de uppskattningsgrunder i övrigt, som tillämpats vid den närmast föregående allmänna fastighetstaxeringen.

Taxering som har åsatts enligt bestämmelserna i detta kapitel gäller från ingången av det taxeringsår, då taxeringen fastställts till ingången av det taxeringsår, då allmän fastighetstaxering sker nästa gång eller då ny taxering ånyo sker till följd av bestämmelserna i detta kapitel.

7 §

Vid bedömning av frågan om värdet av en taxeringsenhet vid ingången av visst taxeringsår har förändrats så mycket, att ny taxering skall ske under den löpande taxeringsperioden, skall hänsyn tas till värdeändringen sedan periodens början. Har ny taxering skett vid särskild fastighetstaxering tidigare under perioden skall dock hänsyn därefter inte tas till värdeändring, som har skett före den tidpunkt den nya taxeringen avser.

8 §

Om en taxeringsenhets värde under löpande taxeringsperiod ändrats av flera sådana anledningar som avses i 3 § skall, vid bedömningen av om ny taxering skall ske, hänsyn tas till den sammanlagda förändringen. Motsvarande skall gälla då taxeringsenhets värde ändrats av flera sådana anledningar som avses i 4 §.

Om den sammanlagda ökningen eller minskningen av en taxeringsenhets värde av sådana anledningar som avses i 4 § uppgår till minst 100 000 kronor och taxeringsenhetens värde ändrats även av

Föreslagen lydelse

sådan anledning som avses i 3 § skall hänsyn tas till den sammanlagda ändringen av samtliga anledningar vid prövningen om taxeringsenhets taxeringsvärde bör ändras med minst en femtedel dock minst 25 000 kronor. Detta skall gälla även om värdeförändringen enligt 4 § understiger 100 000 kronor under förutsättning att ägaren gör framställning därom.

Åtgärder vid ny taxering

9 §

Om ny taxering sker på grund av föreskrifterna i 2-8 §§ skall taxeringen i sin helhet prövas. Indelningen i taxeringsenheter skall dock inte omprövas om ny taxering sker på grund av annan anledning än som avses i 2 § punkt 1.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

Avd. 2. Förfarandet m.m. vid
allmän fastighetstaxering

17 kap. Om taxeringsorganisa-
tionen m.m.

17 kap. Taxeringsorganisatio-
nen m.m.

18 kap. Om allmän fastighets-
deklaration, m.m.

18 kap. Allmän fastighetsdek-
laration, m.m.

19 kap. Om förberedande åtgär-
der

19 kap. Förberedande åtgärder

20 kap. Om fastighetstaxerings-
nämndernas verksamhet m.m.

20 kap. Fastighetstaxerings-
nämndernas verksamhet m.m.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse12 §¹⁾

I fastighetstaxeringsnämnds beslut skall redovisas dels taxeringsbeslutet enligt punkterna 1-3, dels grunderna för beslutet enligt punkterna 4-7, nämligen

1. fastighetens indelning i taxeringsenheter,
2. taxeringsenhetens beskattningsnatur och skattepliktsförhållande,
3. skattepliktig enhets taxeringsvärde och däri ingående del i värde samt värde av varje värderingsenhet,
4. storleken av sådan värdefaktor som särskilt anges i 8-15 kap.,
5. storleken av riktvärde,
6. storleken av värderingshyra enligt 11 kap. 4 §, bruttokapitaliseringsfaktor enligt 11 kap. 6 §, exploateringsfaktor enligt 12 kap. 6 §, brytningsfaktor och värdet per kubikmeter brytvärd fyndighet enligt 12 kap. 8 §, utbyggd effekt, taxeringseffekt, utnyttjandetid, regleringsmöjlighet och belägenhet enligt 15 kap. 3 § och återanskaffningskostnad enligt 11 kap. 7 § och 15 kap. 7 § samt
7. säreget förhållande som har föranlett justering av riktvärde.

I beslutet skall också redovisas den fördelning av taxeringsvärdet som har skett enligt 5 kap. 8 § tredje stycket.

Värdet av en enskild värderingsenhet anges i fulla tusental kronor. Avrundning sker så att överstigande belopp, som inte uppgår till fullt tusental kronor, faller bort. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva om de ytterligare avrundningsregler som behövs.

23 §

Har fastighetstaxeringsnämnds beslut om taxering ej införts i fastighetslängd inom föreskriven tid eller har taxering införts i fas-

1) Senaste lydelse 1980:149.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

tighetslängd för annan fastighet än den taxeringen avsett eller eljest uppenbarligen felaktigt eller har anteckning om ägare i fastighetslängd blivit oriktig, får den lokala skattemyndigheten besluta om rättelse av fastighetslängden i denna del.

Har fastighetstaxeringsnämnds beslut om taxering blivit oriktigt till följd av

1. uppenbar felräkning, eller

2. uppenbart felaktig överföring av belopp eller annan uppgift från den allmänna fastighetsdeklarationen,

får den lokala skattemyndigheten, om ej särskilda skäl föranleder att länsrätten bör avgöra frågan, besluta om rättelse i denna del.

Efter den 1 december under taxeringsåret får rättelse enligt denna paragraf beslutas endast om anmärkning i fråga om felaktigheten gjorts dessförinnan hos den lokala skattemyndigheten.

Om besvär över taxeringen inte anförts får rättelse enligt denna paragraf beslutas under hela den löpande taxeringsperioden.

Innan rättelse beslutas skall, om detta ej är överflödigt, yttrande inhämtas från fastighetstaxeringsnämndens ordförande och, om hinder ej möter, fastighetens ägare.

Den lokala skattemyndigheten skall, om detta ej är uppenbart överflödigt, inom två veckor tillställa fastighetens ägare under rättelse om beslut i fråga om rättelse i den ordning som avses i 19 § samt underrätta skattechefen och vederbörande kommun om beslutet.

Talan mot beslut i fråga om rättelse enligt denna paragraf får ej föras särskilt. Talan mot taxeringen får även i den del beslutet avser föras i den ordning som gäller för besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut.

Närmare föreskrifter om förfarandet vid rättelse enligt denna paragraf meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

21 kap. Om besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut²⁾

21 kap. Besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut

2) Senaste lydelse 1980:149

Nuvarande lydelse22 kap. Om besvär över läns-
rätts och kammarrätts beslut³⁾

- - - - -

23 kap. Om besvär i särskild
ordning³⁾

- - - - -

Föreslagen lydelse22 kap. Besvär över länsrätts
och kammarrätts beslut

- - - - -

23 kap. Besvär i särskild
ordning

- - - - -

Föreslagen lydelseAvd. 3. Förfarandet m.m. vid särskild fastighetstaxering25 kap. Taxeringsorganisationen m.m.

1 §

Län indelas i särskilda fastighetstaxeringsdistrikt.

Särskilt fastighetstaxeringsdistrikt skall omfatta visst område inom länet.

2 §

För varje särskilt fastighetstaxeringsdistrikt skall finnas en särskild fastighetstaxeringsnämnd, som verkställer taxering inom distriktet.

3 §

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer beslutar om indelning i särskilda fastighetstaxeringsdistrikt för ett taxeringsår.

4 §

Ordförande i särskild fastighetstaxeringsnämnd förordnas av länsstyrelsen för ett taxeringsår.

Länsstyrelsen får förordna ytterligare en ledamot i särskild fastighetstaxeringsnämnd för ett taxeringsår.

3) Lydelse enligt prop. 1980/81:111

Föreslagen lydelse

5 §

Övriga ledamöter i särskild fastighetstaxeringsnämnd och suppleanter för dem utses genom val för ett taxeringsår.

Bestämmelserna i 17 kap. 7 § andra och tredje styckena skall gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

6 §

Bestämmelserna i 17 kap. 1, 8-13, 15, 16 och 18-25 §§ skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering. Bestämmelserna i 17 kap. 18 § skall vid särskild fastighetstaxering även omfatta länsstyrelsen.

7 §

Besvär över kommunfullmäktiges eller landstings beslut enligt 5 eller 6 § anföras hos länsstyrelsen. I fråga om överklagandet skall i övrigt bestämmelserna i kommunallagen (1977:179) om besvär över beslut av kommunfullmäktige tillämpas.

Mot länsstyrelsens beslut enligt första stycket får talan inte föras. Talan får inte heller föras mot beslut enligt 3 § eller mot länsstyrelsens beslut enligt 4, 5 och 6 §§.

26 kap. Särskild fastighetsdeklaration, m.m.

1 §

Den som vid årets ingång var ägare av fastighet får lämna särskild fastighetsdeklaration rörande fastigheten.

Deklaration med tillhörande handlingar skall lämnas till länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten senast den 15 februari under taxeringsåret. Detsamma gäller om sådana framställningar som avses i 16 kap. 4 och 5 §§. Den särskilda fastighetstaxeringsnämnden får pröva taxeringen även om deklaration eller framställning har kommit in efter den 15 februari.

Föreslagen lydelse

2 §

Efter anmaning är den som vid årets ingång var ägare till fastighet skyldig att lämna särskild fastighetsdeklaration.

Deklarationen med tillhörande handlingar skall lämnas till den som har utfärdat anmaningen eller till den lokala skattemyndigheten inom den tid som anges i anmaningen. Sluttiden får inte bestämmas till tidigare dag än tionde dagen efter mottagandet av anmaningen. Sluttiden får inte heller bestämmas till tidigare dag än den 15 februari under taxeringsåret.

Anmaning utfärdas om det kan antas att det vid årets ingång förelegat sådant förhållande som avses i 16 kap. Anmaning får också utfärdas om framställning enligt 16 kap. 4 eller 5 § har gjorts utan att särskild fastighetsdeklaration har lämnats. Anmaning behöver inte utfärdas, om det är uppenbart att deklaration inte erfordras för taxeringen.

3 §

Bestämmelserna i 18 kap. 2-9, 12-14, 16, 22-40 §§³⁾ samt 41 § första och tredje styckena³⁾ skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

Vite får inte föreläggas i fall som sägs i 2 §. Vite får dock föreläggas i förnyad anmaning att lämna särskild fastighetsdeklaration.

27 kap. Förberedande åtgärder

1 §

Senast den 31 oktober året före taxeringsåret skall regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta föreskrifter för förberedelsearbetet.

3) 29-40 §§ och 41 § första och tredje styckena i lydelse enligt prop. 1980/81:111.

Föreslagen lydelse

2 §

Senast den 10 januari under taxeringsåret skall regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta de ytterligare föreskrifter enligt 7 kap. 7 § som behövs för årets taxering, utöver dem som har beslutats för den närmast föregående allmänna fastighetstaxeringen eller för därefter följande särskilda fastighetstaxeringar.

28 kap. Fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet m.m.

1 §

Bestämmelserna i 20 kap. 1-9 §§ samt 15 § skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

Beslut enligt 20 kap. 15 § om fördelning av taxeringsvärdet får omprövas av nämnden. Mot sådant beslut får talan inte föras.

Den lokala skattemyndigheten skall så snart det kan ske underrätta sökanden om nämndens beslut om fördelning. Underrättelse skall i förekommande fall dock sändas ut samtidigt med underrättelse enligt 4 §.

2 §

Den särskilda fastighetstaxeringsnämnden skall senast den 31 maj under taxeringsåret meddela beslut om taxering av fastighet, som ingår i distriktet.

3 §

Bestämmelserna i 20 kap. 12 och 13 §§ om fastighetstaxeringsnämndens beslut skall även gälla i fråga om särskild fastighetstaxering. I beslutet skall också redovisas det eller de skäl, som ligger till grund för verkställd ny taxering.

4 §

Den lokala skattemyndigheten skall senast den 30 juni under taxeringsåret underrätta den som var ägare av fastighet vid in-

Föreslagen lydelse

gången av året om

1. innehållet i den särskilda fastighetstaxeringsnämndens beslut om fastighetstaxering,

2. att ägaren senast den 15 augusti till fastighetstaxeringsnämndens ordförande får avge skriftliga erinringar mot beslutet,

3. att ny underrättelse kommer att sändas ut endast om ägaren har avgett erinringar mot beslutet eller fastighetstaxeringsnämnden, utan att erinringar har avgetts, har beslutat åsätta annan taxering än som framgår av 2 § eller annars har frångått sådant beslut,

4. vad som skall iakttas av den som vill överklaga den särskilda fastighetstaxeringsnämndens beslut om fastighetstaxering,

5. innehållet i skiljaktig mening.

Senast den 30 juni under taxeringsåret skall den lokala skattemyndigheten underrätta den som har lämnat särskild fastighetsdeklaration eller som har gjort framställning om ny taxering i det fall fastighetstaxeringsnämnden har beslutat att ny taxering inte skall ske.

Underrättelse skall också sändas till den som har blivit ägare till fastighet efter ingången av året om han hos den lokala skattemyndigheten har anmält att han vill ha en sådan underrättelse.

5 §

Den särskilda fastighetstaxeringsnämnden skall ompröva beslut när fastighetsägaren avger erinringar eller skäl annars föreligger. Fråga om nytt beslut får inte prövas av nämnden efter den 31 augusti under taxeringsåret,

6 §

Den särskilda fastighetstaxeringsnämndens arbete beträffande fastighetstaxeringen skall vara avslutat senast den 31 augusti under taxeringsåret.

7 §

Den lokala skattemyndigheten skall senast den 30 september

Föreslagen lydelse

under taxeringsåret till ägare av fastighet sända underrättelse om den särskilda fastighetstaxeringsnämndens avgörande enligt 5 §.

Underrättelse skall innehålla upplysning om vad som skall iakttagas av den som vill överklaga fastighetstaxeringsnämndens beslut om fastighetstaxering samt om innehållet i skiljaktig mening.

Underrättelse skall sändas till ägare som före utgången av juli månad under taxeringsåret inte har erhållit underrättelse enligt 4 §. Ägaren skall senast den 25 augusti under taxeringsåret anmäla att han önskar underrättelse om innehållet i beslut om fastighetstaxering.

8 §

Bestämmelserna i 20 kap. 19 § gäller vid den särskilda fastighetstaxeringen i fråga om underrättelse enligt 1, 4 och 7 §§.

9 §

Den särskilda fastighetstaxeringsnämndens beslut om fastighetstaxering skall föras in i fastighetslängd.

Fastighetstaxeringsnämndens beslut om byggnad på annans mark med värde under 10 000 kronor skall dock inte föras in i fastighetslängden. Detsamma gäller om annan än staten tillhörig försvarsbyggnad, som enligt 3 kap. 2 § är undantagen från skatteplikt.

Fastighetslängden skall skrivas under av lokal skattemyndighet. Den skall därefter såvitt gäller den årliga taxeringen med undantag av vad i andra stycket sägs anses innefatta den särskilda fastighetstaxeringsnämndens beslut om fastighetstaxering.

Närmare föreskrifter om fastighetslängden meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

10 §

Bestämmelserna i 20 kap. 23 § skall tillämpas även i fråga om särskild fastighetstaxering. Rättelse av fastighetstaxeringsnämnds beslut får ske endast om felaktigheten uppkommit vid verkställd ny taxering.

Rättelse får ske intill utgången av den löpande taxeringsperioden.

Föreslagen lydelse

11 §

Regeringen meddelar de närmare föreskrifter om den särskilda fastighetstaxeringsnämndens arbete, som behövs utöver vad som anges i denna lag.

12 §

Den lokala skattemyndigheten skall i anledning av förvaltningsdomstols beslut avseende visst taxeringsår, för efterföljande år under den löpande taxeringsperioden i fastighetslängden föra in de ändringar eller tillägg i fastighetstaxering som framgår av beslutet. Denna åtgärd skall dock inte vidtas för år då ny taxering har skett och inte heller för åren därefter.

Åtgärden skall vidtas inom tre månader från den dag beslutet meddelades.

Den lokala skattemyndigheten skall inom två veckor efter vidtagen åtgärd tillställa fastighetens ägare underrättelse i den ordning som avses i 20 kap. 19 §. Länsstyrelsen samt vederbörande fastighetstaxeringsnämnd, taxeringsnämnd och kommun skall underrättas om åtgärden.

Underrättelsen skall innehålla upplysning om

1. den rätt att anföra besvär över den särskilda fastighetstaxeringen som följer av 31 kap. 1 §,
2. den rätt att anföra besvär över inkomst- och förmögenhetstaxeringen som skattskyldig har enligt 102 § taxeringslagen (1956:623) och vad han därvid har att iaktta,
3. den lokala skattemyndighetens möjlighet att ändra inkomst- och förmögenhetstaxeringen enligt 72 b § taxeringslagen, samt
4. bestämmelserna i 16 kap. om ny taxering.

Det som sägs om förvaltningsdomstols beslut gäller även om den lokala skattemyndighetens beslut om rättelse enligt 10 § och 20 kap. 23 §.

Närmare föreskrifter om förfarandet enligt denna paragraf meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Föreslagen lydelse29 kap. Besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut

1 §

Bestämmelserna i 21 kap. 1-2 §§³⁾ skall gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

2 §

Besvär av ägare skall ha kommit in senast den 15 november under taxeringsåret.

Kommuns besvär skall ha kommit in före utgången av december månad under taxeringsåret.

Besvär av taxeringsintendent skall ha kommit in senast den 30 april året efter taxeringsåret. Han skall inom samma tid ha angivit yrkanden och grunder för besvärstalan, om ej med hänsyn till utredningens vidlyftighet eller andra synnerliga skäl länsrätten medger anstånd, dock längst intill utgången av september månad samma år.

Kommer besvär från ägare in efter den i första stycket angivna tiden men före den 30 april året efter taxeringsåret, får länsrätten pröva besvären om taxeringsintendenten helt eller delvis biträder besvären i sak.

3 §

Bestämmelserna i 21 kap. 8-10 §§³⁾ skall gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

30 kap. Besvär över länsrätts och kammarrätts beslut

1 §

Bestämmelserna i 22 kap. 1 § samt 3-7 §§³⁾ skall även gälla i fråga om särskild fastighetstaxering.

3) Lydelse enligt prop. 1980/81:111.

Föreslagen lydelse31 kap. Besvär i särskild ordning

1 §

Den som enligt 29 kap. 1 § får föra talan mot fastighetstaxeringsnämnds beslut får, i de fall där lokal skattemyndighet vidtagit åtgärd enligt 28 kap. 12 §, anföra besvär över taxeringen inom sex månader från dagen för skattemyndighetens åtgärd.

2 §

Har ägare av fastighet, som skall få underrättelse enligt 28 kap. 7 §, inte fått sådan underrättelse senast den 15 oktober under taxeringsåret, får ägaren anföra besvär intill utgången av året efter taxeringsåret.

Har underrättelse som avses i 28 kap. 4 eller 7 § haft felaktigt innehåll får ägaren anföra besvär före utgången av femte året efter taxeringsåret.

3 §

Den som enligt 29 kap. 1 § får föra talan mot fastighetstaxeringsnämnds beslut får, före utgången av femte året efter taxeringsåret, anföra besvär

1. om fastighet genom förbiseende inte har blivit taxerad
2. om vid ny taxering annan egendom än fastighet har blivit taxerad eller värde har bestämts för egendom som avses i 7 kap.

16 §

3. om vid ny taxering fastighet har upptagits såsom skattepliktig fastän den är undantagen från skatteplikt, eller har undantagits från skatteplikt, trots att så inte hade bort ske

4. om vid ny taxering fastighet eller del av fastighet har taxerats på mer än en ort eller eljest blivit dubbeltaxerad

5. om vid ny taxering taxeringsbeslut beträffande fastigheten har blivit oriktigt på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende

6. om eljest sådana omständigheter föreligger, som bort föranleda väsentligt annorlunda taxering och särskilda skäl föreligger för prövning av besvären.

Föreslagen lydelse

4 §

Bestämmelserna i 23 kap. 3-4 §§³⁾ skall gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

32 kap. Övriga bestämmelser om besvär

1 §

Besvärsrätt, som enligt 29-31 kap. gäller för ägare av fastighet, tillkommer den som vid ingången av taxeringsåret är ägare av fastighet liksom den som därefter, dock senast före ingången av det taxeringsår då allmän fastighetstaxering sker nästa gång, har blivit ägare av fastigheten ävensom arrendator, vilken jämlikt avtal, ingånget efter kommunalskattelagens ikraftträdande, gentemot ägare har att ansvara för skatt för fastighets garanti-belopp.

2 §

Bestämmelserna i 24 kap. 2-7 §§³⁾ skall gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering.

Denna lag träder i kraft dagen efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas första gången i fråga om 20 kap. 12 och 23 §§ vid 1981 års allmänna fastighetstaxering och i övrigt vid 1982 års särskilda fastighetstaxering.

3) Lydelse enligt prop. 1980/81:111.

2. Förslag tillLag om ändring i taxeringslagen (1956:623)

Härigenom föreskrivs i fråga om taxeringslagen (1956:623)¹⁾

dels att 174, 176-186, 186 a, 187-197 och 199-200 §§ skall upphöra att gälla och att rubrikerna närmast före 174, 178, 182, 184, 191, 193, 195, 196, 199 och 200 §§ skall utgå

dels att 2 § 1 mom, 68 § och 102 § skall ha nedan angivna lydelse

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 72 b §, av nedan angivna lydelse.

1) lagen omtryckt 1971:399

Senaste lydelse av

174 § 1 mom	1972:171	195 § 1 mom	1976:1084
174 § 2 mom	1970:673	195 § 2 mom	1973:1106
174 § 3 mom	1970:673	195 § 3 mom	1979:175
174 § 4 mom	1979:490	195 § 4 mom	1970:673
174 § 5 mom	1973:1106	195 § 5 mom	1979:175
176 §	1971:399	196 §	1970:673
177 §	1974:773	197 §	1979:175
	(jfr 1970:673)	199 §	1972:171
178 § 1 mom	1972:171	200 §	1974:773
178 § 2 mom	1972:171		(jfr 1973:1106)
178 § 3 mom	1972:171		
179 §	1970:673	Lagens rubrik	1974:773
180 §	1974:773	rubriken före	174 § 1970:673
	(jfr 1972:171)	rubriken före	178 § 1972:171
181 §	1972:171	rubriken före	182 § 1970:673
182 §	1975:1178	rubriken före	184 § 1970:673
183 §	1970:673	rubriken före	191 § 1970:673
184 §	1979:490	rubriken före	193 § 1973:1106
185 §	1979:490	rubriken före	195 § 1970:673
186 §	1970:673	rubriken före	196 § 1970:673
186 a §	1973:1106	rubriken före	199 § 1975:707
187 §	1974:773	rubriken före	200 § 1970:673
	(jfr 1970:673)		
188 §	1970:673		
189 §	1979:490		
190 §	1974:773		
	(jfr 1973:1106)		
191 § 1 mom	1979:175		
191 § 2 mom	1979:175		
192 §	1980:956		
193 §	1979:175		
194 §	1971:399		

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

2 §

1 mom 2). I denna lag förstås med
inkomsttaxering: taxering till kommunal inkomstskatt och till
statlig inkomstskatt;

förmögenhetstaxering: taxering till statlig förmögenhetsskatt;

allmän fastighetstaxering: sådan taxering av fastighet som en-
ligt 1 kap 7 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall verk-
ställas vart femte år; samt

särskild fastighetstaxering:
sådan taxering av fastighet,
som skall verkställas de år
då allmän fastighetstaxering
icke äger rum.

särskild fastighetstaxering:
sådan taxering av fastighet,
som enligt 16 kap fastighets-
taxeringslagen (1979:1152)
skall verkställas de år då
allmän fastighetstaxering inte
äger rum.

Inkomsttaxering och förmögenhetstaxering samt särskild fastig-
hetstaxering innefattas under benämningen årlig taxering.

Till den årliga taxeringen hänförs också vad som enligt 68 §
skall antecknas i skattelängden i fråga om annat än inkomsttaxe-
ring eller förmögenhetstaxering.

Med länsrätt förstås i denna lag även den mellankommunala
skatterätten, om inte annat framgår av omständigheterna.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse68 §³⁾

Av taxeringsnämnd beslutade taxeringar skall för varje skattskyldig införas i skattelängd.

I skattelängden antecknas särskilt

dels i avseende på statlig inkomstskatt inkomst av olika förvärvskällor med angivande tillika i fråga om skattskyldiga som avses i 9 § 3 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt huruvida inkomsten utgör A-inkomst eller B-inkomst, medgivet avdrag för underskott i förvärvskälla, sammanräknad nettoinkomst (summan av inkomsterna av olika förvärvskällor, minskad med avdrag för underskott), medgivna allmänna avdrag som inte avser underskott i förvärvskälla, taxerad och beskattningsbar inkomst,

dels beskattningsbar inkomst enligt 2 § lagen (1958:295) om sjömansskatt och enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning samt det antal perioder om trettio dagar för vilka den skattskyldige har uppburit sådan inkomst under beskattningsåret, samt sjömansskattenämndens beslut om jämkning enligt 12 § 4 mom. lagen om sjömansskatt,

dels i avseende på kommunal inkomstskatt taxerad och beskattningsbar inkomst,

dels beslut i övrigt, som avser förutsättning för avdrag enligt 48 § 2 och 3 mom. kommunalskattelagen (1928:370) eller för skattereduktion enligt 2 § 4 och 5 mom. uppbördslagen (1953:272),

dels beslut, som avser förutsättning för skattereduktion enligt 2 § lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer eller 5 § lagen (1980:1047) om skattereduktion för aktieutdelning,

dels beslut om avräkning av utländsk skatt eller tillämpning av progressionsbestämmelser enligt avtal för undvikande av dubbelbeskattning,

dels uppgift om skogsbruksvärde, varpå skogsvårdsavgift skall beräknas,

dels skattepliktig och beskattningsbar förmögenhet, om skatt skall utgå enligt 11 § lagen (1947:577) om statlig förmögenhetskatt.

Nuvarande lydelse

Uppgår den enligt lagen om statlig inkomstskatt beräknade taxerade inkomsten till minst 6 000 kronor för ensamstående och till sammanlagt minst 6 000 kronor för makar, som varit gifta vid ingången av beskattningsåret och under detta år levt tillsammans, skall den beräknade taxerade inkomsten införas, även om beskattningsbar inkomst icke uppkommer.

Skattelängden skall underskrivas av lokal skattemyndighet. Den skall därefter såvitt gäller den årliga taxeringen med undantag av särskild fastighetstaxering anses innefatta taxeringsnämndens beslut.

Föreslagen lydelse

Skattelängden skall underskrivas av lokal skattemyndighet. Den skall därefter såvitt gäller den årliga taxeringen anses innefatta taxeringsnämndens beslut.

72 b §

Den lokala skattemyndigheten får, om inte särskild skäl talar för att länsrätten bör avgöra frågan, besluta om den ändring i taxeringen för inkomst och förmögenhet som föranleds av förvaltningsdomstols beslut om tillägg eller ändring i fastighetstaxering. Detsamma gäller också i det fall åtgärd enligt 28 kap. 12 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) har vidtagits eller beslut om rättselse har fattats enligt 20 kap. 23 § eller 28 kap. 10 § samma lag.

Myndigheten får även besluta om sådan ändring i den skattskyldiges makes taxering som föranleds av beslut enligt första stycket.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

Ändring enligt denna paragraf skall beslutas inom tre månader från den dag då beslutet rörande fastighetstaxeringen meddelades eller åtgärden vidtogs.

Innebär ifrågasatt åtgärd enligt första eller andra stycket höjning av taxering, skall den skattskyldige beredas tillfälle yttra sig innan ändring beslutas, om hinder härför inte möter.

Beslutas ändring eller vägras ändring som den skattskyldige har yrkat, skall, om detta inte är uppenbart överflödigt, beslutet inom två veckor tillställas den skattskyldige i den ordning som i 69 § 4 mom. föreskrivs i fråga om underrättelse beträffande taxeringsnämnds beslut.

Talan mot beslut i fråga om ändring enligt denna paragraf får inte föras särskilt. Talan mot taxeringen får även i den del beslutet avser föras hos länsrätten i den ordning som föreskrivs i 74, 76 och 100-102 §§.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse102 §⁴⁾

Har fastighets taxeringsvärde legat till grund för inkomsttaxering eller förmögenhetstaxering och sker genom beslut av regeringsrätten, kamrarrätt eller länsrätt sådan ändring beträffande fastighetstaxeringen att inkomsttaxeringen eller förmögenhetstaxeringen bör bestämmas till annat belopp än som skett, må besvär med yrkande om härav föranledd ändring i taxeringen för inkomst eller förmögenhet anföras av den skattskyldige, taxeringsintendent och, såvitt angår taxering till kommunal inkomstskatt, vederbörande kommun.

Besvären skola anföras av skattskyldig eller kommun inom sex månader och av taxeringsintendent inom åtta månader från den dag, då beslutet rörande fastighetstaxeringen meddelades.

Har fastighets taxeringsvärde legat till grund för inkomsttaxering eller förmögenhetstaxering och sker genom beslut av regeringsrätten, kamrarrätt eller länsrätt sådan ändring beträffande fastighetstaxeringen att inkomsttaxeringen eller förmögenhetstaxeringen bör bestämmas till annat belopp än som skett, må besvär med yrkande om härav föranledd ändring i taxeringen för inkomst eller förmögenhet anföras av den skattskyldige, taxeringsintendent och, såvitt angår taxering till kommunal inkomstskatt, vederbörande kommun. Detsamma gäller i det fall den lokala skattemyndigheten har vidtagit sådan åtgärd som avses i 28 kap. 12 § fastighetstaxeringslagen (1979:1132) eller beslut om rättelse har fattats enligt 20 kap. 23 § eller 28 kap 10 §. samma lag.

Besvären skola anföras av skattskyldig eller kommun inom sex månader och av taxeringsintendent inom åtta månader från den dag, då beslutet rörande fastighetstaxeringen meddelades eller åtgärden vidtog.

4) Senaste lydelse 1979:175.

Nuvarande lydelseFörslagen lydelse

Besvär enligt denna paragraf må ej företagas till avgörande, förrän laga kraftägende beslut rörande fastighetstaxeringen föreligger.

Denna lag träder i kraft dagen efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har kommit från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas första gången i fråga om årlig taxering 1982. Äldre bestämmelser skall gälla i fråga om inkomst- och förmögenhetstaxering 1981 och tidigare samt särskild fastighetstaxering 1980 och tidigare.

3. Förslag tillLag om ändring i lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt

Häriigenom föreskrivs att 4 § lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse4 §¹⁾

Fastighet tas upp till taxeringsvärdet vid beskattningsårets utgång. Var sådant värde inte åsatt då eller har det under beskattningsåret inträffat omständighet, som kan föranleda ändrad värdering under taxeringsperioden, tas fastigheten upp till det taxeringsvärde, som åsatts för taxeringsåret. Finns det sådana tillbehör till fastigheten, som avses i 2 kap. 3 § jordabalken, skall dessa tas upp särskilt. Bestämmelserna i tredje stycket om värdesättning av lös egendom tillämpas vid värderingen.

Föreslagen lydelse

Fastighet tas upp till taxeringsvärdet året näst före taxeringsåret. Har fastighets taxeringsvärde sänkts vid särskild fastighetstaxering på grund av skogsavverkning eller läktverksamhet eller till följd av eldsvärda, skogsbrand, vattenflöde eller jämförlig händelse skall fastigheten tas upp till det taxeringsvärde, som åsatts för taxeringsåret. Finns det sådana tillbehör till fastigheten, som avses i 2 kap. 3 § jordabalken, skall dessa tas upp särskilt. Bestämmelserna i tredje stycket om värdesättning av lös egendom tillämpas vid värderingen.

1) Senaste lydelse 1980:1055.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

Tomträtt eller vattenfallsrätt skall tas upp till det värde, som rättigheten med hänsyn till villkor och återstående tid för upplåtelsen kan anses ha betingat vid en försäljning under normala förhållanden.

Lös egendom, som är avsedd för stadigvarande bruk i jordbruk med binäringar, i skogsbruk eller i rörelse, skall värdesättas i enlighet med vedertaget affärsbruk inom det slag av verksamhet, som egendomen är nedlagd i.

Fordran, som löper med ränta, skall, om den inte är tillgång i rörelse, tas upp till sitt kapitalbelopp med tillägg för förfallen ränta.

Fordran, som inte är förfallen och på vilken ränta inte skall beräknas för tiden före förfallodagen, uppskattas till belopp som utgör dess värde enligt vid denna lag fogad tabell I. Osäker fordran tas upp till det belopp, varmed den kan beräknas inflyta. Värdelös fordran tas inte upp.

Värdepapper, som noteras på inländsk eller utländsk börs eller är föremål för liknande notering, uppskattas till det noterade värdet, eller, om detta inte motsvarar vad som skulle kunna påräknas vid försäljning under normala förhållanden, till det pris som skulle ha kunnat påräknas vid en sådan försäljning. Sådana värdepapper, som i övrigt omsätts på kapitalmarknaden eller vars värde inte skall beräknas med ledning av bestämmelserna i punkt 2 av anvisningarna till 3 och 4 §§, uppskattas enligt den nyss angivna grunden.

Annan ränta, avkomst eller förmån, som utgår för obegränsad tid och inte utgör frälseränta, uppskattas till tjugo gånger det belopp som den har uppgått till under beskattningsåret.

Kapitalvärdet av ränta, avkomst, eller förmån, som utgår på livstid eller viss tid, uppskattas efter det belopp som rättigheten har motsvarat under beskattningsåret och enligt de vid denna lag fogade tabellerna II och III.

Rättighet, som inte är bestämd att utgå under någons livs-

tid men ändå är av obestämmd varaktighet, uppskattas med ledning av tabell III, som om den skulle ha utgått för den berättigades livstid, dock högst till tio gånger det värde, som rättigheten senast har motsvarat för helt år.

Är rättighet beroende av längden av flera personers liv på så sätt, att rättigheten upphör vid den först avlidnes död, bestäms rättighetens kapitalbelopp efter den äldstes levnadsålder. Är rättigheten däremot oförändrad till den sist avlidnes död, beräknas värdet efter den yngstes ålder.

Andel i ekonomisk förening, vars behållna tillgångar vid likvidation endast delvis skall skiftas mellan medlemmarna, skall tas upp till ett värde motsvarande den del av föreningens förmögenhet som skulle ha fallit på andelen om föreningen hade trätt i likvidation.

Andel i bostadsförening eller bostadsaktiebolag tas upp till ett värde som motsvarar medlemmens eller delägarens andel i föreningens eller bolagets behållna förmögenhet beräknad med utångspunkt i det taxeringsvärde som gäller för föreningens eller bolagets fastighet vid beskattningsårets utgång och med hänsyn till föreningens eller bolagets övriga tillgångar och skulder enligt bokslutet för det senaste räkenskapsår som avslutats före den 1 juli under beskattningsåret.

Övrig lös egendom tas upp till det värde, som den kan anses ha betingat vid försäljning under normala förhållanden.

Beträffande tillgångar i jordbruk med binäringar, skogsbruk och rörelse gäller vidare särskilda bestämmelser i punkt 2 av anvisningarna till 3 och 4 §§.

(Se vidare anvisningarna.)

Denna lag träder i kraft dagen efter den dag då lagen enligt uppgift på den har kommit från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas första gången i fråga om förmögenhetstaxering 1982. Äldre bestämmelser skall gälla i fråga om förmögenhetstaxering 1981 och tidigare.

Sammanställning av remissyttranden över betänkandet Särskild fastighetstaxering (Ds B 1981:5)

1 Inledning

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av justitiekanslern, domstolsverket, Svea hovrätt, kammarrätten i Göteborg, länsrätterna i Stockholms, Östergötlands, Malmöhus, Göteborgs och Bohus samt Västerbottens län, centralnämnden för fastighetsdata (CFD), statistiska centralbyrån (SCB), statskontoret, byggnadsstyrelsen, riksrevisionsverket (RRV), riksskatteverket (RSV), lantbruksstyrelsen (LBS), skogsstyrelsen, Sveriges lantbruksuniversitet, bostadsstyrelsen, statens institut för byggnadsforskning (SIB), statens lantmäteriverk (LMV), statens industriverk (SIND), statens vattenfallswerk, domänverket, länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Gotlands, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Kopparbergs, Gävleborgs, Jämtlands samt Västerbottens län, de lokala skattemyndigheterna i Stockholms, Norrtälje, Växjö, Ängelholms, Mölndals, Örebro, Mora samt Östersunds fögderier, delegationen för företagens uppgiftslämnande (DEFU), Fideikommissariernas intresseorganisation, Föreningen Sveriges fögderitjänstemän (FSF), HSB:s riksförbund, Landsorganisationen i Sverige (LO), Landstingsförbundet, Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Svensk industriförening, Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Svenska kommunförbundet, Svenska kraftverksföreningen, Sveriges advokatsamfund, Sveriges allmännyttiga bostadsföretag (SABO), Sveriges fastighetsägareförbund, Sveriges hantverks- och industriorganisation – Familjeföretagen (SHIO-Familjeföretagen), Sveriges industriförbund (Industriförbundet), Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Sveriges villaägareförbund, Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund (TOR) och Tjänstemännens centralorganisation (TCO).

Länsstyrelsen i Östergötlands län har bifogat yttrande från den lokala skattemyndigheten i Linköpings fögderi. Länsstyrelsen i Malmöhus län har bifogat yttranden från de lokala skattemyndigheterna i Helsingborgs och Lunds fögderier. Länsstyrelsen i Västerbottens län har bifogat yttranden från de lokala skattemyndigheterna i Lycksele, Skellefteå, Umeå och Vilhelmina fögderier.

Länsstyrelsen i Stockholms län hänvisar förutom till ett eget svar även till de synpunkter som lämnats av den lokala skattemyndigheten i Stockholms fögderi. LRF har som sitt yttrande ingett ett inom Lantbrukarnas skatte-delegation upprättat utlåtande. Fideikommissariernas intresseorganisation och Sveriges skogsägareföreningars riksförbund ansluter sig till detta utlåtande.

SAF och Industriförbundet har ingett ett gemensamt svar.

De sifferbeteckningar som anges efter olika rubriker i den följande sammanställningen syftar på motsvarande avsnitt i betänkandet.

2 Ny taxering (4)

Kommitténs förslag att ändra rubriken till 16 kap. från "Särskild fastighetstaxering" till "Taxering under den löpande taxeringsperioden" kritiserar av några remissinstanser, däribland *länsstyrelserna i Östergötlands, Göteborgs och Bohus* samt *Skaraborgs län* och den *lokala skattemyndigheten i Mölndals fögderi*. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anför därvid att uttrycket "Särskild fastighetstaxering" är väl inarbetat och enkelt att använda som motsats till allmän fastighetstaxering och därför bör behållas.

2.1 Nytaxeringsgrunderna (4.1.2 och 4.2.2)

Ett par remissinstanser föreslår några nya grunder för ny taxering förutom dem som kommittén diskuterar.

SAF och Industriförbundet menar att ny taxering även bör kunna ske i andra fall av betydande värdeförändring än dem som kommittén föreslår. De anser att behovet av nytaxeringsmöjligheter bör bedömas mot bakgrund av storleken av de ändringar i skattebördan som föranleds av en ändring i en fastighets värde. De anför bl. a. följande.

Införandet av en möjlighet till ny taxering i alla fall där en värdenedgång av en fastighet – den må vara föranledd av myndigheters åtgärder eller andra omständigheter – bör i väsentlig grad påverka fastighetsägarens inkomst- eller förmögenhetsbeskattning kan rimligen inte nämnvärt öka arbetsbördan vid den särskilda fastighetstaxeringen. Antalet fall är sannolikt begränsat och relativt höga beloppsspärrar kan tillämpas. Vi anser därför att frågan om att införa en sådan mera generell nytaxeringsregel bör göras till föremål för mera ingående och sakliga överväganden än som hittills skett.

SABO anser att väsentligt ändrade förutsättningar för fastighetsförvaltning borde ingå som en av anledningarna till ny taxering. SABO hänvisar därvid till de övergripande och för fastighetsägarna helt opåverkbara strukturella förändringar som ständigt sker i samhället.

2.1.1 Ny- eller ombildning av taxeringsenhet (4.2.2.1)

Denna nytaxeringsgrund berörs av enbart ett par remissinstanser.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län diskuterar ett uttalande av kommittén om tidpunkten för nytaxering efter det att fastighetsbildningsförrättning ägt rum. Länsstyrelsen anför därvid.

I avsnitt 4.2.2.1 i betänkandet "ändrad indelning i taxeringsenheter" anser kommittén att ändrad fastighetsindelning bör utlösa ny taxering först då fastighetsbildningsförrättningen registrerats och inte redan då förrättningen vunnit laga kraft. Länsstyrelsen delar denna uppfattning när det gäller avstyckningar och liknande förrättningar. Däremot bör vid fastighetsreglering nytaxering ske redan i samband med tillträdet av den erhållna marken om fastighetsbildningsmyndigheten har medgivit att tillträde får ske utan hinder av att fastighetsbildningsbeslutet ej har vunnit laga kraft (förtida tillträde enligt 5 kapitlet 30 a § fastighetsbildningslagen).

Vidare bör nytaxering ske vid den tillträdestidpunkt som skriftligt avtalats mellan berörda parter, i synnerhet vid de överenskommelser om fastighetsreglering som lantbruksnämnden träffar. Därmed uppnås överensstämmelse med kommunalskattelagens bestämmelser om skogsavdrag (punkt 7 i 3 stycket tredje meningen av anvisningarna till 22 §).

2.1.2 Ändrad beskaffenhet (4.2.2.3)

Vad först beträffar den föreslagna lagtexten anser *länsrätten i Västerbottens län* att det bör anges att den beskaffenhetsändring som avses hänför sig till enhetens fysiska egenskaper.

2.1.2.1 Ändrade bebyggelseförhållanden

Ändringar i bebyggelsen som innebar att en tidigare obebyggd taxeringsenhet bebyggts eller att bebyggelsen på en förut bebyggd taxeringsenhet rivits, brunnit ned eller förts bort kunde enligt nytaxeringsbestämmelserna i KL åberopas som grund för ny taxering oavsett värdeändringens storlek. Man bortsåg dock alltid från mindre byggnader utan påtagligt värde.

Kommitténs förslag går ut på att denna nytaxeringsgrund skall gälla med samma beloppsspärrar som tillämpas i övriga fall av ändringar i taxeringsenhets fysiska beskaffenhet.

Detta förslag kritiserar av en del remissinstanser, som menar att nyss nämnda ändringar i bebyggelsen även fortsättningsvis bör föranleda ny taxering oavsett värdeändringens storlek. Bland dem som uttalar sig härför finns *kammarrätten i Göteborg*, *länsrätten i Östergötlands län*, *RSV*, *länsstyrelserna i Gotlands*, *Skaraborgs* och *Kopparbergs län* samt *LRF*. *Kammarrätten i Göteborg* anför bl. a. följande i denna fråga.

Kommittén har inte närmare utvecklat vilka följder förslaget i denna del har.

Enligt 7 kap. 16 § fastighetstaxeringslagen skall det inte bestämmas något värde för ett byggnadsbestånd på en taxeringsenhet, om det sammanlagda byggnadsvärdet inte skulle uppgå till 10 000 kr. Motsvarande lägsta värde vid den särskilda fastighetstaxeringen kommer, om kommitténs förslag följs, att bli 25 000 kr. för en nybebyggd fastighet, eftersom det är det lägsta värde som skall utlösa en nytaxering. *Kammarrätten* anser att kommitténs förslag har vissa praktiska fördelar men för den enskilde fastighetsägaren kan det framstå som anmärkningsvärt att taxeringsvärdet inte skall sänkas, när en

byggnad rivs eller brinner ned och byggnaden har ett taxerat byggnadsvärde som understiger 25 000 kr. Han får annars skatta för ett garantibelopp som avser en byggnad vilken inte längre finns.

Detsamma gäller förmögenhetstaxeringen. Det kan inte innebära någon större arbetsbelastning att avföra ett byggnadsvärde för en taxeringsenhet som består av en småhusfastighet. Kamrarrätten ifrågasätter därför om det inte i dessa fall finns anledning att tillåta nytaxering även om värdeförändringen är mindre än 25 000 kr.

Även *länsrätten i Stockholms län* ställer sig tveksam till förslaget om beloppsspärrar i detta fall. *Domstolsverket* anser att förslaget kan ifrågasättas ur rättvisesynpunkt även om det är ägnat att leda till färre mål i de allmänna förvaltningsdomstolarna.

2.1.2.2 Taxering av byggnad under uppförande

Ett par remissinstanser tar upp frågan om taxering av byggnad som ännu inte färdigställts när allmän fastighetstaxering genomfördes. *Länsrätten i Göteborgs och Bohus län* föreslår därvid att man inför en bestämmelse om att taxeringsvärde, som åsatts under pågående byggnation, fortloppande får ändras vid särskilda fastighetstaxeringar till dess byggnaden är klar. Även *TOR* berör denna fråga och menar, att när en fastighet har taxerats som varande "under byggnad" bör det finnas möjlighet att föranstalta om ny taxering då byggnaden i allt väsentligt har färdigställts.

2.1.2.3 Spärregler, m.m.

De flesta remissinstanserna godtar eller lämnar utan erinran förslaget att ny taxering på grund av ändrad beskaffenhet endast ska ske om värdeändringen uppgår till minst en femtedel av taxeringsvärdet, dock minst 25 000 kr. *Länsstyrelsen i Gävleborgs län* anser dock att minimigränsen bör höjas till 50 000 kr. *RRV* berör också minimiregeln och lämnar därvid förslag som bl. a. går ut på att den bör höjas.

SAF och *Industriförbundet* anser att femtedelsregeln vid ändrade bebyggelseförhållanden bör anknytas till delvärdena mark och byggnad alternativt att nuvarande regler bör kompletteras med en regel som anknyter enbart till byggnadsvärdet. Eftersom markvärdena ofta är relativt mycket höga föreligger det enligt *SAF* och *Industriförbundet* annars uppenbar risk för att ett taxeringsvärde inte kan ändras även om värdet av byggnadsbeståndet radikalt förändrats.

LRF föreslår att femtedelsregeln även skall gälla speciellt för skogsbruksvärdet och att således all beskaffenhetsförändring avseende skog skall föranleda ny taxering om förändringen medfört att det taxerade skogsbruksvärdet minskat i värde med en femtedel, dock minst 25 000 kr.

Förslaget att införa en särskild absolut beloppsspärr för småhus behandlas av några remissinstanser.

Länsrätten i Östergötlands län och länsstyrelsen i Kopparbergs län påpekar att den föreslagna lagtexten utformats på ett sådant sätt att byggnad på ofri grund undantagits från tillämpningsområdet. De menar att bestämmelsen bör gälla även sådana byggnader.

Å andra sidan anser *länsstyrelserna i Skaraborgs och Gävleborgs län* att denna särskilda beloppsregel är helt onödig, eftersom den endast berör ett fåtal småhus med taxeringsvärden som överstiger 500 000 kr.

Beloppsspärrens storlek diskuteras av *RRV, länsstyrelserna i Stockholms, Göteborgs och Bohus* samt *Östergötlands län* och den *lokala skattemyndigheten i Mölndals fögderi*. Länsstyrelsen i Stockholms län vill sänka gränsen till 60 000 kr. medan länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län och den lokala skattemyndigheten i Mölndals fögderi anser att gränsen bör sättas vid 50 000 kr.

LRF anser att en absolut beloppsregel skall gälla även beträffande värdeförändringar om 100 000 kr. som hänför sig till skogsvärdet.

Bland övriga synpunkter kan nämnas att *kammarrätten i Göteborg* ifrågasätter om inte nytaxering bör ske även i de fall då förändringen leder till att ett delvärde helt skall utgå och då taxeringsvärdet skall sänkas med i vart fall en miljon kr.

Svenska kraftverksföreningen anser att man vid enmiljonregeln bör utgå från beskaffenhetsförändringens storlek i stället för storleken av de kostnader som lagts ned.

2.1.2.4 Reparations- och underhållsarbeten

Några remissinstanser diskuterar kommitténs åsikt att reparations- och underhållsarbeten bör få effekt vid nytaxeringsprövningen endast beträffande fastighet vilkens taxeringsvärde tidigare nedjusterats för säreget förhållande.

Länsstyrelserna i Skaraborgs och Kopparbergs län anser därvid att sådana arbeten alltid bör beaktas vid ny taxering. Å andra sidan anser *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* med hänvisning till kontrollsvårigheterna att reparations- och underhållsarbeten inte alls skall inverka på nytaxeringsprövningen, om inte dessa arbeten utförts i samband med om- eller tillbyggnad.

Kontrollsvårigheterna framhålls även av *länsstyrelsen i Gävleborgs län*, som anser att det bör införas skyldighet för småhusägare att vid inkomsttaxeringen uppgge på fastighetsbilagan hur mycket som nedlagts på reparation, ny-, om- och tillbyggnad.

2.1.3 Planändring, m. m. (4.2.2.4)

Denna nytaxeringsgrund berörs av endast ett par remissinstanser. Härvid är det framför allt spärreglernas utformning samt frågan om fakultativ tillämpning som behandlas.

Länsstyrelsen i Östergötlands län anser att samma spärregler bör gälla vid denna nytaxeringsgrund som när nytaxering sker på grund av ändringar i taxeringsenhets fysiska beskaffenhet, dvs. förutom femtedelsregeln och minimispärregeln även småhusregeln och enmiljonregeln.

Svenska kraftverksföreningen vill också införa en bestämmelse liknande enmiljonregeln här. Föreningen menar därvid att värdeändringar som leder till att taxeringsvärdet skall ändras med minst en miljon kr. alltid bör föranleda nytaxering. En sådan komplettering är enligt föreningen betydelsefull särskilt vid taxering av stora enheter, t. ex. kärnkraftverk.

TOR vill komplettera beloppsspärren med en särskild småhusregel motsvarande den som föreslagits vid förändringar i enhets fysiska beskaffenhet.

Vidare anser *länsstyrelsen i Östergötlands län* att den del av bestämmelsen som gäller nytaxering på grund av att anslutningsavgift eller gatukostnadsbidrag betalats nu blir inaktuell på grund av minimispärregeln. Länsstyrelsen ifrågasätter därför om den inte kan utgå eller anses omfattas av nytaxeringsgrunden om fysiska beskaffenhetsändringar.

Några remissinstanser (*RSV, länsstyrelserna i Östergötlands och Göteborgs och Bohus län samt TOR*) anser att officialprövning bör gälla även vid denna nytaxeringsgrund. RSV anför följande härom.

Enligt RSV kan av såväl principiella som rättviseskäl ifrågasättas om inte nytaxeringsgrunden bör vara obligatorisk i sin helhet.

Ett fakultativt förfarande innebär att myndigheterna frångår sig möjligheten att avgöra om nytaxering är motiverad eller inte. Detta leder ofrånkomligen till ojämnheter i tillämpningen av reglerna. Det kan av naturliga skäl antas att ärenden om nytaxering på grund av planändring aktualiseras av sökanden främst då en ändring kan förväntas medföra fördelar för honom. Även om antalet fall där nytaxeringsgrunden blir aktuell är relativt få och den ekonomiska betydelsen för det allmänna är ringa framstår en obligatorisk tillämpning mest lämpad.

De praktiska förutsättningarna för att fånga upp fall som kan bli föremål för nytaxering finns redan genom den uppföljning av planändringar som kan göras i samarbete med lantmäteriverket.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län anser att den föreslagna obligatoriska tillämpningen bör utvidgas till att gälla även värdeändringar som understiger 100 000 kr., när de innebär att taxeringsvärdet bör sänkas.

Bestämmelsens tillämpningsområde berörs av *SIND*, som därvid anför.

Planändring som grund för nytaxering kan innebära förhållandevis obetydliga förändringar i rätten att bruka fastigheten. Det bör observeras att sådana förändringar kan vara små för den enskilde men sammantaget ändå

vara av väsentlig betydelse till följd av antalet objekt som berörs. Till de planer som kan utlösa en nytaxering bör räknas även energirelaterade planer vare sig de avser energiförsörjning eller åtgärder som syftar till bättre utnyttjande av energi. Detta i synnerhet om dessa kopplas till i lag reglerade åtgärder eller inskränkningar som till exempel värmedistributionskyldighet eller rätt att vägra leverans av visst energilag.

2.1.4 Rörelsenedläggning

Liksom beträffande den närmast föregående nytaxeringsgrunden anser en del remissinstanser att det fakultativa förfarandet bör ersättas med officialprövning.

RSV anför följande i denna fråga.

RSV anser att även denna nytaxeringsgrund skulle kunna ges en obligatorisk form. Några påtagligt negativa konsekvenser bör detta inte innebära eftersom nytaxering av detta skäl ändå alltid torde aktualiseras av fastighetsägaren. Vinsten skulle – om nytaxering på grund av planändring blir obligatorisk – vara att samtliga nytaxeringsgrunder blir obligatoriska. Detta bör ur förenklingssynpunkt vara en fördel. Några påtagliga nackdelar ur praktisk eller organisatorisk synpunkt bör inte uppkomma.

SAF och *Industriförbundet* tar upp spärregeln och anser att den bör knytas till delvärdena mark och byggnad.

2.1.5 Åtgärder vid ny taxering

Förslaget att införa en ny bestämmelse om vilka taxeringsåtgärder som bör vidtas vid ny taxering har genomgående bemötts positivt. *HSB* anser dock att man inte bör begränsa rätten att ompröva indelningen i taxeringsenheter till att avse endast fall då nytaxering sker på grund av ny- eller ombildning.

I övrigt framhålls att lagtexten fått en mera kategorisk utformning än vad som följer av motiven till bestämmelsen. Detta påpekas av *domstolsverket*, *kammarrätten i Göteborg*, *länsrätterna i Malmöhus* och *Östergötlands län* samt *länsstyrelsen i Västerbottens län*.

3 Taxeringsorganisationen (5)

I detta avsnitt av betänkandet är det främst de frågor som rör distriktsindelningen, tjänstemannagranskning av deklarationer samt behovet av sakkunnigt biträde i nämnderna som tas upp av remissinstanserna.

3.1 Distriktsindelning (5.3.2)

De flesta remissinstanserna ställer sig i princip positiva till förslaget att indela taxeringsdistrikten vid den särskilda fastighetstaxeringen efter geografiska grunder i stället för som vid den allmänna fastighetstaxeringen efter

fastighetskategori (bl. a. *länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Malmöhus och Skaraborgs län* samt de *lokala skattemyndigheterna i Norrtälje, Helsingborgs, Lunds, Ängelholms och Östersunds fögderier*. Samtidigt framhåller dock flera av dem att en viss kategoriindelning också bör få förekomma. För en sådan komplettering till den geografiska indelningen uttalar sig *länsstyrelserna i Stockholms, Jämtlands och Västerbottens län, lokala skattemyndigheten i Norrtälje fögderi* samt FSF.

Länsstyrelsen i Stockholms län anser därvid att industri- och specialfastigheter inom Stockholms län bör sammanföras till kategorinämnd. *Lokala skattemyndigheten i Norrtälje fögderi* anser att kategoridistrikt av likformighetsskäl bör inrättas för vissa regioner med stor andel fastigheter av viss typ, t. ex. jordbruksfastighet.

Behovet av utbildning av taxeringsnämndsordförandena för att de skall klara värderingen av samtliga fastighetskategorier framhålls av några remissinstanser, däribland *lokala skattemyndigheten i Ängelholms fögderi*.

Länsstyrelsen i Östergötlands län framhåller att distriktet inte bör bli för stora.

RSV anser att det av administrativa skäl bör anges i lagen att distrikt inte får omfatta del av församling utan alltid hela församlingar.

Förslaget om geografisk distriktsindelning avstyrks helt av *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* och av *lokala skattemyndigheten i Mölndal*.

Även *lokala skattemyndigheten i Umeå fögderi* menar att man bör ha samma kategoriindelning vid den särskilda fastighetstaxeringen som vid den allmänna fastighetstaxeringen.

3.2 Tjänstemannagranskning (5.3.7)

Den dominerande reaktionen på förslaget att tjänstemän från lokal skattemyndighet och länsstyrelse skall medverka i granskningsarbetet är att detta förutsätter att myndigheterna tilldelas särskilda resurser för ändamålet. Detta framhålls framför allt av flera av de myndigheter som är berörda av förslaget (bl. a. *länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Jämtlands och Västerbottens län, de lokala skattemyndigheterna i Stockholms, Linköpings, Helsingborgs, Lunds, Ängelholms, Mölndals, Mora, Östersunds, Skellefteå, Umeå och Vilhelmina fögderier*). Även FSF och TOR understryker vikten av att kravet på resursförstärkning tillgodoses. Några av de nyssnämnda myndigheterna är helt negativa till förslaget under hänvisning till att resurser saknas. De flesta av dem är dock positivt inställda under förutsättning att resursfrågan löses. En del remissinstanser (lokala skattemyndigheten i Östersunds fögderi och FSF) påpekar att de beräkningar om myndigheternas personaltillgång som kommittén hänvisar till är föråldrade. FSF anför härvid följande.

Föreningen delar kommitténs uppfattning att de lokala skattemyndighe-

terna bör utföra granskning av fastighetsdeklARATIONER på samma sätt som sker vid inkomsttaxeringen. Det måste emellertid med kraft understrykas att detta inte kan ske med mindre än att särskilda resurser härför tillförs myndigheterna. Den övertalighet av personal som kommittén nämner om existerar inte i praktiken. Tvärtom råder på de flesta håll brist på personal, särskilt då på handläggarnivå. Detta beror främst på att myndigheternas bemanning är grundad på de beräkningar som gjordes i den av kommittén nämnda delrapporten 1978:1 inom RS-projektet. Dessa beräkningar har skett med utgångspunkt från förhållandena under år 1977. Sedan dess har emellertid både ärendemängder och arbetsuppgifter ökat och dessutom blivit alltmer komplicerade och svårbearbetade. Det må också framhållas att de rationaliseringsvinster genom bl. a. ökad användning av ADB-teknik man räknade med i rapporten till stora delar ännu inte åstadkommits. Hos de myndigheter där övertalighet fanns, främst de allra största, har nedskärningar till bemanning enligt plan i stort sett redan genomförts om man beaktar de övergångsvisa bemanningsområdena som finns kvar så länge fritidstaxeringen består. De lokala skattemyndigheternas arbetssituation är således i nuläget sådan att något utrymme inte finns för andra arbetsuppgifter än de som oundgängligen är nödvändiga för att verksamheten skall kunna bedrivas utan alltför allvarliga störningar. Enligt föreningens mening bör särskilda tjänster tillskapas för granskning av fastighetsdeklARATIONER.

3.3 Sakkunniga eller konsulenter vid särskild fastighetstaxering (5.3.10)

Vid den allmänna fastighetstaxeringen biträds fastighetstaxeringsnämnderna av konsulenter vid granskningen av deklARATIONER som rör mer svårvärderade fastigheter. Kommittén anser att behovet av kvalificerat biträde inte är lika stort vid den särskilda fastighetstaxeringen och föreslår att nämnderna här vid behov i stället skall kunna biträdas av särskild sakkunnig som utses av skattechefen.

Förslaget kritiserar av en del remissinstanser (*RSV, länsstyrelserna i Göteborg och Bohus samt Skaraborgs län*), som menar att en ordning med konsulenter är att föredra framför möjligheterna att förordna sakkunniga. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anför därvid följande.

Länsstyrelsen delar inte kommitténs synpunkter i denna del. Ordförandena vid särskild fastighetstaxering rekryteras ofta bland de personer som varit ordförande vid den allmänna fastighetstaxeringen. Många av dessa utgör tjänstemän vid olika förvaltningar och företag. En viktig funktion för ordförandena är att kunna administrera de stora taxeringsnämnder som det är fråga om.

Konsulenter från den allmänna fastighetstaxeringen är specialiserade eftersom de enbart taxerar vissa typer av fastigheter. De är dessutom få till antalet och därför otillräckliga.

Vare sig förutvarande ordförande eller konsulenter rekryteras som ordförande vid särskild fastighetstaxering måste relativt omfattande utbildning anordnas. Trots detta torde behov finnas av konsulenter alternativt sakkunniga beträffande taxeringen av vissa fastighetstyper såsom vattenfall, täkter, större industrianläggningar, vissa affärsfastigheter, skog m. m.

Länsstyrelsen motsätter sig därför kommitténs förslag om att sakkunniga

skall biträda nämnderna vid särskild fastighetstaxering. Länsstyrelsen anser att systemet med konsulenter för olika slag av fastighetstyper fungerat väl och därför bör dessa specialkunskaper och erfarenheter även tillvaratas vid särskild fastighetstaxering.

Länsstyrelsen i Gotlands län anser att systemet med konsulenter för taxering av t. ex. åker, skog, industri och täkt bör finnas även vid särskild fastighetstaxering.

Länsstyrelsen i Östergötlands län framhåller att behovet av sakkunniga kan bli större än kommittén räknat med med hänsyn till att distriktsindelningen föreslås bli geografisk och således alla kategorier av fastigheter skall taxeras i varje taxeringsdistrikt.

4 Deklarationsskyldighet, m. m. (6)

4.1 Deklarationsskyldighet för fastighetsägaren (6.3.3)

Kommitténs förslag innebär bl. a. att skyldighet att lämna fastighetsdeklaration vid den särskilda fastighetstaxeringen inträder först sedan fastighetsägaren anmanats härom. Fastighetsägare får dock lämna deklaration även om han inte blivit anmanad. Deklarationen skall i så fall lämnas senast den 15 februari. Nämnden skall dock ha rätt att pröva taxeringen även i de fall då deklarationen kommit in efter denna tidpunkt. Kommittén anser att nämnden i de fallen själv bör få bestämma om den skall pröva taxeringen.

Det sistnämnda förslaget avstyrks av *domstolsverket* och *kammarrätten i Göteborg*. Kammarrätten anför därvid följande.

Den föreslagna bestämmelsen kan få till följd att fastighetsägarna väntar med att lämna in deklarationerna senare under året. Framför allt kan man befara detta, när det gäller ägare av fritidshus som kanske inte har tillgång till alla uppgifter om huset under vintern. Om nämnden inte hinner pröva alla fastighetsdeklarationer innan taxeringsarbetet skall vara avslutat, måste dessa deklarationer lämnas till länsrätten som skulle få en ökad arbetsbelastning. Detta får anses vara en direkt olämplig effekt av bestämmelsen.

Å andra sidan menar några remissinstanser att det bör föreligga uttrycklig skyldighet för fastighetstaxeringsnämnderna att pröva även de deklarationer som kommit in efter den 15 februari. *Länsrätten i Malmöhus län* och *länsstyrelsen i Skaraborgs län* anser att så bör vara fallet under förutsättning att deklarationerna inkommit i sådan tid före taxeringsarbetets avslutande att en prövning är praktiskt möjlig. *Länsstyrelsen i Stockholms län* menar att den senaste tidpunkten för inlämnande av deklaration härvidlag är den 31 maj. *Länsrätten i Östergötlands län* är också kritisk till kommitténs utformning av ifrågavarande bestämmelse.

4.2 Tidsplan, tidsfrister, m. m.

Kommitténs förslag vad beträffar de olika tidpunkter och tidsfrister, som är aktuella i detta avsnitt (bl. a. inlämnande av deklaration, anmaningsfrist), lämnas i stort sett utan invändningar av remissinstanserna. Några av dem har dock synpunkter i frågan.

Lokala skattemyndigheten i Vilhelmina fögderi menar att det förhållandet att arbetet med den särskilda fastighetstaxeringen helt sammanfaller med arbetet rörande inkomsttaxeringen innebär en ökad belastning under en redan tidigare hårt ansträngd arbetsperiod.

Lokala skattemyndigheten i Lycksele fögderi ifrågasätter om man inte bör överväga att åtskilja tidpunkterna för inlämnandet av inkomst- och fastighetsdeklarationer.

FSF anser att fastighetsägarna bör tillställas förtryckta fastighetsdeklarationer före den 15 februari i de fall det med ledning av tillgängliga uppgifter bedöms att skyldighet föreligger att lämna deklaration. Föreningen menar att fastighetsägarna i det sammanhanget bör kunna underrättas om gällande regler och samtidigt ges möjlighet att på ett enkelt sätt lämna meddelande om de fall då omtaxering inte bör ske, exempelvis på grund av att medgivet byggnadslov ännu inte utnyttjats.

HSB tar upp frågan om anståndsmöjlighet och menar att samma bestämmelse som i 34 § taxeringslagen bör gälla, nämligen att den som är skyldig att föra räkenskaper får åtnjuta anstånd med deklarationens avlämnande till den 31 mars. *HSB* vill även att anmaningstiden skall utsträckas från föreslagna 10 dagar till 30 dagar. Vad beträffar anmaningstiden delas *HSB*'s uppfattning av *DEFU*.

4.3 Utformningen av deklara-tions- och anmaningsblanketter, m. m. (6.3.2)

En del remissinstanser har synpunkter på utformningen av deklara-tionsblanketterna. Några av dem (*RSV*, *SCB*, *lokal skattemyndigheten i Östersunds fögderi*, *FSF* och *TOR*) diskuterar förslaget om förtryckta uppgifter på deklara-tionsblanketterna. De flesta delar därvid kommitténs uppfattning att det är angeläget med sådan förtryckning. *TOR* anser att de uppgifter som efter den allmänna fastighetstaxeringen finns i fastighetstaxeringsregistret bör förtryckas i deklarationerna. *FSF* anför följande.

Kommittén anser det angeläget att man även vid den särskilda fastighets-taxeringen förtrycker uppgifter på deklara-tionsblanketterna. Föreningen instämmer häri. Kommittén har dock inte närmare gått in på hur urvalet skall göras. Tidigare år har hos lokal skattemyndighet fortlöpande under året före taxeringsåret registrerats i vilka fall anmaning bör ske och när fastighetstaxeringsavi skall utskrivas. Detta har skett med ledning av uppgifter som erhålls från byggnadsnämnder, fastighetsbildningsmyndigheter, m. fl. Föreningen förutsätter att motsvarande aktualisering av fastighetsregistret hos lokal skattemyndighet kommer att ske även fortsättningsvis och att förtryckning

skall kunna ske med ledning härav. I många fall, exempelvis för nybildade fastigheter, torde det dock vara svårt att avgöra vilket formulär som skall användas. Det bör övervägas på vilket sätt de förtryckta blanketterna skall användas, om man skall skicka ut dem till fastighetsägarna först i samband med anmaning eller man ska tillställa fastighetsägarna blanketterna före den 15 februari för att ge dem tillfälle att inkomma med fastighetsdeklaration utan anmaning. Enligt föreningens mening är det sistnämnda alternativet att föredra, dels ur servicesynpunkt, dels för att få in deklarationerna snabbare och att nämnderna därmed får mera tid för taxeringsarbetet. Under avsnitt 8.3.5 har kommittén anfört att anmaning bör ske först efter den 15 februari för att fastighetsdeklarationerna inte skall sorteras in i inkomstdeklarationerna. Dessa farhågor synes dock vara överdrivna. Vid utsändandet av förtryckta blanketter bör fastighetsägarna på lämpligt sätt kunna göras uppmärksammade på att fastighetsdeklaration skall lämnas separat. Dessutom kan blanketterna för särskild fastighetsdeklaration tryckas i avvikande färg eller förses med färgmarkering i kanten, c. d. så att de lätt kan avskiljas från inkomstdeklarationerna.

RSV anser dock att det inte finns tillräckliga skäl att förtrycka deklarationsuppgifterna och anför följande.

Förtryckta uppgifter kan avse identifierande uppgifter eller värderingstekniska uppgifter. Vid 1981 års allmänna fastighetstaxering förtrycktes på deklarationsblanketten uppgifter av identifierande karaktär, t. ex. fastighetens registerbeteckning och belägenhet, lokal skattemyndighets namn och adress, ägares namn och adress. Värderingstekniska uppgifter, t. ex. nybyggnadsår, förtrycktes endast på fastighetstaxeringsavi. Blanketter för allmänheten bör inte innehålla rutor, koder, text o. dyl. som inte är avsedda för allmänheten, om det kan undvikas. Om värderingstekniska uppgifter skall förtryckas på deklarationsblanketten måste, som är fallet med taxeringsavin, utrymme reserveras för taxeringsnämndens ändringar av inaktuella uppgifter. Ändrade uppgifter skall kunna registreras varför blanketten även måste förses med koder som används i registreringsarbetet. Risken för att ändringar förbigås vid registreringen ökar om uppgifter som skall registreras ligger spridda bland deklaratens egna uppgifter och övrig blanketttext. Registrering från deklaration bör inte göras i större omfattning än vad som gjordes vid 1981 års allmänna fastighetstaxering, dvs. registrering av svaren på delfrågor om standard för småhus, samt summa standardpoäng (här bortses från att uppgifter för folk- och bostadsräkning och energiplanering registrerades från baksidan av deklarationerna vid den allmänna fastighetstaxeringen).

Vad gäller förtryckning av deklarationsblanketter har sådant förfarande inte tillämpats vid tidigare särskilda fastighetstaxeringar, bl. a. av kostnads-skäl. Volymmässigt skulle antalet förtryckta blanketter uppgå till cirka 10 procent av den totalvolym som trycktes för den allmänna fastighetstaxeringen.

Kostnaderna för systemering, programmering, dokumentation m. m. är dock oberoende av volymens utskrifter. En del nytaxeringsgrunder, t. ex. arealändring, är heller inte av sådant slag att fastighetsägaren nödvändigtvis måste använda en deklarationsblankett för att fullgöra uppgiftsskyldigheten. Tillräckliga skäl föreligger inte för förtryckning av deklarationsblanketter.

Lokala skattemyndigheten i Norrtälje anser att deklarationsblanketten för

ägare som inte sökt eller erhållit lagfart för förvärvet bör innehålla upplysningar om fånet, datum för köpekontrakt och eventuellt även datum för köpebrev samt om säljarens namn och adress.

Innehållet i anmaningsblanketterna diskuteras av *länsstyrelserna i Stockholms och Östergötlands län* som därvid anser att man på anmaningsblanketterna exakt bör ange vilken av de olika nytaxeringsgrunderna som föranlett anmaningen. Länsstyrelsen i Stockholms län anför följande i frågan.

Den nuvarande anmaningsblanketten innehåller utförliga upplysningar om förutsättningar för ny taxering av fastighet och anger också att "Denna anmaning kan vara föranledd av bl. a.

- uppgift från byggnadsnämnd...
- uppgift från lantbruksnämnd...
- uppgift från fastighetsbildningsmyndighet...
- fastighetstaxeringsnämndens anteckning...

Anmaningarna föranleder ändå åtskilliga telefonsamtal till ordföranden om vad anmaningen i det speciella fallet grundar sig på och vilka uppgifter den deklarationsskyldige förväntas skola lämna. Det skulle därför underlätta för såväl deklarerare som ordföranden om det vid utsändandet av anmaningarna förkryssades i en ruta vilken av nytaxeringsgrunderna som föranlett anmaningen.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län tar upp frågan om möjligheten för fastighetsägare, som deklarerar utan att ha anmanats, att utnyttja rätten att sända in sina deklarationer portofritt.

4.4 Uppgiftsskyldighet för byggnadsnämnd, lantbruksnämnd, m. m. (6.3.4)

I 18 kap. 11 § FTL finns bl. a. bestämmelser om byggnadsnämnds skyldighet att lämna den lokala skattemyndigheten vissa uppgifter om innehållet i beviljade byggnadslov. Kommittén uppger att denna rapporteringsskyldighet enligt skattemyndigheterna har fullgjorts på ett bristfälligt sätt. För att förbättra rapporteringen är det enligt kommittén nödvändigt att i FTL mera detaljerat ange vilka uppgifter som byggnadsnämnden skall lämna. Kommittén lämnar dock inte något förslag om ändring av bestämmelserna utan hänvisar till att man avser att återkomma till denna fråga i ett kommande betänkande om rullande fastighetstaxering. Enligt en reservation, som avgetts av ledamoten Bertil Hall med instämmande av experten Bo Hansson, bör dock målet och formerna för byggnadsnämndernas medverkan behandlas i samband med den särskilda fastighetstaxeringen. Som skäl härför anför de bl. a. att byggnadsnämndernas rapporteringsskyldighet har det dubbla syftet att initiera frågan om ny taxering under den löpande perioden och att lämna för värderingen grundläggande uppgifter.

Flera remissinstanser diskuterar byggnadsnämndernas rapportering och hithörande frågor. Bland dem som tar upp ämnet finns *CFD, SCB, RRV,*

RSV, bostadsstyrelsen, SIB, LMV, ett flertal länsstyrelser och lokala skattemyndigheter samt FSF, Svenska kommunförbundet och TOR. En majoritet av dem stöder därvid reservanternas förslag.

RSV som i princip instämmer i reservanternas uppfattning anser dock att frågan bör utredas vidare. RRV anser att byggnadsnämnds rapporterings-skyldighet bör utökas till att avse uppgifter om fastigheters omfattning och beskaffenhet som kan inhämtas vid byggnadsnämndens tillsyn. Verket förutsätter att kommittén tar upp frågan om utökad uppgiftsinsamling i sitt fortsatta arbete.

Några remissinstanser anser att man kan förbättra den nuvarande rapporteringen utan att gå så långt som reservanterna. *Länsstyrelsen i Hallands län* anför härvid följande.

Det kan vidare konstateras att det från kommunernas sida inte föreligger någon enhetlig redovisning av lämnade byggnadslov. I vissa fall skickar man en kopia av sammanträdesprotokoll, i andra fall en kopia av ansökan om byggnadslov. Kopian av sammanträdesprotokollet utgör enligt länsstyrelsens erfarenhet inte något bra redovisningsmaterial, då protokollet ofta är så knapphändigt formulerade att det inte framgår vad byggnadslovet egentligen omfattar. Däremot utgör kopian på ansökan om byggnadslov i de flesta fall ett tillräckligt bra material för lokal skattemyndighets bedömning om anmaning bör utsändas och ett lämpligt komplement till en infordrad fastighetsdeklaration. Ansökningsblanketten är ett standardformulär som förutsätts användas av samtliga kommuner i riket. Länsstyrelsen anser därför att det inte är nödvändigt att gå så långt som anges i reservationen till betänkandet, utan att det skulle räcka om regeringen eller RSV föreskriver att kommunerna skall redovisa lämnade byggnadslov genom kopia av byggnadslovsansökan med stämpel utvisande att ansökan beviljats. Eventuellt kan nämnda blankett kompletteras med ytterligare uppgifter som ytor och dylikt.

Svenska kommunförbundet framhåller att uppgiftslämnandet måste begränsas och anpassas till byggnadsnämndernas administrativa rutiner. Byggnadsnämnd kan enligt styrelsen inte åläggas att lämna uppgifter av bedömningskaraktär.

SIB ifrågasätter om det är riktigt att detaljreglera frågor som rör byggnadsregistren i fastighetstaxeringslagstiftningen. *SIB* anför följande.

Enligt gällande ordning skall byggnadsnämnden till den lokala skattemyndigheten lämna uppgifter om arten och omfattningen av den byggnadsverksamhet som framgår av beviljade byggnadslov (s.126). Detta sker senast två veckor efter utgången av varje kvartal och omfattar de byggnadslov som beviljats under kvartalet. Kritik har enligt kommittén framförts från skattemyndigheterna mot att denna rapportering många gånger fullgjorts på ett bristfälligt sätt. F. n. finns det en överenskommelse mellan RSV och Svenska kommunförbundet om vad rapporteringen skall avse. Många kommuner följer inte denna överenskommelse. Kommittén menar att om rapporteringen skall kunna få den avsedda effekten så krävs att det i FTL mera detaljerat anges vilka uppgifter byggnadsnämnden skall lämna. Enligt kommittén är den erforderliga rapporteringen av sådan omfattning att den

endast i ringa mån påverkar byggnadsnämndernas (byggnadsinspektörernas) arbete (s.138).

Kommittén redovisar inget underlag för sin bedömning av att utökningen av rapporteringen skulle innebära endast en ringa påverkan på byggnadsnämndens arbete. Arbetssituationen för byggnadsnämndernas tjänstemän utvecklas f. n. mot ett ökat antal kontrollerande uppgifter. Exempel från 70-talet är VA-byggnormen, energinormerna, regler om lagring av brandfarliga varor, om soprum, och om radoninnehåll. LPI (svartbyggelagen) har ytterligare bidragit till de kontrollerande arbetsuppgifternas dominans. En utökning av de kontrollerande uppgifterna innebär att andra uppgifter av mer rådgivande och informerande karaktär får stå tillbaka. Därigenom motverkas förebyggande insatser, som innebär effektivare användning av byggnadsnämndens kunskaper och erfarenheter.

Att kommunerna inte alltid följer överenskommelsen mellan RSV och kommunförbundet om vad rapporteringen skall innehålla bör inte tolkas så att kommunerna skulle sakna kännedom om eller intresse för sambandet mellan dessa uppgifter och taxeringsarbetet. Innebär det utökade arbetet för byggnadsnämnden att kommunens intäkter ökar, är det sannolikt att kommunen frivilligt ser till att uppgifterna lämnas. I annat fall har kommunernas egna revisorer skäl att påtala förhållandet. Tillskapandet av ett byggnadsregister, som är rikstäckande med likformiga uppgifter om hela fastighetsbeståndet, kan emellertid inte främst motiveras med kommunernas egenintresse eller utifrån skattemyndigheternas ansvarsområde. Ett byggnadsregister bör innehålla även sådana uppgifter som inte direkt har intresse för fastighetstaxeringen, om de i stället är användbara i exempelvis arbetet med uppföljning av lagändringar och olika stödformer eller för andra studier av fastighetsbeståndets förändringar. Med denna utgångspunkt kan det ifrågasättas om fastighetstaxeringslagstiftningen är det bästa instrumentet för detaljerade föreskrifter om byggnadsregistrets uppläggning.

I detta sammanhang tar RSV även upp frågan om aktualisering av det underlag som tagits fram av skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelsen i form av områdesanvisningar för skog. RSV anför följande i frågan.

Anvisningarna innehåller en beskrivning av skogsbeståndet inom mindre områden. Även om någon genomgripande utvärdering av anvisningarnas betydelse ännu inte kunnat genomföras, tyder det mesta på att de i hög grad bidragit till ett förbättrat resultat av skogstaxeringen. För att bibehålla den höga och jämna kvaliteten vid de särskilda fastighetstaxeringarna krävs att områdesanvisningarna å jourförs kontinuerligt. Förutom de fördelar som kan göras i materiellt hänseende med en löpande uppföljning torde dessutom kostnadsbesparingar i framtiden kunna bli en icke oväsentlig effekt. Kostnaden för att utarbeta nya eller uppdatera och bearbeta de nu framtagna anvisningarna inför ny allmän eller annan form av taxering om några år torde med sannolikhet bli väsentligt större än vid en löpande aktualisering.

Områdesanvisningarna har och kommer att få betydande användning för andra ändamål i framtiden, t. ex. för skogsekonomisk planering.

RSV vill därför föreslå att det i fastighetstaxeringslagen tas in en bestämmelse om skyldighet för skogsvårdsstyrelsen att å jourhålla områdesanvisningarna. Frågan bör dock tas upp till diskussion med skogsstyrelsen.

4.5 Övrigt

TOR tar upp en fråga som har att göra med nämndledamöters rätt att ta del av fastighetsdeklarationer. TOR anför följande.

Bestämmelserna om sekretess har nyligen ändrats. I taxeringslagen (TL) och FTL finns nu inte längre bestämmelser om att nämnderna skall utse särskilda ledamöter, som får granska deklarationer. De nya bestämmelserna innebär naturligtvis inte en minskning av ledamöternas möjlighet att få ta del av uppgifter som behövs för deras ställningstagande i taxeringsfrågor. Avsikten har i stället varit att anpassa taxerings- och skattebestämmelserna till den nya sekretesslagen. I förarbetena (prop. 1980/81:70) till ändringen av 50 § TL och 18 kap. 16 § FTL har departementschefen angett att det bör ankomma på myndigheterna att genom interna föreskrifter ange vad som skall gälla i fråga om rätten att ta del av handlingar med sekretesskyddade uppgifter. Kommittén har som sin mening uttalat att denna rätt även i fortsättningen bör omfatta samtliga ledamöter i fastighetstaxeringsnämnden. Enligt TOR:s mening bör det ankomma på RSV att utfärda närmare anvisningar om nämndledamöters rätt att ta del av fastighetsdeklarationer m. m.

5 Fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet (8)

Den föreslagna *tidsplanen* för fastighetstaxeringsnämndernas arbete kritiserar av flera remissinstanser, däribland *länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus, Skaraborgs och Kopparbergs län, de lokala skattemyndigheterna i Mölndals och Skellefteå fögderier, FSF* och *Sveriges fastighetsägareförbund*. Man vänder sig framför allt mot att tidsfristerna för erinringar mot nämndens beslut samt för omprövning av beslut infaller under semestertid och menar att dessa och efterföljande tidsfrister bör flyttas fram. Som lämpligare sluttidpunkter nämns bl. a. för erinringar mot nämndens beslut den 31 augusti i stället för den 15 augusti, för omprövning av beslut den 15 september alternativt den 30 september i stället för den 31 augusti och för underrättelse av omprövat beslut den 15 oktober alternativt den 20 oktober i stället för den 30 september. Sveriges fastighetsägareförbund vill att tiden för erinringar skall utsträckas till tre månader.

Det finns emellertid även företrädare för uppfattningen att förfarandet bör förkortas. Således menar *lokala skattemyndigheten i Linköpings fögderi* att man bör slopa både möjligheten att komma in med erinringar och omprövningsinstitutet. Myndigheten menar att taxeringsnämndens arbete bör avslutas redan den 31 maj. Som skäl anför lokala skattemyndigheten att det med hänsyn till det förhållandevis ringa antalet nytaxeringar inte kan anses föreligga särskilt stort behov av omprövning samt att detta förfarande skulle medföra en besvärlig administration och väsentligt merarbete för de lokala skattemyndigheterna.

TOR berör frågan om *nämndens kommunikation med fastighetsägaren* och

menar att denna underlättas om nämndens första ställningstagande benämns "preliminärt beslut".

Några remissinstanser behandlar *förfarandet vid fördelning av taxeringsvärde*. Kommittén har härvid föreslagit att det liksom hittills bör finnas möjlighet att få taxeringsvärdet fördelat på olika fastigheter eller fastighetsdelar när flera sådana ingår i en taxeringsenhet. Sådana beslut får enligt kommittén fattas av ordföranden även efter det att det ordinarie taxeringsarbetet avslutats. Under hänvisning bl. a. till att det kan vara angeläget för fastighetsägaren att få ett snabbt beslut om fördelning har kommittén föreslagit att rätten att föra talan mot sådant beslut avskaffas.

Domstolsverket och kammarrätten i Göteborg ifrågasätter om det finns några bärande skäl att behålla fördelningsförfarandet. Om så anses vara fallet, anser domstolsverket att beslutsrätten under alla omständigheter bör läggas på lokal skattemyndighet eller tjänsteman på länsstyrelsen i stället för på nämnden/ordföranden. Kammarrätten anser att det bör utredas i vilken omfattning ett uppdelningsbeslut begärs och i vilka sammanhang ett sådant beslut har betydelse och fortsätter.

Endast om utredningen visar att ett uppdelningsbeslut kan ha någon rättslig betydelse, bör möjligheten att få ett sådant beslut finnas kvar. I sådant fall skall beslutet kunna överklagas. Prövningen kan anförtros lokal skattemyndighet med länsstyrelse som första och enda besvärinstans.

Länsrätten i Malmöhus län är också kritisk till förslaget att slopa fullföljdrätten och anför följande i frågan.

Länsrätten delar i och för sig kommitténs uppfattning att det i vissa fall kan vara angeläget för en fastighetsägare att få ett snabbt beslut. Att det i vissa fall är angeläget med ett snabbt beslut kan emellertid inte vara ett avgörande skäl för att slopa fullföljdrätten. Det torde för övrigt vara svårt att helt överblicka vilka motiv som ligger bakom en ansökan om fördelning av taxeringsvärdet. Om det även i fortsättningen skall finnas en möjlighet att ansöka om fördelning av taxeringsvärdet, vilket kommittén föreslår, så bör enligt länsrättens mening även rätten till fullföljd finnas kvar.

Enligt *TOR* är dock besvärsförbud en förutsättning för att beslut skall kunna fattas efter taxeringsarbetets slut. Införs inte besvärsförbud, anser *TOR* att beslut om fördelning endast bör få fattas under tid då taxeringsarbetet pågår.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län anser att det bör klargöras hur förfarandet skall gå till i praktiken beträffande ansökningar som aktualiseras efter taxeringsperiodens slut.

Länsrätten i Göteborgs och Bohus län menar att den aktuella lagtexten bör kompletteras med föreskrift om att beslut kan fattas under hela året trots att nämndens arbete skall vara avslutat tidigare.

I detta sammanhang tar *LRF* upp en fråga som gäller uppskattning av fastighets värde enligt 22 § arvs- och gåvoskattelagen (1941:416) när fastigheten inte är taxerad för sig. *LRF* anför härvid följande.

Enligt delegationens uppfattning vore det ändamålsenligt att låta fastighetstaxeringsnämnden avgöra gälvärdet i de berörda fallen. Genom att fastighetstaxeringsnämnden skall kunna fatta beslut om fördelning av taxeringsvärdet under hela året blir det nu möjligt att låta nämnden ta hand om frågan. Härigenom skulle man också undanröja den ovisshet som för närvarande finns beträffande värderingen av fastigheter som bortskänks under år då allmän fastighetstaxering sker. Det är i sådana fall oklart i vad mån värdet skall bestämmas med ledning av det gamla eller det nya taxeringsvärdet. I konsekvensens namn bör det gamla värdet gälla även i dessa fall.

Vid behandling av den del av betänkandet som avser *fastighetslängden* (8.3.7) kritiserar *länsstyrelsen i Skaraborgs län* förslaget att inskränka det antal exemplar av fastighetslängden som tas fram, eftersom detta innebär att fastighetstaxeringsnämnden inte längre kommer att tillhandahållas någon avskrift.

6 Uppföljning av fastighetstaxering och inkomst- och förmögenhetstaxering i anledning av domstols beslut om fastighetstaxering (9.1 och 9.2)

De remissinstanser som tar upp denna del av betänkandet är allmänt positiva till förslaget. RSV framhåller att förslaget bör leda till en välbehövlig avlastning av länsrätternas arbetsbörda och en betydande kostnadsbesparing för det allmänna. RSV säger vidare att det föreslagna förfarandet kommer att innebära fördelar även för fastighetsägarna med framför allt snabbare beslut om följdändringar av inkomsttaxeringen. Såväl RSV som flera av de övriga remissinstanserna framhåller dock att förslaget kommer att innebära en ökning av arbetsbelastningen för lokal skattemyndighet, vilket måste beaktas vid bedömning av myndigheternas resurser. Detta påpekas särskilt av *länsstyrelserna i Stockholms och Malmöhus län*, de *lokala skattemyndigheterna i Linköpings, Växjö, Helsingborgs, Lunds, Ängelholms, Mora och Östersunds fögderier* samt FSF. Lokala skattemyndigheten i Mora fögderi anser att utebliven resursförstärkning innebär att det föreslagna förfarandet enligt 72 b § TL inte kan genomföras.

En del remissinstanser anser att kommittén går för långt i sitt förslag att lokal skattemyndighet skall få besluta om de följdändringar av inkomst- och förmögenhetstaxering som föranleds av ändrad fastighetstaxering. *Lokala skattemyndigheten i Linköping* anser härvid, att de bedömningar och justeringar som det här kan bli fråga om kan vara så grannliga och komplicerade att rätten att besluta om följdändringarna bör läggas på taxeringsintendenten i stället för på lokala skattemyndigheten. *Kammarrätten i Göteborg* menar att lokal skattemyndighets uppföljningsbeslut bör begränsas till att endast gälla sådana beslut som avser schablonintäkt, garantibelopp och förmögenhetsberäkning. Liknande synpunkter framförs av *länsrätten i Malmöhus län*, *länsstyrelsen i Malmöhus län* och den *lokala*

skattemyndigheten i Helsingborg, Länsrätten i Göteborgs och Bohus län anser att automatisk rättelse enligt 72 b § TL endast bör avse följdfrågor av teknisk karaktär. Kammarrätten i Göteborg anför följande i sitt yttrande.

Kammarrätten delar kommitténs uppfattning att det av principiella och praktiska skäl är angeläget att beslut om ändrat taxeringsvärde automatiskt följs av ändringar i inkomst- och förmögenhetstaxeringar samt att, när så kan ske, dessa åtgärder vidtas av lokal skattemyndighet. När taxeringsvärdet ändras, kan emellertid fastighetsägarens inkomsttaxering påverkas i flera olika hänseenden. Vanligtvis skall schablonintäkt och garantibelopp ändras. I dessa fall råder den skattskyldige inte över ändringsbeslutet. Även om han motsätter sig en ändring, skall den ske. Att följa upp ändringen i fastighetstaxeringen genom att ändra schablonintäkten och garantibeloppet framstår därför mer som en rättelse än som ett beslut om taxering. Det bör därför, såsom kommittén föreslår, ankomma på lokal skattemyndighet att vidta de åtgärder som behövs. I andra fall berörs underlaget för ett värdeminskingsavdrag eller ingångsvärdet vid beräkning av realisationsvinst. En uppföljning av beslutet att ändra taxeringsvärdet är i dessa fall av mer komplicerad natur. En skattskyldig kan under en följd av år ha använt ett annat underlag för beräkningen av ett värdeminskingsavdrag än det taxeringsvärde som slutligen har bestämts. Om värdeminskingsavdraget finns med i ett bokslut, kan tidigare års inkomsttaxeringar inte utan vidare brytas upp. Har fastighetens taxeringsvärde höjts, finns det möjligheter för den skattskyldige att vid ett senare års taxering kompensera sig för tidigare ej utnyttjat värdeminskingsavdrag. Den skattskyldige har i dessa fall vissa valmöjligheter. Om den ändrade fastighetstaxeringen inverkar på realisationsvinstberäkningen, kan den skattskyldige föranledas att välja en annan metod för att bestämma ingångsvärdet. Ändringar i underlaget för värdeminskingsavdrag och i realisationsvinstberäkningar kräver därför att den skattskyldige medverkar. Dessa ändringar framstår mer som beslut om taxering än som rättelser av teknisk natur. Lokal skattemyndighet bör inte få fatta uppföljningsbeslut i dessa fall. Kommittén synes inte heller ha avsett detta. Om bestämmelsen utformas så som föreslagits – att lokal skattemyndighet skall verkställa uppföljningsbeslut, om särskilda skäl inte talar för att länsrätt i stället skall fatta beslutet – innebär det att lokal skattemyndighet i många fall måste göra bedömningar som kan inverka på inkomsttaxeringen. Enligt kammarrättens mening bör därför de uppföljningsbeslut som skall verkställas av lokal skattemyndighet begränsas till sådana som angår schablonintäkt, garantibelopp och förmögenhetsberäkning. Denna begränsning bör komma till uttryck i lagtexten. Övriga uppföljningsåtgärder bör såsom tidigare handläggas av länsrätten som första instans eller, om taxeringen är föremål för prövning i högre instans, av denna. De bör alltid kunna initieras av taxeringsintendent och den skattskyldige.

Även andra aspekter läggs på frågan hur arbetet med uppföljningen bör fördelas mellan den lokala skattemyndigheten och länsrätten. De förslag som därvid lämnas skiljer sig åt i olika avseenden. Genomgående framhålls dock behovet av en klarare avgränsning beträffande den lokala skattemyndighetens och länsrättens befattning med följdändringarna än som följer av kommitténs förslag.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län anser att gränsdragningen mellan lokal

skattemyndighets och länsrätts befattning med följdändringarna bör ske genom att man preciserar beloppsgränsen för när inkomst- och förmögenhetstaxering skall ändras av den lokala skattemyndigheten. Enligt länsstyrelsen torde det inte vara realistiskt att den lokala skattemyndigheten i varje enskilt fall skall göra beräkningar av skattekonsekvenserna för att kunna bedöma om ändrad fastighetstaxering bör föranleda justering av inkomst- och förmögenhetstaxering. Liknande önskemål framförs av de lokala skattemyndigheterna i Norrtälje och Östersunds fögderier.

Länsrätten i Stockholms län anför följande i frågan.

Den lokala skattemyndighetens skyldighet till ändring av inkomst- och förmögenhetstaxeringen föreslås av kommittén vara villkorlig, varvid man velat undanhålla bagatelländringar. Redan det arbete som nedlagts på att konstatera ärendets bagatellartade karaktär blir säkerligen tillräckligt för att motivera att arbetet slutförs med ändring och omräkning av skatten. Principiellt synes det även olämpligt att tillerkänna den lokala skattemyndigheten ett fritt skön i denna uppgift. Åtminstone bör de justeringar som föranleder lägre taxeringar rättas oavsett storlek.

Länsstyrelsen i Östergötlands län anser också att huvudprincipen vid den lokala skattemyndighetens rättelseförfarande bör vara att det alternativ som är förmånligast för den skattskyldige skall gälla. Med en sådan ordning behöver, enligt länsstyrelsens mening, inte ens sådana fall där rättelse kan ske enligt olika alternativ hänskjutas till länsrätt.

Några remissinstanser framhåller betydelsen av att den skattskyldige får underrättelse från myndigheterna såväl i de fall då uppföljningsåtgärd vidtagits som då man underlåtit att företa sådan åtgärd. Bland dem som särskilt uppmärksammar denna fråga finns *länsrätterna i Göteborgs och Bohus* samt *Västerbottens län*, *länsstyrelserna i Malmöhus och Gotlands län* samt *FSF*. *Länsrätten i Västerbottens län* anför följande.

Eftersom LSM inte alltid skall behöva företa följdändring enligt 72 b § TL, men den berörda parten inte kan veta hur LSM tänker göra, borde kanske den ordningen övervägas att LSM alltid i de fall uppföljningsåtgärder kan komma i fråga skall meddela något beslut i frågan och alltså tala om för part att LSM t. ex. inte avser att vidta någon uppföljningsåtgärd alls. Efter ett sådant beslut vet då parten att han måste utnyttja besvärsmöjligheten i 102 § TL för att få en uppföljning genomförd.

Bland de övriga förslag som lämnas i detta sammanhang bör även nämnas ett från *länsrätten i Östergötlands län* som innebär att bestämmelsen i 102 § TL skulle bli helt överflödig. Länsrätten anser att detta kan uppnås genom att man inför en bestämmelse i 72 b § TL om att talan mot beslut enligt det lagrummet skall föras särskilt.

Lokala skattemyndigheten i Norrtälje fögderi anser att 72 b § TL bör kompletteras med en föreskrift om att rättelse inte får verkställas för år då inkomst- eller förmögenhetstaxering är under prövning eller prövats av förvaltningsdomstol.

FSF menar att rättelse av inkomst- och förmögenhetstaxering bör ske endast efter framställning av den skattskyldige eller taxeringsintendenten. FSF anför följande i frågan.

Föreningen är positiv till att reglerna för följdändringar av inkomst- och förmögenhetstaxering vid ändrad fastighetstaxering förenklas på så sätt att lokal skattemyndighet ges möjlighet att besluta om sådana ändringar. Föreningen är dock tveksam till om dessa regler skall ges sådan utformning att rättelse av inkomst- och/eller förmögenhetstaxering skall ske på initiativ av lokal skattemyndighet. Kommittén har bl. a. pekat på att bagatelländringar ska kunna underlätas. Gränsen för när en ändring skall anses vara bagatellartad torde vara svår att dra. I många fall torde en ändring medföra endast ringa eller inga alls skattekonsekvenser, exempelvis när endast garantibelopp understigande inkomst av fastighet berörs, eller när 80/85 %-regeln eller reglerna om reducering av förmögenhet i rörelse eller jordbruk är tillämpliga. I sådana fall kan ändringen av taxeringsvärdet vara betydande medan påverkan på inkomst- eller förmögenhetsskatten endast är ringa. Kommittén har inte tagit upp de svårigheter som uppkommer när fastigheten är belägen inom ett fögderi och fastighetsägaren är bosatt i ett annat eller, vilket är vanligt i Sydsverige, att ägaren är bosatt i utlandet och skall taxeras till statlig inkomstskatt i det för riket gemensamma distriktet. Vidare har inte heller angetts närmare hur rättelse ska göras när inkomst- eller förmögenhetstaxering är eller har varit föremål för prövning i högre instans. Ett betydande arbete måste läggas ner på att i varje enskilt fall ta fram deklarerationshandlingarna (ofta flera år gamla) och bedöma konsekvenserna i skattehänseende. Med hänsyn till vad som nu anförts vill föreningen förorda att skyldighet för lokal skattemyndighet att vidta ändring av inkomst- eller förmögenhetstaxering bör föreligga först efter framställning från vederbörande skattskyldig eller taxeringsintendent.

En del remissinstanser är kritiska till den föreslagna tidsfristen inom vilken uppföljningsåtgärd skall vidtas, dvs. tre månader från den dag beslutet meddelades. *Länsrätten i Västerbottens län* anför följande i frågan.

Länsrätten inser att tidsgränsen föreslagits för att man skall åstadkomma en snabb handläggning. Man kan emellertid fråga sig vad som händer om LSM inte inom föreskriven tid hinner fatta sitt uppföljningsbeslut. Anledningen härtill kan vara stor arbetsbörda, fördröjd kommunikation osv. Är i det läget LSM förhindrad att meddela uppföljningsbeslutet i fråga? Jämför man med de liknande tidsgränserna i 72 a och 72 b §§ TL synes så vara fallet. Men om LSM ej får vidta uppföljningsåtgärden, synes någon uppföljning ej kunna ske eftersom länsrätten enligt förslaget ej längre har med uppföljningen att göra, låt vara att LSM:s beslut i uppföljningsfrågan får överklagas enligt förslaget till 31 kap. 1 § FTL.

Enligt länsrättens mening måste LSM ges möjlighet att i särskilda fall fatta beslut även efter tremånaderstidens utgång. Alternativt måste part ges möjlighet att föra upp uppföljningsfrågan till länsrätten även i de fall LSM ej hunnit fatta något sådant beslut.

Lokala skattemyndigheten i Norrtälje fögderi anser också att tidsfristen bör kunna frångås om särskilda skäl föreligger. Myndigheten föreslår vidare att tidsfristen beräknas med utgångspunkt från den dag då lokala skattemyn-

digheten erhöill del av beslutet. Liknande önskemål framförs av *de lokala skattemyndigheterna i Stockholms och Linköpings fögderier*.

Lokala skattemyndigheten i Östersunds fögderi och *FSF* anser att tiden för följdändringar bör anknytas till vad som gäller för eftertaxering. *FSF* anser att man bl. a. därigenom minskar riskerna för rättsförluster betydligt.

För att undvika onödiga rättsförluster i de fall lokal skattemyndighet inte ansett sig ha haft skäl att ändra inkomst- och förmögenhetstaxeringen föreslår *länsrätten i Göteborgs och Bohus län* att besvärstiderna för alla besvärshänsedagade enligt 102 § TL utsträcks till ett år från sex månader.

En annan ändring som gäller beräkningen av besvärstid i 102 § föreslås av *länsrätten i Stockholms län*. Länsrätten anser att beräkningen bör utgå från delgivningsdagen i stället för dagen då dom eller beslut meddelades.

SABO tar upp en särskild fråga som gäller möjligheten att ändra ny taxering som äsatts vid särskild fastighetstaxering, om detta är motiverat när domstol meddelat beslut med anledning av att besvär anförts över den taxering som bestämdes vid den allmänna fastighetstaxeringen. *SABO* anför följande härom.

När besvär vid allmän fastighetstaxering har föranlett ändrat taxeringsvärde skall enligt förslaget även de vid påföljande särskilda fastighetstaxeringar överflyttade taxeringsvärdena ändras. Dessa senare taxeringsvärden är identiska med det överklagade taxeringsvärdet från den allmänna fastighetstaxeringen. Om ny taxering skett vid särskild fastighetstaxering, påverkas detta värde dock ej av beslutet i besvärshänsedet från den allmänna fastighetstaxeringen. Endast om förutsättningar för besvär i särskild ordning föreligger, kan en sådan ny taxering komma att ändras. Om exempelvis samma skäl kan anföras mot den nya taxeringen vid särskild fastighetstaxering som de skäl som biträts vid besvär över taxeringen vid allmän fastighetstaxering, kan detta få till följd att taxeringsvärdet vid den allmänna fastighetstaxeringen måste ändras med minst 20 % jämfört med det överklagade beslutet för att ändring av den nya taxeringen skall kunna ske.

Givetvis kan fastighetsägaren även anförä besvär mot den nya taxeringen vid särskild fastighetstaxering utan hinder av att besväret över taxeringen vid allmän fastighetstaxering ej är avgjort. Detta förefaller dock onödigt. I stället bör det öppnas en möjlighet att utan restriktioner få ny taxering ändrad vid särskild fastighetstaxering, om det är motiverat med hänsyn till utslag beträffande besvär över taxering vid allmän fastighetstaxering.

7 Besvärsh- och rättelseförfarandet (10.3)

Flera remissinstanser hänvisar även vid behandlingen av detta avsnitt till behovet av förstärkning av lokal skattemyndighets resurser med anledning av förslaget att förlänga den tidsperiod inom vilken rättelse enligt 20 kap. 23 § FTL jämfört med 28 kap. 10 § FTL får vidtas. Bland dem som särskilt understryker vikten härav finns *länsstyrelserna i Malmöhus och Västerbottens län* samt den *lokala skattemyndigheten i Vilhelmina fögderi*.

I övrigt är det främst besvärstiderna, de extraordinära besvärsgrunderna samt förslaget att ändra bestämmelsen i 4 § lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt (SFL) beträffande fastighets värdering som berörs av remissinstanserna.

När det gäller *besvärstiderna* menar några remissinstanser att tidsfristerna för anförande av besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut bör flyttas fram som en följd av att de även anser att det föreslagna tidsschemat för taxeringsarbetet i första instans bör förlängas. Önskemål härom framförs av *länsrätten i Göteborgs och Bohus län* och *länsstyrelsen i Skaraborgs län*.

Länsrätten i Östergötlands län anser att det är lämpligt att besvärstiderna för mål om särskild fastighetstaxering överensstämmer med vad som gäller för mål enligt TL. *Länsrätten i Göteborgs och Bohus län* och *länsstyrelsen i Skaraborgs län* framför liknande synpunkter.

Lokala skattemyndigheten i Umeå menar å andra sidan att fastighetsägares besvärstid bör inskränkas till den 31 oktober. Myndigheten ifrågasätter vidare om man inte bör införa gemensam besvärstid för kommun och taxeringsintendent och därvid bestämma sluttidpunkten till den 28 februari.

Vad beträffar *grunderna för besvär i särskild ordning* menar *länsrätten i Stockholms län* att begreppet "väsentligt annorlunda taxering" bör specificeras genom att man i lagtexten i procent anger vilken storlek som den åsyftade ändringen bör ha. *Länsrätten i Göteborgs och Bohus län* ifrågasätter om det inte alltid bör finnas möjlighet till extraordinär besvärsrätt när domstol har frångått en anvisning. *Länsstyrelsen i Hallands län* anser att man i propositionen klart bör ange att de extraordinära besvärreglerna är tillämpliga i de fall ny taxering missats antingen på grund av att taxeringsnämnd inte erhållit uppgift om byggnadslov eller på grund av att byggnadslov inte utnyttjats det år det erhållits och av misstag anmaning att avlämna fastighetsdeklaration följande år inte skett.

Domförfhetsreglerna för länsrätt (avsnitt 10.2.2.1) berörs av *länsrätten i Östergötlands län*. *Länsrätten* vill utvidga möjligheterna att avgöra fastighetstaxeringsmål som enmansmål till att avse mål som avser annan fastighet och där det tvistiga beloppet inte överstiger 100 000 kr.

Förslaget om *ändring av förmögenhetstaxeringsregeln* beträffande fastigheter i 4 § SFL innebär enligt en del remissinstanser förenklingar i taxeringsarbetet. Detta framhålls av den *lokala skattemyndigheten i Östersunds fögderi* och *FSF* som dock tillägger att lagtexten bör förtydligas i frågan hur man skall förfara när en fastighet inte alls varit taxerad året före taxeringsåret. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* ifrågasätter ändringen och anför därvid att det i vissa fall kan vara fråga om betydande tillgångar som, om förslaget genomförs, inte blir redovisade, medan å andra sidan skulderna i sin helhet skall tas upp. *Länsstyrelsen* finner detta ur fiskal synpunkt otillfredsställande.

Länsstyrelsen i Västerbottens län är kritisk till det föreslagna undantaget från den nya bestämmelsen och anför därvid.

Reglerna om förmögenhetstaxering föreslås ändrade så att taxeringsvärdet för fastighet året före taxeringsåret – med ett enda undantag – alltid skall ligga till grund för förmögenhetsberäkningen. Undantaget avser det fall när fastighet på grund av skogsavverkning, täktverksamhet eller till följd av eldsvåda, skogsbrand, vattenflöde eller jämförlig händelse fått taxeringsvärdet reducerat. I sådant fall föreslås taxeringsvärdet som åsatts för taxeringsåret i stället användas.

I samhällsdebatten förs numera allmänt fram krav på förenklingar i skattesystemet. Varje detaljreglering som görs av det slag som här avses står i strid med kravet på förenklingar. En avvägning måste alltid göras mellan den materiella effekten (s. k. millimeterrättvisa) och av en bestämmelse och dess praktiska konsekvenser (resursbehov m. m.). I detta fall rör den materiella effekten bara ett taxeringsår och kan kräva väsentliga resurser. Länsstyrelsen ställer sig därför tveksam till föreslagen undantagsbestämmelse. Det kan tilläggas att regeln då blir helt jämförbar med den som gäller vid garantibeskattningen och som kommittén dragit parallell med.

**Sammanställning av remissyttranden över betänkandet Besvärsgreger vid allmän fastighetstaxering, följdändringar m. m.
(Ds B 1980:8)**

1 Inledning

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av justitiekanslern (JK), domstolsverket, kammarkollegiet, Svea hovrätt, kammarrätterna i Göteborg och Sundsvall, hyresnämnden och arrendenämnden i Göteborg, länsrätterna i Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Värmlands, Jämtlands samt Norrbottens län, centralnämnden för fastighetsdata (CFD), riksrevisionsverket (RRV), riksskatteverket (RSV), statens planverk (planverket), statens lantmäteriverk (LMV), statens vattenfallsverk (Vattenfall), länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Örebro, Gävleborgs samt Norrbottens län, länsstyrelsernas organisationsnämnd (LON), arrendelagskommittén, stämpelskatteutredningen, Föreningen Auktoriserade revisorer (FAR), HSB:s riksförbund, Kooperativa förbundet (KF), Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Svenska byggnadsentreprenörföreningen (SBEF), Svenska elverksföreningen (Elverksföreningen), Svenska kommunförbundet (Kommunförbundet), Svenska kraftverksföreningen (Kraftverksföreningen), Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund, Svenska lokaltrafikföreningen (Lokaltrafikföreningen), Svenska sparbanksföreningen (Sparbanksföreningen), Sveriges advokatsamfund (Advokatsamfundet), Sveriges allmännyttiga bostadsföretag (SABO), Sveriges fastighetsägareförbund, Sveriges industriförbund (Industriförbundet), Sveriges jordägareförbund (Jordägareförbundet), Sveriges Radio AB, Sveriges redovisningskonsulters förbund (SRF), Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Sveriges villaägareförbund och Taxeringsnämndsordförandenäs riksförbund (TOR).

Härutöver har yttrande inkommit från Stig Ekmark.

Vattenfall och Kraftverksföreningen har lämnat in ett gemensamt utarbetat svar. Elverksföreningen återoppar som sitt yttrande det av Vattenfall och Kraftverksföreningen gemensamma svaret. LRF har som sitt yttrande ingett ett inom Lantbrukarnas skattedelegation upprättat utlåtande. Sveriges skogsägareföreningars riksförbund delar de synpunkter som har framförts i nämnda yttrande. Jordägareförbundet hänvisar till de synpunkter som framförs i Lantbrukarnas riksförbunds yttrande samt avger eget svar. SAF och Industriförbundet har avgett ett gemensamt remissvar.

I följande sammanställning redovisas endast yttranden över de delar av betänkandet som behandlar besvär i särskild ordning. De sifferbeteckningar

som anges efter olika rubriker syftar på motsvarande avsnitt i betänkandet.

Besvär i särskild ordning (3.2.3)

Allmänt

Förslagen har i allmänhet fått ett positivt mottagande av remissinstanserna. Flera remissinstanser har synpunkter på förslagen, framför allt i fråga om utvidgning av tillämpningsområdet enligt 23 kap. 2 § 6 FTL.

Kammarrätten i Göteborg behandlar frågan om de föreslagna tilläggen av orden "eller del av fastighet" i 23 kap. 2 § 1 och 4. Kammarrätten anser att dessa tillägg inte kan godtas utan vidare. Bl. a. kan "del av fastighet" avse en så liten areal eller en så obetydlig byggnad att taxeringen påverkas endast i mindre grad. Här bör liksom i fråga om ändringsförslaget under punkt 4 behovet av särskilda rättelsemöjligheter tillgodoses genom övriga punkter.

Länsstyrelserna i Östergötlands och Gävleborgs län behandlar den föreslagna ändringen av bestämmelsen om besvär i särskild ordning vid dubbeltaxering. *Länsstyrelsen i Gävleborgs län* påpekar att andra fall av dubbeltaxering av fastighet än vad kommittén angett kan ske och föreslår vissa ändringar.

Länsstyrelsen i Malmöhus län tar upp besvärsmöjligheterna om egendom som avses i 7 kap. 16 § FTL felaktigt åsätts taxeringsvärde.

I fråga om förslagen att utvidga besvärsrätten i särskild ordning när domstol frångår anvisning eller när brister i taxeringsunderlaget föreligger har remissinstanserna framfört flera synpunkter.

Flera remissinstanser ställer sig positiva till utvidgningen. Detta gäller bl. a. *domstolsverket*, *kammarrätten i Göteborg*, *länsrätterna i Jämtlands och Jönköpings län*, *länsstyrelserna i Stockholms och Uppsala län* samt *SABO*.

Några remissinstanser är negativa till förslaget. Hit hör bl. a. *Lantbrukarnas skattedelegation* och *Sveriges fastighetsägareförbund*.

Flera remissinstanser har ansett att eller ifrågasatt om inte utvidgning av tillämpningsområdet bör komma till uttryck i lagtexten. Hit hör bl. a. *domstolsverket*, *Svea hovrätt*, *kammarrätterna i Göteborg och Sundsvall*, *länsrätterna i Stockholms, Malmöhus, Värmlands och Jönköpings län*, *länsstyrelserna i Stockholms och Gävleborgs län* samt *Sveriges fastighetsägareförbund*.

Några remissinstanser anser att eller ifrågasätter om inte ett särskilt eftertaxeringsinstitut bör införas vid fastighetstaxering. Hit hör bl. a. *kammarrätten i Sundsvall* samt *länsrätterna i Jämtlands och Norrbottens län*.

Domstolsverket finner att den föreslagna utvidgningen i och för sig torde

kunna inrymmas i nuvarande lydelse av 167 § 2 mom. 6) TL. Verket vill dock framhålla det angelägna i att en sådan utvidgning kommer till uttryck i ett tillägg till lagrummet. Härigenom skulle tolkningen av förevarande bestämmelse underlättas högst betydligt.

Svea hovrätt, som i sak inte har något att erinra mot förslaget, anger att i formellt avseende kan anmärkas att motivuttalanden inte är bindande för de tillämpande myndigheterna. För att man skall uppnå att den åsyftade utvidgningen av besvärsrätten med säkerhet beaktas av myndigheterna torde det, enligt hovrätten, således fordras att ändringen kommer till uttryck i lagtexten.

Kammarrätten i Göteborg framför liknande synpunkter i fråga om lagreglering.

Länsrätten i Jämtlands län anger att när det gäller vanlig taxering har praxis intagit den ståndpunkten att extraordinär besvärsrätt inte föreligger vid ändrad rättstillämpning. Fastmera ankommer det på den enskilde att genom besvär bevaka sin rätt. Motsvarande gäller vid fastighetstaxering och bör gälla även i sådana fall då en domstol frångår en anvisning enligt länsrätten.

Enligt *länsstyrelsen i Stockholms län* torde den föreslagna möjligheten att anföra besvär om skattedomstol frångått anvisning, som omfattar flera fastigheter, redan existera i praxis.

Enligt *länsrätten i Norrbottens län* kan det fall att domstol avviker från en anvisning anses ligga inom den tillämpning av punkten 6 då särskilt lokationen "särskilda skäl" som föreligger i dag. Länsrätten rekommenderar att möjligheten att i efterhand ändra en beslutad fastighetstaxering på grund av brister i underlaget utformas som ett fristående institut i likhet med reglerna om eftertaxering vid inkomsttaxering.

Länsrätten i Malmöhus län anser att ändringen av procentsatsen för när väsentligt annorlunda taxering skall föreligga borde ha kommit till uttryck i lagtexten.

Länsstyrelsen i Uppsala län, som ställer sig särskilt positiv till förslaget till viss utvidgning av tillämpningsområdet för besvär i särskild ordning, delar kommitténs uppfattning att denna utvidgning inte kräver någon ändrad lydelse av lagreglerna. Länsstyrelsen utgår därvid ifrån att även i propositionen anges att de föreslagna nya besvärsgrunderna skall inrymmas i de oförändrade lagreglerna.

Länsrätten i Östergötlands län anför:

Det är mycket vanligt att samtliga ägare av fastigheter i en gruppbebyggelse överklagar fastighetstaxeringsnämndens beslut och de måste enligt gällande ordning förfara så för att inte göra en rättsförlust om en nedsättning av taxeringsnivån finns motiverad. Länsrätten skulle besparas en oändlig mängd mål om fastighetsägare i en gruppbebyggelse i stället kunde göra så att bara en av dem överklagade och hans mål fick tjäna som pilotmål. Vann han bifall i länsrätten, kammarrätten eller regeringsrätten, skulle sedan övriga i

gruppen få anföra följdbesvär hos länsrätten för att få motsvarande nedsättning. Länsrätten föreslår därför att i 23 kap. 2 § som en punkt 8 tilläggs "om fastighet tillhör en gruppbebyggelse och taxeringsvärdet på annan fastighet i samma gruppbebyggelse satts ned efter besvär av dess ägare".

Länsstyrelsen i Stockholms län ifrågasätter om inte ändringar av byggnadsvärdena i grupphusbebyggelser med otvivelaktigt identiskt lika byggnader alltid skall få ske även om ändringen skulle understiga 10 %.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län, som föreslår att beloppsförsättningen för "väsentligt annorlunda taxering" tas in i lagtexten, anser att 10 %-regeln bör kompletteras med en beloppsmässig spärregel, förslagsvis 10 000 kr.

Enligt *länsstyrelsen i Östergötlands län* kan det vara rimligt att en som det sedermera visat sig felaktig anvisning tillämpats, som lett till att väsentligt annorlunda taxering bort bli följden, av rättviseskäl även skall få återopas för rättelse i särskild ordning. Med det omfattande beslutsunderlag som i dag tas fram vid provvärdering o. dyl. innan dessa anvisningar utfärdas, torde det dock bli ytterst sällsynt att anvisningar frångås. Vissa tillämpningsproblem kommer sannolikt att uppkomma i en del av dessa fall och stora krav måste ställas på att skattedomstolen verkligen klargör att anvisningen frångåtts och vad den korrigerade anvisningen skall anses omfatta för fastigheter, område osv.

Länsstyrelsen godtar den andra rättelsemöjligheten som sådan, liksom att en beloppsspärr bör gälla. Beloppsspärrens storlek kan självfallet diskuteras. Länsstyrelsen anser därvid att tioprocentsspärren bör kombineras med ett lägsta värde för ändring om "minst 10 000 kr" för att undanta bagatellartade fall från prövning. Genom att knyta grunden för rättelsemöjligheten till en felaktig eller ofullständig uppgift i deklarationsmaterialet med bortseende från vem som orsakat felet och anledningen till det bristfälliga materialet torde regeln bli relativt enkel att tillämpa. Länsstyrelsen tillstyrker därför förslaget rent principiellt.

Länsrätten i Göteborgs och Bohus län ifrågasätter om inte möjligheten till extraordinär besvärsrätt ur rättvisesynpunkt alltid bör finnas om domstol har frångått en anvisning.

Lantbrukarnas skattedelegation anför:

Kommittén föreslår vidare att möjligheten till besvär i särskild ordning utvidgas. Enligt kommitténs uppfattning bör extraordinär besvärsrätt föreligga så snart ett oriktigt taxeringsunderlag konstateras. Någon formell lagändring anses dock inte behövlig. För att den utökade rättelsemöjligheten skall ge åsyftat resultat föreslår kommittén att fastighetstaxeringarna eftergranskas i större omfattning än vad som hittills skett.

Delegationen anser även detta förslag betänkligt. Kommittén gör enligt delegationens uppfattning en alltför stor sak av fastighetstaxeringen. Fastighetstaxeringen har inte lika stor betydelse som inkomsttaxeringen och man bör inte driva rättelsemöjligheterna så långt som kommittén föreslår. Man bör koncentrera sig på de mera väsentliga fallen. Dessutom anser

delegationen det viktigt att lagakraftsaspekten beaktas så att man normalt kan utgå från att taxeringarna står sig när den ordinarie besvärstiden löpt ut. Detta väger enligt delegationens uppfattning tyngre än det kommittén anför på s. 167, nämligen att det från ordningssynpunkt är ett väsentligt intresse att alla förändringar i fråga om fastighetstaxeringsförhållanden registreras.

SAF m. fl. godtar förslagen med vissa undantag. Det är t. ex. inte utan vidare givet att även kommun och taxeringsintendent i det allmännas intresse bör äga denna extraordinära besvärsrätt. Taxeringsintendent bör enligt *SAF m. fl.* endast ha rätt att anförda besvär till fastighetsägarens förmån och någon extraordinär besvärsrätt för kommunen bör inte införas.

SBEF ifrågasätter den av kommittén använda metoden för att utvidga den extraordinära besvärsrätten. Enligt *SBEF*:s mening bör, om utvidgningen skall ske, detta komma till uttryck i lagtexten. *SBEF* motsätter sig vidare att bestämmelserna om extraordinär besvärsrätt skall få den räckvidd som föreslås.

Liknande synpunkter framförs av *Sveriges fastighetsägareförbund*.

TOR, som tillstyrker möjlighet till besvär i det fall domstol frångår en anvisning, anför beträffande extraordinär besvärsrätt på grund av brister i taxeringsunderlaget att behovet att i efterhand kunna rätta till en felaktig taxering delvis kan elimineras, om ytterligare resurser satsas på granskningen i första instans. Detta kan bl. a. ske genom att man i likhet med vad som gäller vid inkomsttaxeringen, låter tjänstemän granska deklarationerna.

RRV är tveksamt till möjligheterna att genom ökad eftergranskning få effekt av de förbättrade rättelsemöjligheterna. Bristande personalresurser torde i förening med nödvändigheten att prioritera andra angelägna kontrollåtgärder, enligt *RRV*, lägga hinder i vägen härför.

Även *länsstyrelsen i Östergötlands län* erinrar om att det f. n. inte finns personella resurser för någon omfattande eftergranskning av fastighetstaxeringen.

Även *länsstyrelsen i Örebro län* framhåller att det mot bakgrund av rådande arbetssituation vid flertalet skatteavdelningar och vid de lokala skattemyndigheterna inte kan påräknas någon systematisk och mer betydande eftergranskning av fastighetsdeklarationer såvida inte ytterligare personella resurser ställs till förfogande.

Några remissinstanser tar upp några frågor om vem som skall vara besvärsberättigad.

Svea hovrätt anser att bestämmelsen i 24 kap. 1 § om vilka som är besvärsberättigade inte överensstämmer med motsvarande bestämmelse i 21 kap. 1 §. Bestämmelserna bör bringas att överensstämma med varandra. Med hänsyn bl. a. till hänvisningen i 23 kap. 2 § bör, enligt hovrätten, en fullständig reglering ske i 21 kap. 1 §.

Lantbrukarnas skattedelegation anför:

Föreslagen lagtext kan vid jämförelse mellan Fastighetstaxeringslagen (FTL) 21 kap. 1 §, 22 kap. 1 §, 23 kap. 1 och 2 §§ samt 24 kap. 1 § uppfattas

som något oklar. Förslagsvis skulle 24 kap. 1 § kunna erhålla följande ändrade inledning: "Besvärsmått som enligt förutsättningar i 21-23 kap. gäller för ägare av fastighet" (tillkommer den som --- garantibelopp). Därigenom skulle bl. a. undanröjas tänkbar tveksamhet vid ägarskiftet, exempelvis ny ägares talerätt enligt 23 kap. 1 § vid för sen underrättelse till föregående ägare.

LAGRÅDET

Utdrag
PROTOKOLL
vid sammanträde
1981-10-12

Närvarande: justitierådet Fredlund, regeringsrådet Brodén, justitierådet Palm.

Enligt lagrådet den 7 oktober 1981 tillhandakommet utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 10 september 1981 har regeringen på hemställan av statsrådet och chefen för budgetdepartementet beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152)
2. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)

Förslagen har inför lagrådet föredragits av kammarrättsassessorerna Curt Riske och Annette Hansson.

Föredragningen inför lagrådet har pågått vid en tidpunkt då lagförslagen ännu inte erhållit slutlig utformning och åtskilliga inom lagrådet framförda jämningsförslag av väsentligen lagteknisk eller redaktionell natur har beaktats i de förslag som genom remissen överlämnats till lagrådet.

Förslagen föranleder följande yttrande av *lagrådet*:

Förslaget till lag om ändring i fastighetstaxeringslagen

16 kap. 1 och 6 §§

Lagrådet föreslår av redaktionella skäl, att bestämmelserna i 16 kap. 1 § första stycket och 6 § andra stycket flyttas till 1 kap. 7 § och där omarbetas till ett andra stycke. Om lagrådets förslag beaktas, bör i 1 kap. 7 § första stycket förslaget orden "föreskrifterna i 16 kap." bytas ut mot "föreskrifterna om särskild fastighetstaxering". Vidare erfordras en följdändring i 2 § taxeringslagen.

28 kap. 7 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om underrättelse till fastighetsägare rörande vissa beslut av särskild fastighetstaxeringsnämnd. De beslut om taxering som nämnden meddelar enligt 28 kap. 2 § skall enligt 5 § samma kapitel prövas om, när fastighetsägaren inom viss tid kommit med erinringar eller när skäl annars föreligger. Har en omprövning skett, åligger det enligt 28 kap. 7 § första stycket alltid den lokala skattemyndigheten att underrätta fastighetsägaren om nämndens beslut. Eftersom föreskriften är generell förefaller det vara överflödigt att, som måste bli fallet om paragrafens sista

stycke antas i förslagen lydelse, ge en regel om ytterligare fall när ägaren skall underrättas om ett omprövningsbeslut. I fråga om allmän fastighetstaxering har 20 kap. 18 § sista stycket en som det förefaller på samma sätt överflödigt bestämelse. Dess tidigare motsvarighet i taxeringslagen, 154 § 1 mom andra stycket, hade uppenbarligen innebörden, att den ägare som av någon anledning inte fått del av det preliminära taxeringsbeslutet kunde påfordra underrättelse om slutligt beslut angående taxeringen också för det fall omprövning inte hade skett (jfr 150 § 1 mom och 154 § 1 mom första stycket taxeringslagen i lydelse före ikraftträdandet av fastighetstaxeringslagen samt prop 1973:162 s 344 f). Såvitt lagrådet har kunnat finna var någon saklig förändring på denna punkt inte avsedd med den ändrade lydelse motsvarande bestämelse fick i fastighetstaxeringslagen.

Lagrådet föreslår med hänsyn till det anförda, att 28 kap. 7 § sista stycket får följande lydelse och att motsvarande ändring görs i 20 kap. 18 § sista stycket fastighetstaxeringslagen.

”Underrättelse om beslut av nämnden skall, oavsett om beslutet innebär ändring av beslut enligt 2 §, alltid sändas till ägare, som före utgången av juli månad under taxeringsåret inte har erhållit underrättelse enligt 4 § och som senast den 25 augusti samma år anmält, att han önskar underrättelse om innehållet i beslut om fastighetstaxering.”

Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen

72 b §

I paragrafen föreslås införande av en ny bestämmelse om att ändring i inkomst- och förmögenhetstaxering skall ske automatiskt, när ändringen föranleds av att en förvaltningsdomstol beslutat om ändrat taxeringsvärde i fråga om fastighet för vilken intäkten beräknas efter särskild grund (schablonberäkning). Beslut om sådan ändring skall fattas av den lokala skattemyndigheten eller, om särskilda skäl talar för det, av länsrätten. I sista stycket av 72 b § sägs, att talan mot sådant ändringsbeslut inte får ”föras särskilt” och tillfogas, att talan mot taxeringen också i den del beslutet avser får föras ”hos länsrätten i den ordning som föreskrivs i 74, 76 och 100–102 §§”.

Förbud mot särskild talan förenas i allmänhet inom processrätten med en rätt att i motsvarande hänseende föra talan i samband med att det slutliga avgörandet i målet eller ärendet överklagas. I förevarande fall torde emellertid uttrycket ”får inte föras särskilt” endast avse att förbjuda talan i den ordning som vanligen gäller för klagan över lokal skattemyndighets beslut och i stället som rättsmedel anvisa talan mot taxeringen.

Också i ett annat hänseende kan den återgivna författningstexten vara missvisande. För taxeringsprocessen gäller i princip att talan i något hänseende mot en åsatt taxering anses röra taxeringens belopp inom den i processen uppdragna ramen. De olika instanserna får, med visst undantag

för regeringsrätten, inte mer än en gång pröva fråga om samma taxering (33 § förvaltningsprocesslagen jämförd med bl. a. 76 § sista stycket och 103 § andra stycket taxeringslagen). Regeln att talan mot ändringsbeslut får föras hos länsrätten gäller därför inte när länsrätt tidigare har prövat besvär rörande den berörda taxeringen. Den gäller givetvis inte heller när ändringsbeslutet har fattats av länsrätten i första instans.

Förslaget har i denna del utformats efter mönster av en motsvarande regel i 72 a § taxeringslagen. I en senare antagen motsvarande bestämmelse i fastighetstaxeringslagen (20 kap. 23 §) har regeln erhållit uttrycket "i den ordning som gäller för besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut".

Med hänsyn till det anförda föreslår lagrådet att sista stycket av 72 b § taxeringslagen får följande lydelse och att motsvarande ändringar görs i 72 a § samma lag samt i 20 kap. 23 § fastighetstaxeringslagen:

"Talan mot beslut i fråga om ändring enligt denna paragraf förs i den ordning som gäller för besvär över beslut rörande den taxering som avses med ändringsbeslutet".

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1981-10-15

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Wikström, Friggebo, Åsling, Söder, Johansson, Wirtén, Andersson, Boo, Petri, Eliasson, Gustafsson, Elmstedt, Tillander, Ahrland, Molin

Föredragande: statsrådet Wirtén

Proposition om särskild fastighetstaxering, m. m.

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande¹ över förslag till

1. lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152),
2. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623).

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande.

Förslaget till lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152)

Lagrådet har i allt väsentligt godtagit förslaget.

I fråga om förslaget till 28 kap. 7 § sista stycket fastighetstaxeringslagen (1979:1152), FTL, har lagrådet framfört synpunkter och föreslagit annan lydelse av bestämmelsen. Motsvarande ändring föreslås av lagrådet ske i 20 kap. 18 § sista stycket FTL, som gäller i fråga om allmän fastighetstaxering.

Enligt 28 kap. 7 § första stycket skall den lokala skattemyndigheten senast den 15 oktober under taxeringsåret sända underrättelse till fastighetsägare om den särskilda fastighetstaxeringsnämnden har omprövat sitt tidigare beslut. Nämnden skall nämligen ompröva sitt tidigare beslut om fastighetsägaren avger erinringar mot beslutet eller skäl annars föreligger. Enligt sista stycket av samma paragraf skall motsvarande underrättelse vidare sändas till ägare som före utgången av juli månad inte har fått underrättelse om nämndens första beslut om nytaxering. Ägaren skall dock senast den 25 augusti ha anmält att han önskar underrättelse om innehållet i beslut om fastighetstaxering.

¹Beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringssammanträde den 10 september 1981.

Bestämmelsen, som har sin motsvarighet även vid allmän fastighetstaxering, 20 kap. 18 §, innebär att fastighetsägare som inte inom angiven tid har fått underrättelse om nämndens första beslut om fastighetstaxering har rätt att få underrättelse om ett omprövat beslut. Detta medför att om nämnden inte har omprövat sitt tidigare beslut så skall den göra detta när sådan anmälan inkommer.

Lagrådet har föreslagit en viss ändring av reglerna i bl. a. 28 kap. 7 § sista stycket. Jag kan i och för sig biträda uppfattningen att vissa ändringar kan vara motiverade. Emellertid bör enligt min mening den nu aktuella regeln – liksom dess motsvarighet vid allmän fastighetstaxering – omprövas i ett senare sammanhang. Jag tänker därvid närmast på den kommande behandlingen av fastighetstaxeringskommitténs (Fi 1976:05) överväganden och ev. förslag till s. k. rullande fastighetstaxering. Jag är därför inte beredd att f. n. ansluta mig till lagrådets förslag i denna del.

Av motsvarande skäl anser jag anledning inte heller föreligga att nu ändra 1 kap. 7 § samt 16 kap. 1 och 6 §§ FTL på sätt lagrådet föreslagit. Härigenom blir det inte heller aktuellt att ändra i 2 § taxeringslagen (1956:623), TL.

Lagrådet har vidare föreslagit en ändring i 20 kap. 23 § FTL. Jag kommer att behandla denna fråga senare i samband med att jag tar upp lagrådets yttrande i vad det avser förslaget till ändring i TL.

Jag vill i detta sammanhang ta upp ytterligare en fråga. I 21 kap. 10 § FTL finns en bestämmelse om att värderingsteknisk ledamot i länsrätt förordnas av regeringen för viss angiven tid. Det kan inte uteslutas att en sådan ledamot avgår under denna tid. Om det med hänsyn främst till arbetsbelastningen vid domstolen finns behov av att en ny värderingsteknisk ledamot förordnas för den återstående tiden, bör så kunna ske. Jag förordar att en sådan bestämmelse tas in i det aktuella lagrummet. Bestämmelsen bör gälla även i fråga om 1981 års allmänna fastighetstaxering. Detta bör framgå av övergångsbestämmelserna till lagen.

Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)

Lagrådet har i huvudsak godtagit förslaget.

Lagrådet har emellertid föreslagit ny lydelse av 72 b § sista stycket TL samt föreslagit att motsvarande ändringar görs i 72 a § samma lag och i 20 kap. 23 § FTL.

Jag delar lagrådets uppfattning att sista stycket av 72 b § TL kan vara missvisande. Jag förordar därför att bestämmelsen ändras och ansluter mig i huvudsak till lagrådets förslag till lydelse. Jag vill emellertid föreslå en ändring i lagrådets förslag. Enligt min mening bör bestämmelsen utformas så att det klart framgår att besvär över beslut om ändring skall föras genom besvär över den taxering som avses med ändringsbeslutet. Härigenom undviks att besvär skulle kunna anföras såväl över ändringsbeslutet som över taxeringen.

Motsvarande ändringar bör som lagrådet föreslagit göras i 72 a § TL och 20 kap. 23 § FTL. De nu föreslagna ändringarna innebär förtydliganden och innefattar således ingen ändring i sak i förhållande till vad som redan gäller.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att antaga de av lagrådet granskade lagförslagen med vidtagna ändringar.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

Innehållsförteckning

Propositionen	i
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Lagförslag	
1 Förslag till lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152)	3
2 Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)	24
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 10 september 1981	31
1 Inledning	31
2 Föredragandens överväganden	32
2.1 Inledande synpunkter	32
2.1.1 Garantibeskattningen m. m.	34
2.2 Lagstiftningens utformning	35
2.3 Ny taxering	36
2.3.1 Nytaxeringsgrunderna	36
2.3.1.1 Allmänt	36
2.3.1.2 Ny- eller ombildning av taxeringsenhet	37
2.3.1.3 Ändringar i beskattningsnatur och skattepliktshänseende	38
2.3.1.4 Ändringar i taxeringsenhets fysiska beskaffenhet	39
2.3.1.5 Ändring i fråga om vissa rättsliga förhållanden	43
2.3.1.6 Rörelsenedläggning	44
2.3.1.7 Sammanläggning och kvittning	44
2.3.1.8 Uppskattningsgrunder, m. m.	45
2.3.1.9 Åtgärder vid ny taxering	46
2.4 Taxeringsorganisationen	48
2.4.1 Distriktsindelning m. m.	48
2.4.2 Särskild fastighetstaxeringsnämnd	50
2.4.3 Länsstyrelsernas och de lokala skattemyndigheternas uppgifter	52
2.4.3.1 Konsulenter	52
2.4.3.2 Tjänstemannagranskning m. m.	53
2.4.3.3 Kontaktman för fastighetstaxering ...	54
2.4.3.4 Övriga frågor	54
2.5 Deklarations- och uppgiftsskyldighet	54
2.5.1 Deklarationsplikt m. m.	54
2.5.2 Uppgiftsskyldighet	56
2.5.3 Övrigt	58
2.6 Förberedande åtgärder	59

2.7	Fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet	60
2.7.1	Sammanträde, närvarorätt, beslutsförhet, m. m.	60
2.7.2	Fördelning av taxeringsvärde	60
2.7.3	Beslutsförfarandet	61
2.7.4	Övrigt	63
2.8	Uppföljning av besvärinstansers beslut, m. m.	63
2.8.1	Allmänt	63
2.8.2	Uppföljning av fastighetstaxering, m. m.	64
2.8.3	Uppföljning av inkomst- och förmögenhetstaxering	67
2.9	Rättelse och besvär	71
2.9.1	Allmänt	71
2.9.2	Rättelse av lokal skattemyndighet, m. m.	72
2.9.3	Besvär i vanlig ordning	73
2.9.3.1	Besvär över fastighetstaxeringsnämnds beslut	73
2.9.3.2	Besvär över länsrätts och kammarrätts beslut	75
2.9.4	Besvär i särskild ordning	76
2.9.4.1	Allmänt	76
2.9.4.2	Uppföljningsåtgärd enligt 28 kap. 12 § FTL	76
2.9.4.3	Brister i underrättelseförfarandet, m. m.	77
2.9.4.4	Oriktigt taxeringsbeslut, m. m.	78
2.9.4.5	Övrigt om besvär i särskild ordning ..	83
2.9.5	Övriga bestämmelser om besvär	83
3	Övergångsbestämmelser	83
4	Kostnadsfrågor	84
5	Upprättade lagförslag	84
6	Hemställan	85
7	Beslut	85
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Särskild fastighetstaxering (Ds B 1981:5)	86
Bilaga 2	Fastighetstaxeringskommitténs författningsförslag	91
Bilaga 3	Sammanställning av remissyttranden över betänkandet Särskild fastighetstaxering (Ds B 1981:5)	118
Bilaga 4	Sammanställning av remissyttranden över betänkandet Besvärregler vid allmän fastighetstaxering, följdändringar m. m. (Ds B 1980:8)	142
Utdrag av lagrådets protokoll den 12 oktober 1981		148
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 15 oktober 1981		151

